

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА
АКАДЕМІЯ»

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

ВЧЕНІ НАУКМА

Ольга Петрова

Біобібліографічний
показчик

Київ
2001

*Професор
Національного університету
"Кієво-Могиллянська академія"
Червень 2000 р.*

Орешкова

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА
АКАДЕМІЯ»
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Серія “ВЧЕНІ НаУКМА”

Ольга Петрова

Біобібліографічний
показчик

Київ

Видавничий дім
"КМ Академія"
2001

УДК 012+016:73/76(477)+141.2(477)
П305

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ СЕРІЇ:

М. Брик (голова),
В. Горський, В. Моренець, В. Щербак,
Т. Ярошенко, Н. Антонок (секретар)

ISBN 966-518-158-0

© *Казакова Н.*, укладач, 2001
© *Крислач І.*, екслібрис Наукової
бібліотеки НАУКМА, 2001
© Видавничий дім «КМ Академія», 2001

ВІД УКЛАДАЧА

У мистецьких та наукових колах не тільки України, а й поза її межами, добре знане ім'я Ольги Петрової – художника, мистецтвознавця, педагога. Вона ґрунтовно досліджує та активно популяризує сучасне українське образотворче мистецтво. Художні виставки за її участю та організовані нею, як куратором, експонувалися в багатьох країнах світу: Італії, Індії, Японії, Великій Британії, Німеччині, Росії, США, Болгарії, Австрії.*

Науковий доробок професора О. Петрової – монографії, наукові статті, науково-популярні видання. Вона відома і своєю гострою публіцистикою з питань негативних тенденцій та явищ у сучасній українській освіті та культурі. Цікаві, глибокі лекції професора О. Петрової залюбки слухали і слухають студенти Київського державного інституту культури, університетів Софії та Лондона, а з 1995 року – Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Біобібліографічний покажчик «Ольга Петрова» відображає науковий та художній доробок професора Національного університету «Києво-Могилянська академія», академіка Академії гуманітарних наук (Санкт-Петербург). Матеріали до розділу «Основні дати життя та діяльності Ольги Петрової» складені О. Петровою і містять цінну фактографічну інформацію про її участь у мистецькому, науковому та громадському житті України. На пропозицію О. Петрової до покажчика замість вступної статті включено уривки з ряду публікацій про її творчість. Низку статей про О. Петрову написано її вчителями – академіком Іваном Дзюбою, професором Германом Недошивіним, колегами – доктором філософських наук, завідувачем

* Музеї та колекції, де зберігаються твори О. Петрової: в Україні – Художній музей (м. Тернопіль), Національний музей (м. Львів), Художній музей (м. Чернівці), зокрема у м. Києві – Національний художній музей України, Міністерство культури та мистецтв України, Національна Спілка художників України, Державний музей книги та книгодрукування; у галереях Києва – «Ірена», «L-art», Ігоря Диченка, «Університет»; інших країн: у Грузії – Художній музей Грузії (м. Тбілісі); Великій Британії (м. Лондон) – Британський музей, Бібліотека, Колекція Бі-Бі-Сі; Ізраїлі – музей «Яд-Ва-Шем» (м. Єрусалим), Франції – галерея «Жак Атлан» (м. Лорґ), Індії – галерея «Генезис-Арт», «Сітракут» (м. Калькутта).

кафедри культурології Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка Володимиром Личковахом, критиком, перекладачем Лесем Герасимчуком, аспіранткою Ганною Рудик; вперше в цьому виданні друкуються фрагменти з листів Василя Качуровського – експерта музею Українського модерного мистецтва (Чикаго, США) до О. Петрової.

Бібліографічна частина складається із двох розділів: «Хронологічний покажчик праць О. Петрової» (опубліковані та неопубліковані праці) та «Література про життя та діяльність О. Петрової»; двох додатків. Матеріали у першому розділі розташовано у хронології, а в межах року – за алфавітом у такій послідовності: напочатку праці українською мовою, далі – слов'янськими (російська, болгарська), завершують рік видання англійською, італійською та німецькою мовами. Відбір матеріалів до покажчика завершено 12 листопада 2001 р. Біобібліографічний покажчик містить понад 250 описів публікацій вченого з 1964 по 2001 р. Дві праці О. Петрової підписані псевдонімом «Аліна Васильєва» (174, 182). Праці, у яких О. Петрова була укладачем, автором передмови, членом редколегії, розміщено в кінці кожного року з відповідними позначками: «Уклад.:», «Передм.:», «Редкол.:». Якщо публікації не мають самостійної назви, то в квадратних дужках подано короткий зміст. Діяльність О. Петрової в галузі книжкової ілюстрації у 1966–1981 рр. простежується за переліком ілюстрованих нею художніх творів. Їх опис подано після позначки «Іл.:». До першої частини покажчика увійшли відомості і про виставки О. Петрової як органічну частину її творчої діяльності. Відомості про них подано в кінці кожного року; їх відокремлено зірочками із відповідними позначками: «Персон. вист.», «Груп. вист.», «Куратор проекту». Ці позиції не входять до загальної нумерації. Частина праць О. Петрової із різних причин залишилася ненадрукованою. Вони зберігаються в особистому архіві автора і подані у покажчику в підрозділі «Неопубліковані праці».

У другому розділі «Література про життя та діяльність О. Петрової» укладач за допомогою О. Петрової намагався висвітлити різні аспекти її творчої, наукової та педагогічної діяльності. Тому, крім матеріалів, що безпосередньо висвітлюють життя й діяльність О. Петрової, укладач вважала за необхідне включати матеріали, які містять фактографічні відомості і допоможуть дослідити певні періоди життя та діяльність вченого. Розміщення матеріалів у розділі також хронологічне, з додержанням принципу першого розділу. Література анотована тоді, коли назва матеріалу не розкриває його змісту. У розшуках матеріалів до біобібліографії було переглянуто літописи друку України, використано каталоги й фонди Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України, наукових бібліотек Національного художнього

музею України та Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Укладач висловлює подяку заступнику директора Наукової бібліотеки п. Н. Матвеевій за люб'язну допомогу у користуванні фондами бібліотеки.

На жаль, отримати відповіді щодо певного кола видань не вдалося, бо ситуацію, яка склалась із виданням та розповсюдженням матеріалів конференцій, симпозіумів, особливо творчої інтелігенції, не можна оцінити інакше як катастрофічною. Надзвичайно важливі матеріали наукових та творчих зібрань залишаються ненадрукованими, з часом вони втрачають свою актуальність і цілий пласт наукового та художнього життя України гине. Це складна і загрозлива проблема, і вона полягає в тому, що відсутні кошти на видання цих матеріалів, та навіть коли матеріали видано, видавцями ігнорується інститут обов'язкового примірника, а державні органи дещо пасивні в справі контролю за тим, як виконується «Закон про обов'язковий примірник документів».

Більшість публікацій, що увійшли до покажчика, були переглянуті *de visu*, не переглянуті – позначено астериксом. Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено за Державними стандартами України. Довідковий апарат біобібліографічної частини видання включає: «Від укладача», «Іменний покажчик» та «Абетковий покажчик назв наукових та публіцистичних праць О. Петрової».

Вихід даного видання приурочений до ювілею професора, з нагоди якого бажано шановній ювілярці бути такою ж чарівною жінкою, твердою у своїх громадянських переконаннях, енергійною – у справі завершення розпочатих наукових та мистецьких проектів та здійснення нових; щасливою – талановитими учнями.

Професор О. Петрова зустрічає свій ювілей у роботі над збірником вибраних наукових публікацій, новим мистецьким проектом, участю в конференціях та дискусіях. О. Петрова – частий відвідувач наукової бібліотеки, її правило не тільки систематично знайомитися з фондами, а й час від часу поповнювати їх своїми працями та здобутками мистецтвознавців України. На час читання лекцій професор О. Петрова надає частину фондів з власної бібліотеки користувачам читальної зали наукової бібліотеки.

Укладач висловлює щирі подяку професору Ользі Петровій за виявлену довіру та активне сприяння в укладанні біобібліографічного покажчика.

Н. Казакова

Ольга Петрова: Хронологія. Творчість митця як відлуння дружніх голосів

- 1942 р., 10 лютого** – народилася в селищі Червоногвардійське (Урал). Мати – Зоя Олександрівна Рожанська – архітектор. Батько – Микола Іванович Петров – інженер, молодший лейтенант. Загинув у бою на острові Пушкарському (поблизу Хортиці) в 1943 р.
- 1945 р.** – мати з батьками та донькою повертається до визволеного Києва. Перші враження від зруйнованого Хрещатика, від працюючих на вулицях Києва військовополонених, розповідь бабці Ганни Іванівни Петрової про загибель батька, шок від почутого про трагедію у Бабиному Яру. Недитинні нічні сновидіння, жахи. Перші **входження** до Софії Київської (мати – науковий співробітник архітектурного заповідника). Домінанта краси. Початок художнього виховання під впливом матері та викладача художньої студії Б. М. Піаніди.
- 1948 р.** – перші відвідини вистави «Лускунчик» у Великому театрі Опери та балету (Москва). Пам'ять утримує подробиці – партер, восьмий ряд, місце біля проходу. Приголомшуючо-експресивне враження від сцени «Бій мишачого короля». Відтоді балет – частина душі.
- 1956–1958 рр.** – поїздки з матір'ю до Карпат (архітектурно-дослідницькі експедиції). Відкриття мистецького світу Гуцульщини. Заняття спортом – майстер спорту з фехтування.
- 1959 р.** – закінчення київської середньої школи № 61. Відхід від великого спорту, підготовка до вступних іспитів на архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту. Поразка на іспиті з математики.
- 1960 р.** – початок трудової діяльності (копіювальниця, технік-архітектор) у Київпроекті. Входження до гурту обдарованих молодих архітекторів: В. Гречина, В. Сусського, Т. Довженка, А. Суммара, Ю. Євреїнова (з 1961 р. до 1977 р. – чоловік та наставник О. Петрової). Знайомство з В. Некрасовим, А. Мілецьким, Г. Кочуром та їхній інтелектуальний вплив. Приватні уроки малювання у Г. О. Хижняка, знайомство з системою імпресіонізму. Дружні стосунки з В. М. Беклемішевою, М. І. Гельманом, М. Трубецькою (бойчукісткою).

- 1961–1965 рр.** – навчання на факультеті графіки Українського поліграфічного інституту ім. І. Федорова (київське вечірнє відділення). Викладач композиції живопису та малюнку – Михайло Інокентійович Іванов. Викладачі історії образотворчого мистецтва – Лідія Петрівна Рачковська, Леонід Володимирович Владич. Саме Л. Владич за десять років до перших спроб у мистецтвознавстві пророчо зауважив: «...ви ж уроджений мистецтвознавець». Запрошення до художньо-інтелектуального гурту в квартирі архітектора та живописця А. Суммара. Знайомство з персоналіями авангардного мистецтва. Подорож на Соловецькі острови, у Кижі, до Архангельська, російських духовних центрів: Кирило-Білозерського та Ферапонтова монастиря.
- 1962 р.** – перша поїздка до Львова та Ужгорода. Знайомство з пам'ятками культури, музеями. Зустрічі з художниками Ф. Манайлом, Л. Кремницьким, Є. Семаном, Л. Медвідем та іншими. Початок діяльності як ілюстратора в часописах Києва.
- 1963 р.** – знайомство та **потрясіння** від особистості Сергія Параджанова. Його вплив на формування творчої поведінки, **свободної волі**.
- 1966 р.** – перша подорож до Грузії, Вірменії. Знайомство з Сіран Давидівною – матір'ю С. Параджанова, з О. Ахвледіані, В. Джорбінадзе, М. Ігнатовим. Відкриття для себе храмів Кахетії, Картлі, так само як і святих місць Вірменії. Захист дипломного проекту – ілюстрації до роману Сервантеса «Дон Кіхот». Знайомство з М. Лукашем, початок багаторічної дружби. Знайомство з І. Світличним, І. Дзюбою, М. Коцюбинською та іншими «шістдесятниками» (у гурті Г. Кочура). Публікація ілюстрацій до «Дон Кіхота» в перекладі М. Лукаша в часописі «Ранок».
- 1967 р.** – входження до кола молодих літераторів: В. Шевчука, В. Дрозда, І. Жиленко, М. Каганської, Л. Скирди, Є. Гуцала, М. Вінграновського, Б. Харчука – ілюстрування їхніх творів. Початок товариських стосунків з М. П. Бажаном.
- 1968 р.** – співпраця з Я. Левичем та О. Овчинниковою. Проілюстровано понад 30 творів зарубіжних авторів (часопис «Всесвіт»), зокрема «за мотивами Уїтмена» (переклад Л. Герасимчука).
- 1969 р.** – друга подорож до Грузії та Вірменії. Знайомство з І. Драчем, Г. Гавриленком, О. Данченком – художниками та поетами, що гуртувалися навколо М. Бажана, та видання «Vita Nova» Данте. Початок роботи над ілюстраціями (туш, перо) до «Божественної комедії» Данте. Початок експонування графіки на художніх виставках Києва.
- 1971 р.** – завершення роботи над дантівською серією (малюнок пером) та публікація композицій у «Всесвіті» (тоді головним редактором був Д. Павличко). В ідеологічному відділі ЦК КП України (за рецензією В. Касіяна) ілюстрації кваліфіковано як сюрреалізм.

- Негласна заборона видавництвам надавати роботу ілюстраторці. Вихід з друку з ілюстрацією О. Петрової до перекладу М. Бажана «Гофманової ночі» в «Українській ліричній антології», яку було видано у Будапешті. Вимушений від'їзд із Києва, видлучення з художнього процесу України. Пропозиція професора Г. Недошивіна продовжити фахове навчання. Вступ до аспірантури Всесоюзного інституту історії мистецтва Міністерства культури СРСР (Москва). Праця над дисертаційним дослідженням «Данте Аліґ'єрі в тлумаченні художників» («Божественна комедія» в образотворчому мистецтві XIV–XX ст.). Керівник – доктор мистецтвознавства А. Чегодаєв. Товариська та професійна підтримка з боку московських інтелектуалів: Г. Недошивіна, О. Анікста, Г. Рождественського, Е. Неізнаного, Н. Гершензон-Чегодаєвої, М. Пікова, П. Шатенштейн, С. Зайкової, Є. Агроновича, І. Хохлової та інших. Праця у фондах Ермітажу, інтерес до дантівської теми з боку ленінградських інтелектуалів: М. Кагана, Г. Омініна, Н. Мойсєєвої, О. Біантовської та інших.
- 1974 р.** – захист кандидатської дисертації «Божественна комедія» Данте в тлумаченні художників XIV–XX століть», здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Повернення в Україну. Створення декорацій до балету «Лускунчик» П. І. Чайковського у Київському державному театрі опери та балету. Початок роботи в галузі художньої критики та історії мистецтва. Публікації у всесоюзних часописах «Искусство», «Творчество» та інших. Введення до мистецтвознавчого обігу імен українських майстрів 60–70-х років, замовчуваних офіційною критикою України: І. Григор'єва, М. Вайнштейна, А. Лимарева, З. Лерман, Ю. Луцкевича, Г. Неледві, М. Грицюка, Я. Левича, Л. Загорної та ін.
- 1975 р.** – українські часописи статей автора до друку не приймають. Початок викладацької діяльності у Київському державному інституті культури. Літографії до «Божественної комедії» Данте експонуються у Флоренції (Дні культури Києва у Флоренції), дістають позитивну оцінку в пресі, схвально сприйняті Папою Римським, Ренато Гуттузо, а в Москві – Вільгемом Левіком, Геннадієм Рождественським, Ернстом Неізнаним. 1975–1994 рр. – доцент кафедри режисури Київського державного інституту культури ім. О. Корнійчука.
- 1976 р.** – вступ до Спілки художників СРСР.
- 1977 р.** – участь у груповій виставці графіки (Київ).
- 1978 р.** – третя подорож до Грузії, зустріч із С. Параджановим після його ув'язнення. Співпраця з Г. Недошивіним.
- 1979 р.** – знайомство з Є. Волгіним (з 1980 – чоловік О. Петрової). Початок роботи над циклом акварелей «Квіти України». Літографії до «Божественної комедії» Данте придбано Державним музеєм книги та книгодрукування України.

- 1980 р.** – видання монографії «Сто зустрічей у світі мистецтв» у співавторстві з Г. Недошивіним. Початок роботи (у співавторстві) з Г. Недошивіним над рукописом «Класична традиція в сучасному живопису» (не завершена через смерть Г. Недошивіна). Подорож з чоловіком на Далекий Схід. Початок роботи в техніці олійного живопису.
- 1981 р.** – четверта подорож до Грузії, Вірменії. Подорож до Латвії, Литви. Знайомство з художниками цих республік. Початок роботи над темою «Фольклорні традиції в професійному мистецтві національних шкіл». Консультації з теми майбутньої докторської дисертації у доктора філософії, професора М. Кагана (Ленінград). Участь у першій «Виставці-ярмарку» (живопис на склі) на Андріївському узвозі (Київ).
- 1982 р.** – виконання обов'язків ученого секретаря «Шекспірівської комісії» при АН УРСР. Участь у Шекспірівських наукових конференціях (Москва). Видання монографії «Краса юності» – член авторського колективу (Москва).
- 1982–1989 рр.** – член Правління товариства «Україна – Індія».
- 1986 р.** – видання книги-альбому «Віктор Рижих» (Київ). Подорож до Угорщини. Текст до каталога живопису Атанаса Федінця (Будапешт).
- 1987 р.** – групова виставка графіки (Київ).
- 1989 р.** – народження Музи – П'єти. Відхід від графіки – початок експонування станкового живопису. Перша подорож до Лондона.
- 1990 р.** – перша подорож до Індії (Калькутта, Делі) – автор концепції та учасник виставки «Українські художники про Індію». Перша персональна виставка живопису (Київ, Спілка письменників України). Перша подорож до Франції (Париж, Нормандія). Участь у груповій виставі з французькими художниками (Лорж). Робота над докторською дисертацією, участь у міжнародних та республіканських конференціях.
- 1991 р.** – друга подорож до Індії. Персональна виставка живопису (Калькутта). Галерея «Арт-генеза». Участь у груповій виставці українських митців у Японії (Отару). Галерея «Фішерманз Харбор». Розробка і введення до українського мистецтвознавства донедавна закритої теми «Єврейські художники українського андерграунду». Участь у міжнародній українсько-ізраїльській конференції.
- 1992 р.** – подорож до Ізраїлю (Єрусалим, Назарет, Єрихон, Акко). Участь у міжнародній українсько-ізраїльській конференції (Єрусалим). Включення полотна О. Петрової «Бабин Яр» до постійної експозиції музею Яд-ва-Шем (Єрусалим). Персональна виставка (живопис, інсталяція) за програмою: розділ I – «Зірка Давида», II – «Пам'яті С. Параджанова», III – «Алегорії» (Київ). Друга подорож до Англії – автор концепції, організатор та учасник виставки «Мистецтво Вільної України» (на замовлення Бі-Бі-Сі, Київ–Ноттінгем–Лондон).

Доповіді: «Гене́за мистецтва України», «Український образотворчий поставангард» у Лондонському університеті (Український католицький університет ім. Св. Климентія, Філія у Лондоні, Школа слов'янських та східноєвропейських студій університету Лондона). Участь у виставці «Vita Nova». Колекція І. Диченка (Київ). Подорож до Німеччини. Групова поїздка учасників виставки «Полістилізм'92» – автор концепції виставки. Галерея «Барва» (Київ).

1993 р. – захист докторської дисертації «Функціонування етнохудожньої традиції в професійному образотворчому мистецтві», здобуття ступеня доктора філософії. Літографії О. Петрової до «Божественної комедії» Данте придбано бібліотекою Британського музею (Лондон). Участь у виставці «Традиції Малевича. Живопис» (групова) (Музей історії Києва). Голова комісії з питань культури товариства «Україна–Ізраїль». Організація виставки «Нісайон» (єврейська тема в мистецтві України) – автор концепції, тексту каталога та учасник виставки.

1994 р. – присвоєно звання професора кафедри теорії та історії культури Київського державного інституту культури. Робота в експертній групі (голова комісії) програми Дж. Сороса «Трансформація гуманітарної освіти в Україні» (Київ). Персональна виставка «Бог є Любов». Живопис (Київ). Знайомство, початок співпраці з Лесем Герасимчуком. Групова виставка «Арт-контрапункт» (програма «Музик фест'94») – автор концепції, плаката та учасник виставки. Державний музей українського образотворчого мистецтва (Київ). Третя подорож до Англії (Лондон, Брайтон). Читання циклу лекцій: «Українські митці в європейських художніх центрах кінця XIX – початку XX ст.»; «Великі авангардисти України». Лондонський університет. Смерть Г. Кочура.

1994–1995 рр. – голова комісії «Культура та мистецтво» програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні». В рамках програми здійснено наукове рецензування рукописів «Архітектура постмодернізму: Посібник», «Українська художня культура: Посібник»; «Культура соцреалізму: Посібник». Член Наглядової ради Центру сучасного мистецтва (Дж. Сороса); здійснено експертну оцінку 42 художніх проєктів (травень); 72 художніх проєктів (жовтень). Член правління Товариства «Україна–Ізраїль».

1995 р. і дотепер – професор кафедри культурології та археології Національного університету «Києво-Могилянська академія». Робота над живописним циклом «Метелики». Хвороба та смерть матері – Петрової Зої Олександрівни.

1996 р. – член вчених рад Інституту філософії Національної академії наук України та НаУКМА. Читання лекцій з теорії сучасного українського мистецтва в Національній художній академії в Софії (Болгарія). Персональна виставка «Я – клоун» (Галерея «Ірена», Київ);

- участь у колективних виставках: «Чорнобиль: десять років опісля» (Нью-Йорк, США), «Трієнале живопису. Софія'96» (Болгарія).
- 1997 р.** – персональна виставка: «Рай». Живопис. (Національний художній музей України, Київ; Національний музей, Львів); участь у виставці «Видатні художниці України» (Галерея «Лавра», Київ). Робота в якості художнього критика на шпальтах часописів «Дзеркало тижня», «Сучасність», «Art-Line». Нагороджена Подякою від Голови Київської міської адміністрації О. Омельченка «За вагомий особистий внесок у створення духовних і матеріальних цінностей та досягнення високої майстерності».
- 1998 р.** – присвоєно звання академіка Академії гуманітарних наук (Санкт-Петербург). Розробка концепції та підготовка виставки «Ноїв Ковчег» (у проєкті «Мистецтво України ХХ століття»). Персональні виставки: «Вишні для Олі». Живопис. (Галерея «Ірена», Київ), «Рай». Живопис. Посольство України в Австрії (Відень). Член Спеціалізованої Вченої ради Національного університету ім. Тараса Шевченка.
- 1999 р.** – виставки: «Нитка Аріадни». Живопис. (Галерея «L-art», Київ); «Шпесте відчуття». Живопис. (Центр «Muza», Геттінген, Німеччина). Активна співпраця з часописами «Дзеркало тижня» та «Стиль и дом». Участь у культурологічному проєкті «Творчі заходи за програмою «Україна в Австрії»: автор концепції «літньої школи-семінару з проблем україно-австрійських зв'язків у просторі культурологічних знань» (лекція «Стиль Сецесіон у контексті «філософії підсвідомого»); головний експерт та організатор виставки «Золоте коло»: Найвищі досягнення сучасного українського мистецтва».
- 2000 р.** – виставка «Ноїв Ковчег» (Національний художній музей України, Київ, куратор). Участь у виставці «Українські митці». Живопис. (Муніципальна галерея «Чінка», Анкара, Туреччина). Член Вченої ради НаУКМА. Поїздка до Іспанії (Мадрид, «Прадо», музеї та собори; Толедо, Барселона – ескізи до майбутньої іспанської серії).
- 2001 р.** – персональна виставка «Іспанія без кориди». Живопис. (Галерея «Університет», Київ). Розробка концепції виставки «Перехрестя»: До 10-ї річниці незалежності України (Відень, Австрія, куратор у співпраці з Т. Лі та учасник виставки). Продовження співпраці з часописами «Дзеркало тижня», «Сучасність», «Стиль и дом». Публікації в наукових виданнях НаУКМА з 1995 року по сьогодні. Презентація експозиції «Перехрестя» (Музей історії мистецтва, Гаррах-палац, Відень, Австрія). Обрана членом Комітету з Національної премії України ім. Тараса Шевченка.

О. Петрова

(Матеріали з 1942-го року по 1995 рік взято з альбому «Ольга Петрова. Малярство, графіка.– К., 1995.– С. 58–61»; доопрацьовано і доповнено О. Петровою при підготовці біобібліографічного покажчика).

Шлях до українства

Ольгу Петрову я знаю від 60-х років – красивою, натхненною, романтичною дівчиною, яка органічно вписалася в гурт молодих київських інтелектуалів, ставши однаково «своєю» і серед художників, і серед «кіношників», і серед літераторів. А втім, мабуть, не «молоді», а старші (природна повага, потяг до розуму і досвіду!) найбільше її вабили і найбільше їй дали – принаймні, напевно можна сказати, що в світ Українства її ввели Григорій Кочур і Микола Лукаш.

Тоді, в 60-ті, мене вразили її ілюстрації до Лукашевого перекладу «Дон Кіхота», і я написав велику статтю для журналу «Ранок» – вона мала йти разом з малюнками Ольги Петрової, але редактор узрів у ній якийсь небажаний «підтекст», і стаття з'явилася друком через 30 років. Але малюнки Ольги дістали життя, і це був її перший великий тріумф.

Відтоді я був свідком багатьох її успіхів, більших і менших, її постійних зусиль щось зробити, щось зрушити з місця – інколи успішних, інколи безуспішних. Але далеко не все про неї знав, тому цей покажчик став для мене певним відкриттям.

Бібліографічний покажчик Ольги Петрової дає можливість не лише побачити тематичний обсяг та «інтелектуальний тонус» праць дослідниці, а й відчутти її особистість – як художниці, мистецтвознавця, учасниці культурного процесу кількох десятиліть, енергійної людини з оригінальними ідеями. Сприяє створенню цього враження нешаблонна форма покажчика, до якого включено фрагменти відгуків, листів, документів, що стосуються долі й образу авторки. Ця частина покажчика відтворює (звичайно ж, до певної міри) справді бурхливу творчу й громадську діяльність Ольги Петрової, широчінь інтересів і поривань, багатство людських зв'язків, – а за цим угадуються й складні, часом драматичні мистецькі й суспільно-культурні процеси, видимі й приховані, «легальні» й «андерграундні»...

Суто ж бібліографічна частина покажчика, укладена дбайливо і скрупульозно, вводить у насичений світ естетичної думки і мистецько-критичних виступів авторки, яка поєднує смак до теоретичної аргументації з потребою активної, часом «бійцівської» участі в поточному мистецькому житті, поцінування класики – з прихильністю до розумного новаторства, з пошуковими імпульсами.

І. Дзюба

Ольга Петрова на тлі українського трансавангарду

Філософія сучасного мистецтва — це не традиційна естетика як «каллістика» або «наука про красу» в її ідеально-імперативних формах. Сьогодні вона набуває (пост)некласичних рис, стає саморефлексією мистецького авангарду й постмодернізму. Це не «естетика згори», а «естетика знизу», чи, за словами І. Франка, не дедуктивна, а індуктивна естетика, для якої предмет мистецтва — не «краса», а психологічні виміри людської душі в її численних ликах і личинах, масках та іпостасях.

Водночас сучасна філософія мистецтва — це «метафізика творчості», яка в ситуації авангарду й постмодернізму часто йде у «за-дзеркала» під-свідомості, у за-буття психіки і тут-буття фізіології. Некласична естетика стає онтологією чуттєвості і феноменологією виразних форм, які створює і концептуально, і візуально-пластично митець як філософ. Особливо це важливо для мистецтва постмодернізму, котре ґрунтується на епістемології «відчуваючого мислення».

Чи є в нас підґрунтя для національної моделі некласичної естетики?

В Україні існує потужна традиція розуміння «митця як філософа», що йде від Ф. Прокоповича і Г. Сковороди до Є. Маланюка і Р. Бабовала, трансформуючись у своєрідну «культурософію мистецтва» (наприклад, у часописах «Art-Line», «Terra incognita», «Світовид», «Парта», «Четвер»). Філософська аура сучасного українського мистецтва визначається теоретичними працями О. Богомазова («Живопис та елементи»), К. Малевича («Про суперматизм як безпредметний новий живописний реалізм»), Д. Бурлюка («Голос імпресіоніста на захист живопису»). До цієї спадщини додаються естетичні розвідки з українського авангарду О. Грищенка та О. Флакера, Д. Горбачова та А. Макарова, мистецтвознавчі дослідження теоретиків національного трансавангарду (І. Диченко, О. Петрова, Г. Скляренко, О. Сидор-Гібелінда та інші).

Отже, художньо-естетичні передумови для концептуалізації мистецького процесу в Україні є, але, на жаль, бракує національної школи сучасного мистецтвознавства, яка б згуртувала дослідників української образотворчості на засадах глибинного, «академічного» аналізу. Візуальна філософія образів ще не дістала своєї артикуляції, тобто не стала дискурсом, мовою теоретичної рефлексії на рівні сучасної філософії мистецтва. Одна

з причин цього – майже забобонний жах перед будь-якою «естетикою», навіть такою, що вийшла за межі «прекрасного і потворного» і знаходиться «по той бік добра і зла» як естетика (анти-естетика) всіх можливих світів і (анти-світів).

В українському світі мистецтва вже багато хто звик жити без «естетики» в її заідеологізованих та імперативних формах. І це добре. Але сучасне мистецтво без (само)рефлексії заходить у глухий кут інваріантних повторювань, цитатних евфемізмів, кітчевих імітацій. Воно стає наслідувальним, а тому – провінційним не в географічному, а в культурографічному плані. Як показує світовий досвід (приміром, Ж. Леенгардт), концептуальне мистецтво потребує мистецтва концептуалізації, тобто осягання світу в єдності образу-архетипу і думки-кенотипу.

Філософування конститує не тільки смисл теперішнього, але й проєкт майбутнього мистецтва. І можна не страхатися якоїсь «універсалізації» чи «уніфікації» художнього мислення. Наразі «світ мистецтва» в Україні потребує «філософію» не як узагальнення, а як форму спілкування, діалог суб'єктів культури, в їх хоча і автономному, проте «інтертекстуальному» творчому взаємоіснуванні.

* * *

Понад 10 років у Києві існує вже інституціонально захищений національний варіант «трансавангарду» – художньої течії, що є універсальною (транс-історичною) і претендує на звання саме «сучасного» (contemporary) мистецтва. Точніше, трансавангард позначає деякий особливий стан мистецтва, яке перебуває між авангардом і ще «чимось», що зараз попереду, тобто між минулим і теперішнім. Виступаючи з лекціями в Києво-Могилянській академії з проблем трансавангарду, його теоретик і фундатор італійський професор Акілле Боніто Оліва висловив думку, що в Україні є всі духовні потенціали для гідного входження до планетарної «діаспори» постмодерних митців.

Трансавангард, долаючи й одночасно розвиваючи традиції «історичного авангарду» початку століття, створює синтез художніх епох і стилів – так званий «мультикультуралізм». Знаходячись у парадигмі мислення й візії світу, трансавангард актуалізує всю духовну історію людства, а надто модернізує культурні феномени й артефакти у сучасних художніх контекстах. Його засаднича особливість – полістилізм, взаємне накладання розмаїтих стильових домінант через їхнє цитування й діалог (полілог). Виникає феномен «інтертекстуальності», коли різноманітні тексти мистецтва, стикаючись один з одним, утворюють нове художнє ціле зі стильового «пограниччя». В художній культурі поширюється «номадизм» – перетворення митця й сприймача у «кочовика», який вільно мандрує по всій території історії мистецтва.

У літературі подібні прийоми використовують У. Еко та В. Єрофеев, Х. Борхест та Ю. Андрухович (як і група «Бу-Ба-Бу» в цілому). В музиці

сучасний полістилізм репрезентований іменами Дж. Кейджа, К. Пендерецького, А. Шнітке, Ю. Ханіна, В. Сильвестрова. В малярстві трансавангард знайшов своє місце й визнання на останніх Венеційських біенале, куратором яких був А. Б. Оліва. Він відкрив світові італійських художників С. Кіо, Е. Куккі, М. Палладіно, Д. Клементе, Де Марія, багатьох представників інших країн. Його вплив на розвиток італійського та світового трансавангарду настільки значний, що у деякого навіть виникає питання про те, хто сьогодні створює мистецтво — художник чи критик? Сам А. Б. Оліва, визнаючи цілковиту автономію творчості та критики, наголошує на системному характері мистецтва, на інтеракціональності його складових: митця — галериста — критика — глядача. Критик часто-густо виконує функції теоретика, куратора, «програміста» художніх акцій. Феномен А. Б. Оліви як фундатора трансавангарду є досить переконливим. Він відкрив новітній семантичний простір мистецтва, завдяки чому воно вижило після останньої в часі «лінгвістичної катастрофи» — зміни наукової й художньої мови (дискурсу) наприкінці ХХ ст.

В Україні трансавангард виник як передчуття кризи марксистського «перфекціонізму» — ренесансно-просвітницької і дарвіністської ідеології прогресу в безупинному вдосконаленні суспільства. Ідеї «лінійного» розвитку була протиставлена ідея «коловороту», «вічного повернення» історії та її культурних образів. Українські митці (А. Савадов, О. Харченко, О. Гнилицький, О. Ройтбурд) відчули себе не стільки «рупором голосу часу», скільки «кочовиками», навіть «блудними синами», які повернулися в рідні домівки після тривалих мандрів. Збагачені досвідом історії мистецтва, в тому числі й національного, вони не позбавились «комплексу Одиссея» і в своїх мареннях та художніх перцепціях синтезують культурні «душі» й «коди» всіх епох — від пірамід і сфінксів до відео-арту і віртуальної реальності...

...Філософія сучасного мистецтва має включити артефакти української культури у транснаціональний процес самоусвідомлення людства себе як Людини, тобто визнання планетарних форм ноосферної свідомості. З такої точки зору найвищої уваги заслуговують ті феномени національної культури, де етнічні традиції сполучаються з цивілізаційними досягненнями постмодерної епохи.

Зокрема, в контексті філософії сучасного українського мистецтва наважимося виокремити з досить широкого кола митців і кураторів київського трансавангарду своєрідну постать Ольги Петрової. Її своєрідність — у неповторному поєднанні художника і філософа, що викликає кінцевий ефект мистецтвознавця, вимогливого передусім до себе як до митця. Вона сама — «людина-колаж», в якій емоційно-інтуїтивне начало майже постійно рефлексується в раціонально-дискурсивних планах критичного самоаналізу. Вона — художник з очима хірурга. Іноді це їй заважає. Але тим більший її власний «життєвий порив», навіть деякий «екзистенціальний героїзм», коли доводиться цілком по-к'єркегорівськи коливатися між підсвідомим

«або – або» і все ж таки обирати своє художнє єство, свою мистецьку самість у перманентному творчому еквілібрізмі.

Отже, у становленні українського трансавангарду, який гідно репрезентував себе на «Арт-фестивалі» в Києві 1997 р. майже трьома сотнями митців (300 українських «спартанців»?), помітне місце належить і Ользі Петровій, яку добре знають і в Україні, і за кордоном (виставки «Бог є любов», «Маски», «Я – клоун», «Рай»). Та кожна нова її виставка розкриває ще одну іпостась невлімової психологічно, а надто концептуально мисткині, яка сама про себе (може, навмисно?) говорить: «Я – клоун». Світ намагається спіймати її, але даремно, бо вона – поза буденним світом, у власних «райських» хронотопах, на сторожі яких лежить Сфінкс багатолікий – символ таємниці буття і забуття.

Велич мистецтва визначається не пошуками шляхів до Сфінкса, а тим, що на цих шляхах інколи спалахує лик Творця. І мистецтво стає «божественною комедією» – за вселенською панорамністю і смисложиттєвою досконалістю своїх образів-ідеалів. Світ Ольги Петрової в малярстві – саме такого гатунку; він підноситься і до «раю» з його чистотою помислів і відчуттів, і грає в клоунаду життя з її трансавангардною сумішшю форм і цитатних гештальтів.

Про ексцентризм і одночасно цільність (навіть доцільність) художнього мислення «клоуна-тут» і «янгота-там» засвідчують дві виставки зимового сезону 1996–1997 рр. (грудень – галерея «Ірена», лютий – Національний художній музей). Вони примушують уважно глянути на паралелі «горнього» і «дольного», на два яруси малярського театру Ольги Петрової.

Вертепний характер її творчості буквально «висвітлюється» в галереї «Ірена», коли раптово (!) згасла електрика і клоунада ожила у місячному сайві, у відблисках свічок і «вогнів великого міста». Образи та зліпки інсталяції перетворили всю залу в театр ляльок, де різнобарвні клоуни і навіть окремі фрагменти розчленованого тіла розпочали оповідання про комедію й трагедію людського життя, про драму пізнання, кохання й творчості. Це був німий полілог ляльок, що наче випадково, саме на Різдво Христове, зіграли «профанний» план вертепної вистави у багатокольорових зрізах земного шляху до осягання сенсів. Ольжині ляльки відтак не манекени і не маріонетки, а візуалізовані пластичні душі людей.

Сакральний план вертепу Ольги Петрової сам собою розкрився на виставці в Національному художньому музеї, її «Рай» став справжньою еманациєю світла, добра, любові. Божественна комедія розгортається тут не стільки тематично, скільки кольорово, воістину живописно. Найвищі щаблі сходів Якова, якими підіймаються візі мисткині, сягають білосніжної чистоти й цнотливості вищого розуму. Білий (як інтегральний і потенційно кожен!) колір домінує в характеристиках «інфратонкого», де Бог є Дух і є Любов.

По-різному сприймається кольористика Петрової, іноді аж до заперечення адекватності задуму. На мою думку, в її картинах світлова енергети-

ка поширюється через пульсацію (ультра) фіолетового-синього та (інфра) червоного-помаранчового, доходячи до символічно-кольорових сполучень «холодного» і «теплого», Істини і Життя. Фіолетові і жовтогарячі тони першостихій у візуальній філософії Ольги Петрової є носіями світлової еманції Творця, що співпадає із символікою кольорів у багатьох релігійно-естетичних вченнях (зокрема, від П. Флоренського до Абд-Ру-Шина). «Райські» полотна і справді пульсують, випромінюючи хвилями, чи то навіть вибухами енергетичне поле Добра як Божественної Премудрості і Благодаті.

З найвищого, абстрактного рівня чисто кольористичної візії духовних сутностей впливає авторська концепція священної та земної історії. Вона набуває біблійних та лірико-еротичних форм, які не суперечать одна одній, адже «Пісня над піснями» – то теж із Біблії. Відтак «Еротика» стає у мисткині частиною «Раю», а точніше, еротичний ярус її вертепу підпорядковується сакральному. Це тільки підтверджує дюркгеймівське розуміння сакрального як двоїстого, що складається з освяченого і забороненого, божественного і демонічного.

Роль даймоніїв (людських душ) і виконують у божественній комедії Ольги Петрової ангелоподібні ляльки її вертепу. Вони постають як очищені від зовнішніх випадковостей ейдоси людей, де сутність імені сприймається у візуалізованій ідеї. Відбувається редукція людського до «даймонічного», котре набуває такого м'якого, милого, чарівного характеру. Життя небесне і земне перетворюється у гру ляльок, але ж таку витончено-експресивну і принадну. Чого варте тільки «ню» із яблуками там, де їх шукає бажання і розташовує спокуса! Вся творчість Ольги Петрової предстає українським різдвяним вертепом, в якому розігрується божественна комедія і вічного, і скороминущого життя. На всіх ярусах її вертепу – від клоунсько-профанного до ангельськи-сакрального, від «еротичного» до «райського» – твориться історія духу згідно з біографією та автобіографією Творця. Гомології земного й небесного, людського й божественного ґрунтуються на пракультурних текстах, на біблійних сюжетах і архетипах. І коли вони набувають театральньо-лялькового, вертепного характеру з легким іронічним, супрематично-ігровим і полістилічним присмаком – то це вже позиція трансавангарду, яку так послідовно обстоює художник, мистецтвознавець і філософ Ольга Петрова.

«Віфлеємська зірка» українського трансавангарду засяяла на київському небосхилі також немало чим завдячуючи подвижницькій діяльності Ольги Петрової. Починаючи з епохи «шістдесятників», вона як мистецтвознавець-експерт стала на захист мистецьких новацій. Постраждала від офіціозу сама, взяла під крило опіки й підтримки знехтуваних у чиновницькому «салоні». Допомогала вижити тим, хто не був допущеним «до столу», хто не вкладався у «прокрустове ліжко» офіційного догматизму і нормативності творчості.

У Миколи Реріха є влучна думка про те, що оборона Вітчизни – то є оборона культури. Адже культура живить собою національний дух, як та флейта Тіртея, закликаючи до єдності й перемог. Не випадково, що саме Петрова стала натхненником рубіжної виставки «Мистецтво Вільної України», котра експонувалася з великим успіхом не лише у Києві, а й у чотирьох найбільших містах Великої Британії. Директор Всесвітньої служби Бі-Бі-Сі пан Джон Тьюса високо оцінив її талант експерта та менеджера, рідкісне поєднання завзяття, смаку і здібності до безпристрасної оцінки.

Мистецтвознавча діяльність Ольги Петрової, яка розпочалася у «відлигові» 60-ті роки, розквітла в сучасній ситуації «пост», коли вона взяла під свій «оберіг» різноманітні проекти трансавангардного гатунку як експерт Центру Сучасного Мистецтва Сороса (ЦСМС). Серед них – проект «Мазепа», експертиза виставок «Варвари», «Музей архітектури», «Аналіз крові», «Синдром Кандинського» (Одеса). Як мистецтвознавець та експерт Ольга Петрова послідовно проводить стратегію підтримки художників 60–70-х рр., які свого часу не виставлялись або зазнавали обмежень чи навіть інсинуацій у своїй творчості. Найвидатніша постать із цієї когорти митців – Сергій Параджанов, який є «хрещеним батьком» українського трансавангарду і займає чільне місце в теоретичних розвідках і «мистецтвознавчому просвітництві» Ольги Петрової. Успадковуючи його добрий і вимогливий дух, кредо любові як справедливості, сьогодні вона дає життя тим, хто «не відбувся» вчора, створює ментально-естетичний простір для експериментів у царині нової художньої образності... В організації виставок «Polistilismus'90», «Музик Фест'94», у роботі комісії культури і мистецтва з програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні» критеріями добору завжди були гарний смак, компетентність, професіоналізм, які сягали аристократизму духу.

Багато уваги Ольга Петрова приділяє інституалізованим формам мистецького життя – галереям, виставкам, художній критиці. На її думку, позиція мистецтвознавця в саморефлексії трансавангарду має бути поліцентричною – адекватною до позиції самого митця. Адже поліцентризм (або ексцентризм) – то засадничий принцип ментальності постмодернізму в мистецтві та критиці, що виявляється як суміш, чи то «пастиш» у різноманітних цитуваннях, варіаціях, переграваннях традиційних стилів або стилізацій. З цієї точки зору показовим, концептуально взірцевим був проект Олега Сидора-Гібелінди «Неіснуюча виставка» (презентація каталога), яка за своїм творчим ейдосом нагадувала ідею Анрі Мальро про новий «уявний музей», де репрезентовані всі образні «центри» сучасного мистецького світу.

Фахову оцінку неодноразово діставали галереї «Бланк-Арт» та «Ірена», які перетворилися на справжні лабораторії української постмодерної образності, надали Києву європейськості в культурі експозиції й сприймання візуального мистецтва. Без Ольги Петрової був би неможливим і «перший крок» у розробці єврейської теми в сучасному українському мистецтві. І справа не лише в її персональному циклі «Зірка Давида» чи знаному полотні «Бабин Яр». Групова

виставка «Нісайон» («Випробування»), куратором якої була мисткиня, відбулася з великим резонансом в Україні та в Ізраїлі.

Як мистецтвознавець та естетик Ольга Петрова свій досвід вивчення дантеади у світовому малярстві та фольклористики в етнонаціональних традиціях використовує для аналізу процесів, що відбуваються в сучасному українському мистецтві. Доктор філософії, вона відшукує сенси і цінності в малярстві «шістдесятників» і київського «андерграунду», взагалі всіх «полістилістів». В її теоретичних статтях про форми художньої свідомості українського мистецтва 1985—1995 рр. аналізуються стилістичні досягнення необароко, неоекспресіонізму, неопримітивізму, фольклоризму, неопластики, мінімалізму, неoarхаїки тощо. Зазначені течії розвиваються на семантичному перехресті традиційної Мови і новоствореного Коду, тобто як «КодоМовне» мистецтво, або образний полістилізм. Але й тут робота з формою потребує культури, смаку і знань, які є трансісторичними категоріями естетичної свідомості. Виступаючи на підтримку художніх новацій, піклуючись про розвиток українського трансавангарду, Ольга Петрова інколи по-донкіхотськи нагадує про відповідальність митців перед майбутньою історією мистецтва, про широкий естетизм чуття художньої міри, який завжди є актуальним. Бажано, щоб ці ідеали захищала ціла когорта мистецтвознавців, об'єднана на засадах неокласичної естетики. Український трансавангард чекає серйозних досліджень. Звичайно, важко й відповідально робити це в умовах вируючого духу пробудження нації, відмови від стереотипів і міфологем, що заповнили підсвідомість народу. Але пройти лабіринтами постмодерної культури і перемогти мінотавра можна тільки за допомогою нитки тієї Аріадни, яка зветься в Україні Берекінею.

В. Личковах

(Київ. старовина. – 1998. – № 4. – С. 51–57. – Друк. із скороч.)

Фрагменти

**з «Відгуку про дисертацію О. М. Петрової
“Данте Аліґ’єрі в тлумаченні художників”
 (“Божественна комедія” в образотворчому мистецтві
XIV–XX ст.)», яка подана на здобуття вченого ступеня
кандидата мистецтвознавства**

«Отечественное искусствоведение до сих пор не располагает исследованием, обобщающим творческий опыт художников, работающих над образами бессмертной поэмы... Лишь настоящим вживанием в тему можно объяснить, что молодой ученый не растерялся перед лицом огромного и необычайно разнообразного материала – от миниатюры XV столетия до Сальвадора Дали – и сумел справиться со столь сложной искусствоведческой проблемой: как Данте был увиден и прочтен художниками на протяжении добрых семи столетий, что в наследии великого поэта было раскрыто мастерами изобразительного искусства. Немалую роль здесь сыграло то, что соискательница является не только искусствоведом, основательно проштудировавшим свой материал, но и художником, который сам в своем собственном творчестве отдал дань дантовской теме... Широта привлеченного материала, тщательность и тонкость анализов, в которых чувствуешь счастливое сочетание зоркого художнического глаза и вдумчивой пристальности исследователя, умение верно расставить акценты, способность мыслить исторически – уже это делает работу О. Н. Петровой серьезным искусствоведческим трудом, заслуживающим тем большего одобрения, что автору практически пришлось идти по целине. Предшественников у нее не было, если иметь в виду синтезирующий образ изобразительной дантеаны за все время ее существования.

Конечно, диссертация О. Н. Петровой представляет собой лишь первый опыт такого рода историко-художественного обобщения... проанализировать и суммировать весь привлеченный к изучению материал было задачей совсем не легкой. Огромные хронологические рамки, идейная и стилистическая пестрота произведений, о которых идет речь, необходимость соотнести «дантеану» с общим ходом истории искусств – все это неизбежно сказалось и на полноте изложения, и на детальности

анализов. И надо сказать, что неизбежные из-за всего этого утраты оказались минимальны и не нанесли существу дела серьезного ущерба. Работа оказалась в целом целеустремленной; она, на наш взгляд, верно выделяет главные опорные моменты в истории изобразительной дантеаны; оценки, в большинстве случаев, убедительны, выводы достаточно вески.

...Основной текст диссертации не исчерпывает ее содержания. Ему сопутствуют примечания, которые развернуты в самостоятельные небольшие экскурсы; детальная, хорошо проработанная библиография, а также альбом, сам по себе представляющий научную ценность, ибо он дает наглядную и вместе с тем систематическую картину эволюции изобразительной дантеаны. Альбом этот, состоящий из двухсот фотографий, подобран продуманно и любовно...

Существенным достоинством диссертации является то, что соискательница, следуя этим верным предпосылкам, сумела соединить хорошую «академичность» с живым ощущением актуальности темы, ощущением, в котором слышится заинтересованная пристрастность художника. Не холодный интерес стороннего наблюдателя, но острая потребность осмыслить традицию, освоить ее, двигала пером молодой исследовательницы. «Можно ли судить изобразительную “Божественную комедию”, конгениальную поэтической? Что значит проиллюстрировать Данте? Не означает ли это, что нужно полностью проникнуться духом его эпохи, его философии, быть эрудитом, равным Данте, быть профессиональным художником, равным поэту мастером своего искусства? И еще вопрос – может ли художник отречься от своего времени, выскользнуть из него и из своего Я в другое измерение, внедриться в эпоху Данте?» (с. 92). Таков требовательный критерий. И в другом месте, прямо обращаясь к современности: «Перед каждым художником, который начинает разрабатывать темы поэта, неизбежно возникают вопросы. Зачем нужно еще раз иллюстрировать поэму, когда изобразительная дантеана располагает обширным наследием? ...И наконец, что сегодня нам, людям небезразличным к судьбе нашей эпохи, говорит Данте?» (с. 114). Отсюда автор делает вывод о необходимости в наши, по крайней мере, дни заинтересованного прочтения «Божественной комедии». Центральный вывод автора устремлен в будущее. Вновь процитируем: «Не потому ли ренессансные иллюстраторы не справились с Данте, что нет мира измеряемого, гармоничного? Не в том ли основной просчет почти всех художников XIX века, что они, обратившись к миру человеческих страстей, либо восприняв Данте археологически, опустили существовавшее в нем: гражданственный пафос, жажду изменения, высокий..., музыку стихов “Комедии”? Не двадцатому ли веку предстоит осуществить зрительный комментарий поэмы?» (с. 116). Едва ли может возникнуть сомнение, что это говорит не просто регистратор историко-художественных текстов, но художник. Мы уже отмечали существенное достоинство работы О. Н. Петровой, заключающееся в том, что она

объединяет в своем лице художника и искусствоведа. Поспешим оговориться – «художественность» того, что пишет Петрова – не в красотах литературного стиля, но в особом чутье образной и формальной структуры, а также, как мы только что видели, в специфической субъективности отношения к проблеме. Можно добавить к этому и еще одно: в работе содержится ряд удивительно точных характеристик отдельных произведений дантеаны. Отметим, в особенности, анализ иллюстраций Боттичелли, впервые, по словам диссертантки, раскрывших «сущность поэтической материи “Комедии”» (с. 41). Это описание «Страшного суда» Синьорами, особенно великолепно уловленную специфику странственного решения фрески (с. 54–55).

...В целом работа О. Н. Петровой заслуживает самого горячего одобрения. Молодая исследовательница с честью вышла из дебрей шестнадцатой дантеаны и дала верную, во многом яркую и, по существу, совсем новую картину. И еще последнее: то, что О. Н. Петрова собрала и обобщила такой интересный материал, позволяет рассматривать ее труд как определенный вклад в советскую историю искусства».

Г. Недошивин,

1974 г.

«...Серед розчислених світил»

До вітчизняного мистецтва вона увійшла у 70-х роках власним образотворчим коментарем до «Божественної комедії» Данте як графік та дослідниця водночас.

...Не менш самобутні й графічні аркуші Ольги Петрової. Саме через них авторку затаврували «сюрреалісткою» та «екзистенціалісткою» і на кілька років відлучили від київського мистецького життя.

Парадокс, власне, полягав у тому, що майже водночас із цією прикрою подією літографії з успіхом виставлялися у Флоренції – на батьківщині Данте. Часопис «Корера дела сера», високо оцінюючи доробок української ілюстраторки, звертав увагу на автентичність літографій духові поеми. Згодом ілюстрації придбала книгозбірня Британського музею (Лондон). В Україні ані наукове дослідження про ілюстраторів «Божественної комедії», ані власні ілюстрації Ольги Петрової досі не видані.

Ця ґрунтовна розвідка 1968–1979 рр., що потребувала глибокого «занурення» усвіт Данте, не була першою сторінкою у творчості п. Петрової. Дотоді її добре знали як ілюстраторку «Дон Кіхота» Сервантеса, зарубіжних авторів на сторінках часопису «Всесвіт». Вона співпрацювала з українськими письменниками В. Шевчуком, В. Дроздом, Є. Гуцалом, І. Жиленко, Л. Скирдою, експонувала пейзажну графіку та акварелі. Проте саме зустріч з величним світом Данте, з його філософською поемою визначило надалі шлях Ольги Петрової як художниці, дослідниці й громадянки.

Тому так важливо було мені запитати нашу малярку й доктора філософії:

– Ви живете у сучасній добі, у якійсь іншій чи в усіх одразу?

А вона на те:

– Я живу сьогоднішнім, але й у часі Данте, бо то стало для мене інтелектуальним потрясінням.

– Данте для вас – шлях пізнання чи музика думки, котра вас супроводжує? – запитую.

– Це вираз емоцій та моральна підпора у житті. Він для мене – не далекий історичний персонаж, а – співрозмовник.

Я б сказав, що у цих відповідях п. Петрової – частина сутності естетичної ідеології шістдесятництва: вони перегукуються із рядками з «Пекла»:

*O voi ch'avete l'inteletti sani,
mirate la dottrina che s'asconde
sotto il velame de li versi strani.
(Inf. ix, 61–63).*

Музика думки лишалась єдиним скарбом тих, хто беріг у нас *l'inteletti sani*, писав *versi strain*, захищався від барв і форм, котрих можні боялись, а через це й переслідували, тлумили, вбивали. А підмагала їм у цьому зграя «лявреатних» бійців ідеологічного фронту, котра нібито не відала, що творила.

Недарма знову, при першій нагоді, у п. Петрової в «Драбині Якова» завирувала гама Амора з «Нового життя», бо справді (може, не так надовго, як бажалося б) «...побачив я нове небо і нову землю, бо колишнє небо і колишня земля відійшли...» (*Апокаліпсис Івана, 21:1*).

...І тут у зіставленні епох і трибів мислення ми бачимо, як глибоко переймається п. Петрова рубіжністю Данте, в якому настільки очевидна вибухонебезпечна єдність космічних перевтілень і предметності. У «Драбині Якова» примітна й дивовижна взаємодія першого й другого класів алхімічних фарб, про віщо тепер докладно забули, але ще добре тямилі за Данте. Лишень безнадії чорноти, персті немає: вона вже вся перетворилась, перетопилася у ринці на небесну черлінь Логоса...

Символіка барв у п. Петрової, безумовно, пов'язана зі стихійністю у давньогрецькому ще трактуванні терміну – з первинністю, першоосновністю світовідчуття. Блакитне, ясно-червоне, жовте, зелене... – це не пряме відтворення дійсного кольориту, а знак-спогад про інтелектуальні дигресії та чуттєві захвати у часі творчих мандрів. Чи то по українських селах, чи по екзотичній для нас Індії, чи по тому млистому Альбіону. Тому, либонь, настільки переконлива в її доробку енергія міфу про надію, про жадання повзти, лізти, спинатися, відриватися, летіти, линути до цього шалу логосу й любові.

Дуалістичність почуттєвості й розсуду, яку за юнацтва п. Петрова знаходила у Сервантеса й Данте, згодом сподорожувала їй у бесідах з М. Лукашем, Г. Кочуром, О. Анікстом, Г. Недошивінім та ще багатьма старшими друзями й однодумцями.

Така підпора посилила моральну позицію Ольги Петрової, коли у 70-х роках вона обстоювала колег у власних публікаціях. Наприкінці шкільці «Контрмістцтво шістдесятників» (час. «Визвольний шлях», 1993, ч. 9, с. 1150) вона писала: «Шістдесятники – моральне покоління. Воно чимало поворожило з технологією свого ремесла, відшукуючи чари активного кольору, нової форми, багатства фактур, синтезуючи інтуїтивні відкриття з художньою розсудливістю. Майстерні тодішньої молоді

були домівками й церквами водночас. Там народжувалися і звідти випромінювалися магічні сили, щоб подолати «мінотавра соцреалізму».

Вона, безумовно, не була шістдесятницею, однак саме те покоління напутило її до ствердження морального закону в собі самій, до пошуку правдивих містків між, як висловлюються філософи, «Я» та «Не-Я».

Для мене, – каже п. Ольга, – важить культ «аскетичної духовності» у стародавньому його тлумаченні. Усе, чим я є – вислід праці духу; для мене, «інтелектуального люмпену», матеріального ґрунту ніколи не існувало.

...Я спитав художницю:

– Що означають ваші образи, чим є вони для вас?

– Я не намагаюся їх зрозуміти, даючи повну волю підсвідомості. Вони приходять до мене зненацька у снах, десь у дорозі, у клопотах щодення і вимагають свого втілення. Ці образи зовсім не літературні, часто-густо не матеріальні. Живопис, колір, фактура – втілення того, що не відходить від мене, доки не оживе на полотні. Притому, найістотніше для мене – універсальність простих цінностей. Змістовний алогізм і незавершеність у мене – це «образи неготовності буття» (за висловом М. Бахтіна), як от у «Клоуні», 1992, «Натхненні», 1963, «Автопортретах», 1970 та 1991. Так і живемо на межі між «Пеклом» дійсності та «Раєм» ідеалізованих моделей буття.

...Уся творчість О. Петрової – автобіографічна метафора. Прозірливий Вітмен колись побачив таку сукупність в Альбоні. Подібна спонтанна багатоголосність властива ще кільком київським митцям, котрі кшталтувались, виброджували у 60-ті й 70-ті під суспільним пресом. Це переростає межі школи і набуває характеру ментальності цілого покоління українських митців, про котрих О. Петрова-мистецтвознавець пише та оповідає досить часто.

Я запитав її:

– У вашому розумінні мистецтвознавство існує для мистецтвознавців чи для... – для кого?

– Мистецтвознавством я переважно займалась лише для того, аби допомогти своїм друзям – Лерман, Луцкевичу, Лимареву, Вайнштейну, Реунову... Вони чудові художники, але у 60-ті роки наш соціум їх не визнавав. Тому я вважала за свій громадянський борг, – а такі речі важать для мене дуже багато, – вдатися до мистецтвознавства.

– Отже, у такому разі йдеться про мистецтвознавство світове, чи про мистецтвознавство групових, регіональних інтересів тощо?

– Звичайно, про сучасне світове: я здобула науку на такому великому часі, як XIII–XX ст., коли писала про Данте – від Джотто до Далі. І вже не можу дихати у вузьких рамцях. А через ідеї європейської культури я прийшла до усвідомлення стійностей української культури.

– А наскільки сьогодні, як це було у класиків минулого віку, філософія має право об'єднуватися з мистецтвознавством?

– Традиційне мистецтвознавство в описовому варіанті ХІХ ст. вже віджило. І тому нам конче потрібне філософське мистецтвознавство, саме «філософія мистецтва».

– Що ж коїться, пані Петрова, з нашим мистецтвознавством? Чому всі повоєнні здобутки зарубіжних шкіл стороною обійшли нашу мистецтвознавчу думку?

– Ніякого нема секрету. Річ у тім, що офіційні мистецтвознавці – то часто-густо були штатні люди з певних організацій. І від них нічого особливого не вимагалось: лишень спостерігати, стежити за художниками. Який же тут теоретичний рівень? Це люди, котрі вміли щось десь якось описати: у центрі – те, ліворуч – се... Та й годі. Тому це невігластво, котре спонсорувалося державою, – а нашої державі невігластво було вельми зручне й вигідне, – перетворилося на академічне правило. З якогось дива таке графоманське описовство назвали «київською школою». Тож покалічено чимало людей, і буде справедливо, якщо тих «дослідників» спіткає доля мамутів. Україна важко відроджує мистецтвознавчу школу...

– Пані Ольго, ви себе – попри все – більше відчуваєте графіком чи маляркою?

– Я пережила вже себе як графік: мається на увазі не образотворча графіка, а ілюстративна. Мені цікаво творити, а не ілюструвати; бентежить те, що може форма, пляма, фактура, – саме живописні засоби вистову. У мене це таке перше кохання з фарбою, з поверхнею, – я досить пізно прийшла до цього, але ж щасливі зустрічі бувають у різному віці...

А може, це знову відгомін дантівської чуттєвості, про що писав Йосип Мандельштам у його «Розмові про Данте».

Л. Герасимчук

(Ольга Петрова. Малярство, графіка. – К., 1995. – С. 5–15. – Друк. із скороч.)

3 «Передмови»

...Відкриття нової Української служби Бі-Бі-Сі цього року стало важливим завданням як для мене, так і моїх колег по Буш-Хаусу – домовіці Всесвітньої служби Бі-Бі-Сі. Коли ми обмірковували це завдання, виникла ідея проведення художньої виставки. Дейвід Мортон, голова Російської та Української служби Бі-Бі-Сі, неодноразово їздив до України впродовж декількох років, і саме він поділився зі мною своїми враженнями про високу якість картин і скульптур, що їх бачив у київських майстернях...

Коли я їздив до Києва на відкриття виставки 15 вересня в Будинку художника і побачив роботи на власні очі, я був глибоко вражений їхньою силою і снагою, переконаністю й широтою художнього втілення. Я дуже радий, що Всесвітня служба Бі-Бі-Сі сприяє такому вартому уваги заходові й має нагоду ще раз продемонструвати готовність Бі-Бі-Сі опікуватися мистецтвом, підкреслити ширше бачення ролі ефірного мовлення, ніж вважалося модним на протязі останніх кількох років.

...Та на особливу подяку заслуговує доктор Ольга Петрова, художниця й викладачка, котра має рідкісний хист поєднувати завзяття, смак і здатність до безпристрасної оцінки. Без її енергії не було б «Мистецтва Вільної України» ні в Києві, ні тим більш в Англії. Я раджу Вам прочитати її вступну статтю: це сповнена почуттів сповідь про сповнений почуттів досвід. Для багатьох українських митців збочення системи, за якої вони жили й творили, спричинилися до змарнування, придушення таланту, а іноді – й до справжньої трагедії. Однак, цей талант спромігся вижити й розквітнути, і найкраще підтвердження того – роботи, представлені на виставці «Мистецтво Вільної України».

Дж. Тьюса

(Передмова // Мистецтво Вільної України: Твори сучасних українських художників з музеїв, майстерень та приватних колекцій: [Каталог].– [Б.м.]: [Б.в.], [1992].– С. 2–3.– Англ. та укр.– Друк. із скороч.)

Фрагменти з листів до Ольги Петрової*

Чикаго, 14 січня 1995

Дякую за прислані журнали, різні статті, включно за гарного каталогу Вашої виставки. В передмові до цього каталогу між іншим сказано: «У мене це таке перше кохання з фарбою, з поверхнею, – я досить пізно прийшла до цього, але ж щасливі зустрічі бувають у різному віці...» Отця зустріч є для Вас дуже щасливою, вона ніяк не є припізненою, і треба сподіватися, що надалі буде тривалою. Автор передмови зазначає, що **ВОНА РАДІЄ З ЯСНИХ ФАРБ**. Це дуже гарно і похвально. На потребу чистих ясних фарб в українському мистецтві звертала увагу **ЕКСТЕР** ще напочатку нашого століття. А у Вас вони прекрасні. Обкладинка гарних кольорів символічно обнімає всю вашу творчість. А з роками на Ваших працях ці фарби процвітають ще більше і ясніше. А щодо тем картин та їхнього характеру, то Ви молитесь притишеними, але теж дуже гарними кольорами. Вони теж дуже гарні. Добрих кольористів є завжди небагато в образотворчому мистецтві. Хоч естетика самих тільки гарних кольорів не є головним завданням в образотворчому мистецтві, але відіграє вона завжди важливу роллю.

...Так так, ми знаємо, що Ви є мистецтвознавець, професор та доктор філософських наук, але передусім Ви є мистець. І то добрий мистець. Якщо подеколи Вам дуже хочеться бути **СЕРІОЗНО** з Вашою тематикою, то робіть так, як це робили старокитайські мистці-науковці. Включайте до самого малюнка якісь слова, якийсь короткий текст. Попробуйте.

Чикаго, 1 січня 1996

Дорога пані Ольго! Сьогодні я дістав Вашого листа з 23 січня. І знова заглянув до каталогу Вашої виставки. Ваші яркі, чисті кольори мене приваблюють. Колір, так як і музика, діють безпосередньо і глибоко на душу людини. Дуже мені подобається, як Ви трактуєте деякі біблійні теми: «Відпочинок по дорозі до Єгипту», «Уклін волхвів», «Сьомий Янгол», «Бурхлива втеча до Єгипту». Всьо до крайности відматеріалізоване, нецьогосвітне й одухотворене. Це Ваші **ІКОНИ** – «Бог

* Стилiстику та орфографiю автора листiв збережено.

є любов», любов спокійна і тиха в кольорах, так як і «Пієта». Це глибокий материнський жаль. Доріжка Ребе до синагоги стелиться стражданням. Дуже цікаві картини «Благовість напровесні» та «Окрилені», «Діви розумні й нерозумні» – це прекрасна картина, як теж «Сонце для двох», кольорово більше насичені, як деякі біблійні теми. Вони бо цьогосвітні. ...Тепер щодо англомовної літератури в галузі мистецтвознавства для Києво-Могилянської академії чи її студеїв. Поміж містами Київ та Чикаго є встановлене відношення міст сестер. Є тут у Чикаго якийсь комітет чи як його назвати, та і Києві, що займаються справами взаємної культурної співпраці. А пані *Марта Фаріон* була недавно назначена головою такого комітету в Чикаго. В Чикаго є державний університет. То буде найкраще, як Київська Академія, посередництвом там комітету для культурної співпраці міст-сестер, звернеться до Університету в Чикаго. Я поговорю з пані Мартою про те, щоб вона подала ближчій інформації для Вас там, як це зробити. Обидві ці установи мають теж відділи для студій мистецтвознавства. А ведучі тих відділів знають найкраще про всю основну, важливу літературу про мистецтвознавство. Є досить можливе, що університет в Чикаго, просто подарує дещо з такої літератури для Києва... Пані Ольго, приємно порівняти чистоту кольорів Вашої картини «Натхнення» з 1975-го року з кольорами, скажімо, картини «Доля. Парка» 1991 р., і побачити поступ на краще. Кольори стають чистішими, яскравішими, гарнішими. ...А якщо я вертаюся до Ваших картин, то дуже мені подобається різниця, психологічна різниця, між двома Вашими картинами. Раніше я не хотів про це ані згадувати. Це картини «Втеча до Єгипту» та «Відпочинок по дорозі до Єгипту». Тема та сама. Ті самі фігури осіб. З малою тільки різницею, ті самі кольори. А все-таки ЯКА РІЗНИЦЯ. На першій картині небезпека, від якої втікається зображена неспокійними мазками кольорів вогню, диму. Втікаючі, висунені зліва направо на другу половину картини, вже віддалені безпосередньо від загрози. Світ, куда вони втікають, ще теж зображений невідомо бурхливими мазками. Коли ж то на другій картині, хоч це ще все тільки відпочинок від небезпеки, але тут вже панує загальний спокій. Фігури осіб зображені маєстатично в повній їхній величині. Мати з дитиною на колінах з білими соняшними плямами. Цілість картини дише медитативним спокоєм. Тут вже немає напруги першої картини.

Чикаго, 20 березня 1996

Дякую Вам за листа, та за програмку святкування 10 річчя Хмельницького художнього музею «Арт-клуб'96», що відбулося в лютому 96. Це дуже багата і гарна програма. Не знаю однак, чи хоч дещо з тих всіх доповідей появиться коли друком. Можливо, що принаймі дещо про той з'їзд мистецтвознавців помістить пан *М. Марчиєвський* в журналі «Образотворче мистецтво». Тема Вашої доповіді щодо терміну «сучасне

мистецтво» дуже цікава. Бо при цьому виникає колізія календарної дати та загальною характеристикою і духом творчості сучасної доби. Чи теперішня творчість мистців у стилі старших традиційних форм є сучасним мистецтвом? ...Розумію добре Ваше огірчення, що тепер там в Україні найбільше покривджена верства душевного проводу кожного народу, мистці та різні науковці. Самі великі недатки зносились би легше, якби не було тої безморалі людей теперішнього державного проводу. Одинокий Кучма дав звіт свого доходу і маєтків. ...Пані Ольго, не покидайте ту Вашу професуру, хоч вона дуже мізерно оплачувана. Ви маєте близький контакт з молодими людьми, зі студентами, допомагаєте їм набувати знання і рости душевно, а ця праця троха заспокоює душевно. Про *Давида Бурлюка*, який приїхав до Америки десь у 1922 році, нічого не знаю. Він поселився десь біля Нью-Йорку, і видно, що для заробітку почав малювати те, що міг продати. Знайомі мої пошукували за деякими його працями, але нічого не знайшли. Він зробив помилку, що перейшов жити сюди до нашої Америки, яка в той ще час не була готова сприйняти модернізм. Ту саму помилку зробив і *Архипенко*. Вони мали залишитися в Європі... Я читав коротші похвальні згадки від різних авторів, але пізнав хто і чим властиво був цей *Параджанов* доперва, як перечитав про него Вашу статтю в журналі «Сучасність» за березень – квітень «Берікаоба» Сергія Параджанова.

А це не дивно. Ви побували декілька разів у Грузії. Знаєте країну і оточення, де народився і виріс Параджанов. У Вас є гарні графічні праці з ТБЛІСІ. І то ТБЛІСІ, ЛЮБОВ МОЯ названі. Ви знали матір Параджанова. Ви знали Параджанова як нібито члена Вашої родини. Читаючи, з яких дрібниць робив Параджанов свої колажі, я пригадую, коли багато років тому я проводив одно літо на Флориді біля моря. Виходив я часто на довгі проходи по побережжю, і окрім книжки до читання, деколи брав зі собою декілька тубок з кольорами. Розмальовував різні камінчики, куски дерева, що були гарних гладких форм, і полишав їх таки там. Це були подальші, відлеглі частини побережжя, де не було багато людей. Але все-таки, як я повертався туди на прохід наступного дня, то звичайно ті мої кусочки зникали. Діти ж туди не ходили. То я підстеріг тих, що забирали ці мої підбарвлені кусочки, старші віком люди. Значить, і їм хотілося бути знова дітьми. Цікава для мене Ваша згадка щодо різних Ваших подорожувань. Ви були теж в Ужгороді і знали *Федора Манайла*. Федір Манайло був моїм добрим приятелем. Це мій земляк. Студовав він теж в Празі, де по моїх студіях я потім прожив майже 20 літ і працював там в одній з великих грошових установ. Перед війною це був гарний осередок європейської культури. Прага – це дуже гарне, досить старе місто. Федір Манайло обходив пішки всі Карпати декілька разів. Виставка його картин з Гуцульщини в Києві була поштовхом для створення потім знаменитого фільму Параджанова «Тіні забутих предків». Федір був молодшим за мене

і шкода, що він помер ще молодим. Потім, вже по війні, я був в Ужгороді і бачив скромний мей, призначений Манайлові. Знав я також *Бокшая, Ерделіго* та цілу низку молодших тамошніх мистців. ...орієнтуючись на європейську мистецьку сцену з виставками, в нашому двадцятому сторіччі, біблійна тема не є дуже популярною. Багато того натворилося в минулих століттях. Але знову підкреслюю, що Ваш спосіб трактування біблійної тематики є новий, кращий і ліпший за раніший спосіб, тому всі Ваші картини мені подобаються.

Чикаго, 6 січня 1997

Дорога пані Ольго! Ви завжди пишете з любов'ю та великою пошаною про Параджанова (Журнал «Сучасність» за січень 97). Бо справді, це була гарна і цікава людина. Хоч би тільки одним його фільмом «Тіні забутих предків» він зробив багато для української культури. А мене тішить, що першим поштовхом до того знаменитого фільму була образотворча виставка про Гуцульщину в Києві мого земляка та доброго приятеля Федора Манайла. Він студовав в Празі разом з *Галиною Мазею*, що по довгі роки була моєю сусідкою в Празі. Потім вона виїхала з її чоловіком, проф. *Володимиром Ковалем* до Венезуелі. Там вони обоє й померли кілька літ тому. Дуже шкода, що ті цікаві колажі Параджанова, про які Ви пишете, не збереглися. А хоч би одна кольорова знімка з них дала б читачеві кращу уяву від тисячі слів, що їх як гарно сказаних. Цікаво для мене, хто такий *Янош ГАЗДА*, про якого Ви згадуєте. Це, правдоподібно, закарпатець, так як і маляр абстракціонізм у Києві *СІЛЬВАШІЙ*. Посилаю Вам деякі інформації про малярську творчість письменниці, поетеси Емми Андієвської... Я ставлюся досить критично до церковної інтерпретації християнства, та до церковного мистецтва. За часів бароко постягали святих з висот небесних, поробили з них добре пігдованих, куцоногих громадян, все зійшло на плитке, приземне ілюстровання новозавіцьких Біблійних тем, як казочок для дітей. А все одухотворення з цього рода мистецтва зникло. Порівнюючи цього рода мистецтво з Вашими Щирими молитвами на Біблійні теми, барокове церковне мистецтво виглядає для мене просто вульгарним. Подивіться на так звані ІКОНИ часів барокко і порівняйте їх з нецьогосвітніми, символічними іконами візантійськими. Чи з релігійним мистецтвом середньовіччя та готики. Я думаю, що кожній людині сподобаються Ваші праці на Біблійні теми, якщо вона серйозно придивиться. Але при всіх похвалах Вашої творчості на Біблійні теми не забувайте про життєрадісні теми Вашого сучасного життя. Ваше залюблення в фарбах Вас спонукує до того. Наперекір всім труднощам життя тепер в Україні, Ви творите праці, які б підбадьорювали людину і показували надії на краще будуче. Якщо Ваші знайомі дивуються подеколи, що Ви сама як мистець знаходите гарні слова для творчості інших мистців, то я цьому не дивуюся, бо вистарчить подивитися на щирі усмішки

на Вашім знімці в каталозі Ваших праць, то в цій знімці криється Ваша добросердечність. Ви маєте заслужені успіхи з Вашою мистецькою творчістю і пробуєте тягнути і інших за собою. Це дуже гарно...

Чикаго, 6 березня 1997

...Запевняю Вас, що Америка теж не є РАСМ для всіх. Передовсім Америка щодо загального культурного життя ще є молодою країною опроти Європи. Мистці і науковці не є в проводі життя. Тут всім керує долар. Йде постійна погоня за тим доларом і подеколи досить безоглядна погоня. Тут є, після статистики, щось 140 000 людей, що прокінчали мистецькі фахові школи. А велика частина з них мусять заробляти для життя якимось іншими працями. Правда, що тут є жвава торгівля продукцією образотворчого мистецтва, але тільки дуже мала частина мистців має якусь користь з цьої комерційної спекуляції, штучно витворилась така система, щоб не допускати занадто багато мистців на ці ринки мистецтвом. А підтримувати спекулятивно ціни праць тих мистців, що вже є в обігу. Дуже багато дуже добрих мистців залишається ігнорованими. Хіба пізніше їхні твори витягаються з історії для торгівлі, коли вже самих мистців немає на світі і немає небезпеки перепродукції ними їхніх творів, то ціни можуть бути високими. Ви писали статтю про *МЕДВІДЯ*. Медвідь був тут в Америці, то дещо бачив і дещо знає про тутешні умови, про тутешній мистецький світ. Порозмовляйте з ним принагідно. Були тут і інші мистці зі Львова. Деякі тут прожили трохи довше, цілий рік, або й більше, а потім все-таки повернулися назад до Європи. ...Пані Ольго, не дивуйтесь, якщо не було належної реакції від критиків на цю Вашу виставку. Ви є не тільки мистець-маляр. Ви є людиною дуже широкого культурного горизонту. Філософ вже по натурі. Це вас потягло до студій культурного періоду, що дав Данте. Ви перегризли цей культурний період дуже докладно і мали заслужені успіхи тою графічною творчістю. І ця глибока задумчивість залишається з Вами назавжди. Тематика виставки «Рай» не є собі тільки якоюсь звичайнісінькою темою. А у Вашому її розумінні, нелегкою для сприйняття советською людиною, не є легкою. Я пригадую, як колись писали в газетах про негативну реакцію Хрущова на творчість мистця скульптора *Безіменного* [Неізнаний]. Чи якимось так він називається. Він тепер живе десь тут в Америці, живе і працює. Напишіть сама про цю Вашу виставку. Багато інших мистців пишуть про власну творчість. Може, потім як реакція, на то, що Ви написали, хтось обізветься. Мистець потребує якогось відгуку на його творчість, але мусять теж мати свою власну візію, за якою йде непохитно без огляду на реакцію його сучасників. Треба знаходити сили і опертя в себе самих. Бо головню мистець творить передусім сам для себе, для свого власного душевного задоволення. А зрештою, у Вас, пані Ольго, немалий успіх з Вашою творчістю. Ви маєте досить багато своїх виставок.

Чикаго, 4 квітня 1997

...Сьогодні я дістав з Лондона Англія Ваші матеріали відносно виставки «Рай». Дуже Вам дякую. ...Гарні делікатні кольори на цьому плакаті. Рай – сама краса і ніжність Раю. Графічне уложення назви виставки і всього тексту дуже гарне. Фронтальне жіноче торзо з грудьми, переміненими в якісь гарні, делікатних кольорів, зрілі плоди. Жінка, як жителка нового життя: Жінка, мати – природа. Тактаки хочеться посягати за цими гарними грудьми. ...Пані *Людмила Таран* чомусь не сприймає, що одна, якась людина може бути філософом, педагогом і мистцем образотворчого мистецтва. Нехай би тільки подивилася уважно на праці, на малюнки геніального кінорежисера Параджанова. Дуже Вам дякую за цю серію листівок. Один з плакатів, що Ви мені прислали, я заніс до нашого Інституту, щоб його там оглянуло більше людей. Ті плакати мені дуже подобаються, про що я Вам вже писав раніше.

...Ви нарікаєте, оправдано, що вся офіційна культура тепер там, в пресі, телебаченні, в радіо перетворилася на кіч. Це правда дуже зле. Але великий кіч масової культури тут в нашій Америці є постійним стандартом. От такі винаходи, як фільм, телевізія є злом людства, коли ними володіє безконтрольно хижа, зарібкова група людей. Американці розкладають морально увесь світ їхніми пустими фільмами. Арабський світ пробує боротися з цим, але вони нахиляються знова до іншої крайності зі своїм релігійним фанатизмом. Людина є дуже недосконалим створінням. Тому таким є і світ, що вона творить кругом себе.

Чикаго, грудень 1997

...Дякую Вам за Ваш гарний, приятельський лист. Україна проживає дуже трудний історичний період, а з нею й більша частина її населення. Є всякі труднощі звичайного щоденного життя. А тим тяжче це зноситься, коли людина бачить, що певна частина народу обкрадає всіх інших і сама тільки наживається. Треба, однак, знаходити в себе моральну силу все це зносити й віри на краще будуче. А краще таки буде...

Чикаго, січень 1998

...Будете мати виставку у Відні, це дуже гарно. ГРАТУЛЮЮ, ГРАТУЛЮЮ.

Але знову два місяці для приготування цьої виставки є замало. Безпредметна форма мистецького вислову є досить трудною, якщо це мають бути добрі картини. На мою думку, є легше намалювати якусь добру картину про щось з візуального світу, чи на якусь тему, ніж малювати добру абстрактну картину. Для такої картини треба мати відповідний душевний настрій. Правда, що є великі гори абстрактних картин різних мистців, але самі тільки лінії, форми та кольори можуть робити приємний вигляд, але мало коли вони мають в собі щось призадуманого чи

душевно зворушливого. Не спішіть з тими картинами одну за другою. Тримайте ці абстрактні картини в себе принаймі місяць і приглядайтеся на неї, чи Ви не захочете дещо змінити перед тим, як її пустити...? ...Дякую за відбитку Вашої короткої статті «Мистецтвознавство для ХХІ століття» та за відбитку статті *Катерини Цалик* про Вашу виставку. На Вашій картині «Душевні настрої», на мою думку, Ви не мали додавати метеликів, бо такі солодкаві речі тільки понижують мистецький стандарт доброго твору. На картині «ТУТ БУВ АНГЕЛ» немає ангела, і то добре. Залишилися тільки його сліди. На Ваших картинах на релігійну тематику з теми, про яку Ви маєте на думці, теж залишилися тільки нібито легко нанесені сліди, якась тільки містерія, тому вони є більше одушевлені, ніж якісь картини на релігійні теми мистців ренесансу. Бо в них все занадто цьогосвітнім виходить, занадто приземленим.

Чикаго, 6 січня 1998

...Для мене тепер є трудно заложити папір до пишучої машинки и одною рукою, щоб одним пальцем правої руки щось відстукати, тому всьо виходить криве. ...Ваш приятель Л. Медвідь – цікавий мистець. (Він стоїть сам окремо від всяких інших мистців, але не дужето доступний для мало поінформованого глядача, який не знає другої частини його творчості, літературної, необізнаний з його світосприйманням та філософією життя. Я не знаю, наскільки Вам вдалося у Вашій статті – «Сучасність» за жовтень 97 наблизити його творчість зацікавленому глядачеві. Хоч правда, що не популярність визначає якість якогось мистця. Ви пишете що БОГ створив цю людину з тонкої матерії. У своїй молодости Медвідь зазнав великого впливу *Кафки*. На мою думку, він ніколи не звільнився вповні від цього впливу *Кафки*. Він не почуває себе вільно і вигідно між його сучасниками. Все життя для него є без позитивного, життєрадісного почуття. *Кафка* жив в Празі. В тій самій Празі я прожив свої молоді роки. Студював там, а після працював по фаху у великій грошовій установі. Читав дещо від *Кафки*. На мене він мав теж сильний вплив, але я не полюбив, що *Кафка* навмисне комплікує життя, вводить людину в штучно створені психологічні труднощі. І залишив цього *Кафку* на стороні...

Чикаго, 10 березня 1998

...Не подобається мені тема і назва Вашої виставки «Я – клоун». Нащо Ви маєте вмовляти в себе таке поняття. Щоб це якось направити, то зробіть виставку «Я – філософ», це копще відповідає правді, і Ви будете мусити порядно присісти попрацювати над такою виставкою. ...Що сталося із задуманою Вами виставкою на тему ЕРОТИКИ. Відшукайте учасників такої виставки і зачніть її організувати. Треба, щоб це була групова виставка, як постійна тема мистецького вислову всіх періодів та форм... Сюда належать теж і абстрактні картини на цю тему. А є такі.

...Посилаю Вам отут одну книжечку на тему еротичного мистецтва в двадцятому столітті. Може, Вам буде цікаво переглянути цю книжку. Але Ви тримайтеся Вашого стилю як на картині «ОКРИЛЕНІ». Це дуже вдала картина на тему еротики. Дві постаті сплетені разом, як жіноче волосся в косі. А зроблено це трохи загадково, що треба трохи придивитися. Кольори притишені. Спокійні горизонтальні лінії. Все досить дискретно. Трохи подібно, як Ваші картини на теми Біблії. Більше тільки натяки, зпрямовання думок глядача в певний напрям. Як тільки на це дозволяє Вам час від іншої праці, то присядьте і працюйте над цією серією.

...Так що покищо не залишається для мене нічого іншого, як тільки просити Вас бути терпеливою. Все тягнеться ЧЕРЕПАШИМ темпом. Черепахи є одними з найстарших створінь. Вони прожили на землі мільони літ без великих змін. Можуть жити у воді або на суходолу. Ще замолоду одного разу я знайшов черепаху в лісі. Вони нікуди не спішать, а як чимось стурбовані, то просто стягаються до своєї хатки. Щоб повчитися від черепашки життєвої мудрості, я її забрав зі собою. Приготував для неї всякого роду ярину, деякі черв'яки. Але вона не хотіла абсолютно нічого їсти. По двох тижнях я її відніс назад в ліс. А наука для мене була така, що терпеливим протестом проти її ув'язнення вона собі виборола свободу. Значить, в терпеливості є мудрість. Будьте терпеливою при всіх там тепер біля Вас труднощах і робіть те, що дасться зробити. Найгіршою проблемою є, здається, якось зносити ту безморальність, що панує якась верства, багатіє на рахунок решти чесного населення держави. ...При непорядках найбільше терплять люди кращої моральної категорії, мистці та науковці, які вже після своїх вдач не гоняться за матеріальним тільки добром, а творять культурні цінності кожного народу.

Період шахраїв промине, а треба мати на увазі, що еліта кожного народу завжди жила і має жити своїм власним душевним багатством. То хоч це не легко, але при всіх теперішніх там труднощах, дивіться з погордою на шахраїв, бо бідні це істоти, що не знають нічого іншого, як тільки радіти награваним. Пані Ольго, Ви вже маєте подарунок для спадщини, – проліюстрованого ДОН КІХОТА, ДАНТЕ. Поверніться знов трохи до графічних праць для змін, для душевного відпочинку, для втіхи з життя.

В. Качуровський

(Листи надано О. Петровою)

Примітки

Андієвська Емма – народилась 1931 р. в м. Сталіно на Донеччині. Наприкінці війни разом з матір'ю виїхала до Німеччини. Потім жила у США, нині мешкає у Мюнхені (Німеччина). Автор збірок поезії, прозових творів та оригінальних малярських робіт.

Архипенко Олександр – скульптор, художник, педагог, член Міжнародного Інституту мистецтв і літератури з 1953 р. Навчався у художніх школах Києва й Москви, Парижа. З 1910 р. виставляв свої роботи на виставках. Входив до мистецьких угруповань українських та французьких мистців. У 1912 р. відкриває у Парижі власну школу скульптури. З 1923 р. жив у США, де заснував власні художні школи. В Україні про О. Архипенка згадали вже після його смерті. П'ять його робіт (скульптурних та живописних) є у колекції Львівського художнього музею.

Бокшай Йосип (1891–1975) жив і працював в Ужгороді. У 1910–1914 рр. навчався у Будапештській Академії образотворчого мистецтва. Фах – живописець, викладач малюнка. У 1918 р. розпочав творчу діяльність як художник та педагог; організував разом з Ерделі першу на Закарпатті художню школу. З 1948 р.– член Спілки художників УРСР, з 1957 р.– заслужений діяч мистецтв УРСР, з 1958 – член-кореспондент Академії мистецтв СРСР. Народний художник УРСР та СРСР.

Бурлюк Давид (1887–1964) – російський поет та художник. Один із засновників російського футуризму. З 1920 р. в еміграції.

Газда Януш – польський кінознавець і кінокритик. Живе у Варшаві. 1964 р. заснував фонд, став гол. редактором журналу «Фільм на світі» Федерації дискусійних кіноклубів. У січні 1973 р. випустив спеціальний номер цього журналу, присвячений Сергію Параджанову, де опублікував його сценарій та багато фото з фільму та проб до «Київських фресок». У 1965–1973 рр. входив до редакції журналу «Екран», у 1973–1979 рр. працював редактором ігрових фільмів на польському телебаченні. З 1980-го року по 1989 рік був безробітним. З 1989 р. працює у відділі історії й теорії кіно Інституту мистецтва польської Академії наук, де з 1993 р. став головним редактором «Квартальника фільмового»; викладає у приватних кіношколах. З 1995 р.– член редколегії журналу «Кіно-Театр» (гол. ред. Л. Брюховецька), постійний гість МКФ «Молодість».

Ерделі Альберт (1891–1955) народився на Закарпатті. У 1911–1915 рр. навчався у Будапештській академії образотворчого мистецтва, працював у Мюнхені, Парижі та Празі. Викладав живопис у середніх художніх школах Мукачевого та Ужгорода. Разом з Й. Бокшаєм заснував художню школу в Ужгороді в 1927 р. та Товариство закарпатських художників, яке очолив у 1931 р. У 1945–1955 рр.– член Закарпатського відділення Спілки художників України. Фах – живописець; пейзаж, портретний живопис та ікони, в яких наочно відчувався вплив західного імпресіонізму. З середини 40-х років і до смерті в його творчості переважали твори на радянську тематику.

Екстер Олександра (1882–1949) жила і працювала у Києві, Москві, а з 1942 р. – Парижі. Фах – живописець. Поряд з авангардним живописом з 1915 р. займалася сценографією, оформляла вистави, створювала ескізи костюмів до вистав та фільмів.

Коваль Володимир – у доступних упоряднику джерелах відомості відсутні.

Мазепа Галина – (1910 – ...) народилась у Санкт-Петербурзі, з 1923 р. жила у Празі, де одержала художню освіту. Фах – модерний живопис, графіка та кераміка. У 30-х роках працювала в галузі ілюстрацій до українських та чеських

книжок, журналів, листівок; у створенні ескізів театральних та балетних костюмів. З 1947 р. мешкала в Каракасі (Венесуела), де у 1948 р. відбулася її перша персональна виставка. Перша персональна виставка у США у 1970 р. У 1982 р. Український Вільний Університет (Мюнхен, США) видрукував альбом з її працями.

Манайло Федір – (1910–1978). Жив і працював у Ужгороді. 1934 р. закінчив вищу художньо-промислову школу в Празі. Фах – живописець; працював у галузі станкового та монументального живопису. У 1936 р. розпочав творчу діяльність. У 1965 р. був консультантом з історії та етнографії у фільмі С. Параджанова «Тіні забутих предків». Заслужений художник УРСР.

Маричевський Микола – гол. редактор журналу «Образотворче мистецтво».

Медвідь Любомир – народився 1941 р. в с. Варяжі Сокальського району Львівської області. У 1965 р. закінчив Львівський інститут ужиткового та декоративного мистецтва. Фах – художник декоративного мистецтва, живописець; працює в галузі станкового та монументального живопису. У 1965 р. розпочав творчу діяльність, з 1970 р. – член Спільки художників України. Заслужений діяч мистецтв УРСР (1980). Професор кафедри монументального живопису Львівської академії мистецтв (колишній Львівський інститут ужиткового та декоративного мистецтва).

Неізнаний Ернст – 1926 р. нар. Сучасний російський скульптор і теоретик мистецтва. Художник монументального синтезу, який працює в російській авангардній традиції.

Сільваши Тіберій – народився 1947 р. у Мукачевому. Живе і працює в Києві. У 1971 р. закінчив Київський державний художній інститут. Фах – живописець, монументаліст; 1978 р.– початок творчої діяльності; з 1978 р.– член Спільки художників.

Таран Людмила – народилась 1954 р. Закінчила філологічний факультет Київського університету ім. Тараса Шевченка. Автор збірок поезій та збірок літературно-критичних статей. Плідно працює в періодичних виданнях України.

Цалик Катерина – мистецтвознавець, критик, співробітник періодичних видань.

Фаріон Марта – співробітник музею Українського модерного мистецтва (Чикаго).

Ольга Петрова

Нефігуративні полотна Ольги Петрової – продукт виключно ірраціонального, несвідомого занурення в стихію світла-кольору. Не інтелектуалізуючи і не прораховуючи, облишаючи щоразу за порогом майстерні все зайве та негативне – втому, знервованість, біль, вона залишає для полотна саму тільки чисту живу чуттєвість. Її твори – відбитки моментів виняткової для кінця ХХ століття щирості. Тому, мабуть, Ольга Петрова прийшла до нефігуративу – саме абстракція, це найбільш «реалістичне» у своїй «неконвенційності» мистецтво, дозволяє сьогодні художнику пережити такі моменти.

Петрова пише живим енергетичним кольором, який народжується з особливої здатності душі до повного, граничного переживання емоції, внутрішнього спалаху. Радість чи смуток, захоплення чи зачарування – художниця, «розчиняючи» себе в емоції, відчуваючи всі нюанси її забарвлення, ніби переливає її фарбою на полотно.

Синьо-жовті полотна Петрової виявляють дивовижну співзвучність із «Великими долинами» представниці американського «живопису кольорового поля» 60-х років Джоан Мітчелл, серією, яка свого часу стала грандіозною симфонією синьо-фіолетового та жовтого. В обох художниць – первісна, неопосередкована експресія, пристрасність. Та якщо світ полотен Мітчелл принципово окреслювався їхніми фізичними межами та природою засобу, то полотна Петрової – лише знаки в їхній фізичній природі, що кодують духовно-психічні змісти переживання митця.

Аналізуючи як історик та теоретик мистецтва власний нефігуративний досвід, Петрова говорить про аналогічність його естетичних засад до середньовічної християнської схеми колоризму, в якій спектр фізичних кольорів розумівся як матеріальне виявлення ідеального за природою умосяжного духовного світла, яке, в свою чергу, було втіленням вищого Світла, Бога-як-Світла. Таким чином, у християнській, зокрема візантійській естетиці, живопис являв собою невербальний шлях бачення «духовним зором», неформалізованого осягнення вищих духовних сутностей. Живопис Ольги Петрової, продовжуючи в нефігуративному модусі традицію «духовного в мистецтві», є зразком «дегуманізованого», в термінах Ортеги-і-Гассета, мистецтва, тобто звільнення від

людського, побутового, матеріалістичного. Гранична самовідданість і серйозність у підході теж засвідчує належність до високої традиції, вказуючи на унікальний характер і статус сучасного нефігуративу.

Аж ось художник відступає на крок від полотна і посміхається тепло й іронічно. Де щойно була реальність, залишилась сама «Ілюзія». Петрова – сама собі глядач, витончений і вимогливий, здатний оцінити високі прагнення митця, але достатньо досвідчений, щоб самому забути до кінця. Автор і глядач невід’ємні складові її душі, вони – незмінна її мінливості. Театральність, цей нерв сьогоднішнього світовідчуття, цілком відповідає особистості Ольги Петрової. Тому нефігуративний живопис є, може, найбільш глибоким і водночас піднесеним проявом її творчої натури, проте не єдиним, дозволяючи співіснувати одночасно фігуративним роботам, постмодерністським колажам. Цікаво, що прагнення до нового складного синтезу і до спрощення становлять два досить окремі напрями творчого руху художника. Нефігуративні полотна – це обернення назад, до модерністського «очищення» і «звільнення» художньої мови, як необхідна компенсація травматичного досвіду жертви радянського ідеологічного контролю в мистецтві. На думку Петрової, загальною причиною і метою сучасного «сплеску» нефігуративізму є природна потреба «відпрацювання» пропущеного українським мистецтвом етапу розвитку – тому, на думку Петрової, зрозумілою є подібність українського нефігуративного живопису до західної модерністичної абстракції 50–60-х років. Водночас, широкий арсенал прийомів та засадничість принципу «свободи творчості»: «Якщо мене щось хвилює, як собор у Відні – Сен-Стефан, і моя рефлексія вилилася в той інтер’єр, або квіти захотіла – написала квіти, чому ні?» – є запорукою чутливої реакції творчості Петрової на зміни актуальної художньої чуттєвості.

Г. Рудик

(Можливість розуміння: Творчі credo сучасних українських нефігуративістів. – К., 2001. – С. 20–22)

Хронологічний покажчик праць О. Петрової

ОПУБЛКОВАНІ ПРАЦІ

1964

1. Стежками історії: [Кижі. Соловецький монастир] // Знання та праця. – 1964. – № 2. – С. 16–17. – Мал. авт.

1965

2. «Лиля», «Любка» и другие: [Про вист. робіт *Леоніда Стиля*] // Комсомол. знамя. – 1965. – 12 дек. – С. 4. – Фото *Б. Островного*.

1966

3. **Іл.:** *Сервантес С. М. де*. Завзятий Ідальго. Дон Кіхот Ламанчський. Розділ II, де оповідається про перший виїзд завязаного Дон Кіхота з його володінь / Пер. *М. Лукаш*; Мал. *О. Петрової* // Ранок. – 1966. – № 12. – С. 12–13. – Мал. на с. 12.

1967

4. **Іл.:** *Лакснесс Г.* Дім скальда: Роман / Пер. з ісл. *С. Неделяєва, Л. Горліна, М. Лук'яничкова*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1967. – № 10. – С. 30–84, іл.

5. **Іл.:** *Макдональд Ф.* Реклама: Оповідання / Пер. з англ. *Ю. Попсуєнко*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1967. – № 7. – С. 96–98, іл.

6. **Іл.:** *Міттельхольцер Е.* Міс Кларк помирає: Оповідання / Пер. з англ. *Г. Головньов, Ю. Скачко*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1967. – № 8. – С. 79–82, іл.

7. **Іл.:** *Рачхав Р.* Гадаль: Оповідання / Пер. з гінді *Н. Толстая, Ю. Попсуєнко*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1967. – № 8. – С. 69–75, іл.

8. **Іл.:** *Сервантес М. де*. Завязаний ідальго Дон-Кіхот Ламанчський / Пер. з ісп. *М. Лукаш*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1967. – № 1. – С. 87–98, іл.

9. **Іл.:** *Філіппо Е. де*. Вертеп пана Куп'єлло: Комедія на 3 дії / Пер. з італ. *Є. Дроб'язко*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1967. – № 12. – С. 113–132, іл.

10. **Іл.:** *Хіри Дж.* Сільська трагедія: Оповідання / Пер. з англ. *Г. Головньов, Ю. Попсуєнко*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1967. – № 7. – С. 103–109, іл.

11. **Іл.:** *Церковер Е., Шлієнков А.* Квіти – емблеми, талісмани і символи / Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1967. – № 8. – С. 88–90, іл.

12. **Лл.:** *Чандар Кр.* Відставка сатани: Притча / Пер. з урду *О. Сухочев, Ю. Попсуєнко; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1967. – № 8. – С. 76–78, іл.

1968

13. **Лл.:** *Григореску Й.* Шукайте його! / Пер. з рум. *Й. Фельдштейн, І. Гречанівський; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1968. – № 9. – С. 103–104, іл.

14. **Лл.:** *Гуцало Є.* Осінні рими: [Поезії] / Мал. *О. Петрової* // *Вітчизна.* – 1968. – № 1. – С. 6–11, іл.

15. **Лл.:** *Джіугаріу М.* Перші кроки / Пер. з рум. *Й. Фельдштейн, І. Гречанівський; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1968. – № 9. – С. 104–106, іл.

16. **Лл.:** *Дрозд В.* Катастрофа: Роман / Мал. *О. Петрової* // *Вітчизна.* – 1968. – № 2. – С. 20–107, іл.

17. **Лл.:** *Ердінч Ф.* Юшка з цвяхів [та ін. оповідання] / Пер. з тур. *О. Ганусець; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1968. – № 2. – С. 80–91, іл.

18. **Лл.:** *Кодзяс К.* Повернення: Драма на 2 дії, 4 одміни / Пер. з новогр. *Я. Мочос та І. Гречанівський; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1968. – № 6. – С. 86–109, іл.

19. **Лл.:** *Полторацький О.* Десять років [перекладів] // *Всесвіт.* – 1968. – № 5. – С. 96–102. – Вміщено іл. *О. Петрової* до роману «Дім скальда» *Г. Лакснесса.* – С. 102.

20. **Лл.:** *Сароян У.* Сумна історія: Роман / Пер. з англ. *Ф. Соломатін, Ю. Райський, С. Нікіташенко; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1968. – № 1. – С. 12–81, іл.

21. **Лл.:** *Томан Й.* Дон-Жуан. Життя та смерть Дона Мігеля де Маньяра / Пер. з чес. *Д. Андрухова; Худож. О. Петрова.* – К.: Дніпро, 1968. – 387 с., іл.

22. **Лл.:** *Харчук Б.* Горохове чудо: Повість / Мал. *О. Петрової* // *Вітчизна.* – 1968. – № 4. – С. 27–74, іл.

23. **Лл.:** *Сургутская Е.* Голубая сорока: Роман / Худож. *О. Петрова.* – К.: Рад. письменник, 1968. – 314 с., іл.

1969

24. **Лл.:** *Вентурі М.* Додому: Оповідання / Пер. з італ. *А. Перепадя; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1969. – № 1. – С. 94–109, іл.

25. **Лл.:** *Дрозд В.* Білий кінь Шептало: Оповідання / Худож. *О. Петрова.* – К.: Рад. письменник, 1969. – 285 с., іл.

26. **Лл.:** *Ліггет Б.* Любитель кішок: Оповідання / Пер. з англ. *О. Берг, Г. Петровська; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1969. – № 11. – С. 131–135, іл.

27. **Лл.:** *Попеску Д.* Парасолька від сонця: Оповідання / Пер. з рум. *Й. Фельдштейн, О. Словенко; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1969. – № 2. – С. 102–109, іл.

28. **Лл.:** *Сватоплук Т.* Шведський мармур: Повість / Пер. з чес. *П. Гонтар, Є. Осечкін; Мал. О. Петрової* // *Всесвіт.* – 1969. – № 5. – С. 12–67, іл.

29. **Лл.:** *Харчук Б.* Горохове чудо: Повість та оповідання / Мал. *О. Петрової.* – К.: Веселка, 1969. – 112 с., іл.

1970

30. **Лл.:** *Бічуя Н.* Дрогобицький звіздар: Новели / Худож. *О. Петрова.* – К.: Рад. письменник, 1970. – 107 с., іл.

31. Іл.: *Галпер А.* Юніон-Сквер: Роман / Пер. з англ. *М. Гаска* за ред. *П. Соколовського*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1970. – № 4. – С. 51–124; № 4. – С. 59–98, іл.

32. Іл.: *Гуцало Є.* Серпень, спалах любові: Оповідання та повість / Худож. *О. Петрова*. – К.: Молодь, 1970. – 171 с., іл.

33. Іл.: *Франсіско Сіоніл Х.* Облудники: Роман / Пер. з англ. *І. Подберезький, Ю. Попсуєнко*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1970. – № 11. – С. 15–80, іл.; № 12. – С. 26–76, іл.

1971

34. Поезія, мистецтво, час: [Про історію ілюстрування «Божественної комедії» Данте художниками різних часів] // Всесвіт. – 1971. – № 9. – С. 127–131, іл.

Див. № 295.

35. Іл.: *Ерера Гарсія А.* Хуан Варела: Повість / Пер. з ісп. *М. Литвинець*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1971. – № 5. – С. 41–53, іл.

36. Іл.: *Жиленко І.* Автопортрет у червоному: Лірика / Худож. *О. Петрова*. – К.: Рад. письменник, 1971. – 104 с., іл.

37. Іл.: *Лідман С.* Острів: Роман / Пер. з швед. *О. Сенюк*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1971. – № 8. – С. 10–81, іл.

38. Іл.: *Мороз А.* Кіоскерка на перехресті: Роман-притча / Худож. *О. Петрова*. – К.: Молодь, 1971. – 336 с., іл.

39. Іл.: *Коньхов Л.* Там у нас, на Куреневке: Рассказы / Худож. *О. Петрова*. – К.: Рад. письменник, 1971. – 151 с., іл.

40. Іл.: [*Бажан М.* «Гофманова ніч»] / Пер. *Г. Девечер* // [Українська лірична антологія] / Уклад., ред. та автор післям. та приміт. *Ш. Кариг*; добір матеріалів *Е. Бойтар*; пер. з оригіналом зіставив *Л. Шандор*. – Будапешт; Ужгород: Магвєте – Карпати, 1971. – С. 371–377. – Угор. – Мал. *О. Петрової* на с. 375.

1972

41. Іл.: *Сумишин М.* В дорозі: Повість та оповідання / Худож. *О. Петрова*. – К.: Рад. письменник, 1972. – 164 с., іл.

Груп. вист.: Акварель–1972. Спілка художників України, м. Київ, Україна.

1973

42. Дантове пізнання світу // Знання та праця. – 1973. – № 12. – С. 21–22, іл.

43. Радянські ілюстратори Данте: [*О. Головін, В. Фаворський, М. Ульянов, Л. Гудіашвілі, С. Кобуладзе* тощо] // Образотвор. мистецт. – 1973. – № 5. – С. 12–14, іл. – Бібліогр. 4 назви.

44. Мініатюри «Урбинського кодекса» // Искусство. – 1973. – № 10. – С. 64–67, іл. – Бібліогр. 2 назви.

45. Іл.: *Бурлаков С.* Бистрина: Поезії / Худож. *О. Петрова*. – К.: Рад. письменник, 1973. – 75 с., іл.

1974

46. Данте Алигьери в истолковании художников: («Божественная комедия» в изобразительном искусстве XIV–XX вв.): Автореф. дис. ... канд. искусствоведения / М-во культуры СССР. Ин-т истории искусств; Науч. руководитель А. Чегодаев. – М., 1974. – 19 с. – На правах рукописи.

47. Лл.: Дрозд В. Ірїї: Оповідання. Повість / Худож. О. Петрова. – К.: Рад. письменник, 1974. – 246 с., іл.

48. Лл.: Чайковський П. І. Лускунчик: Балет на 2 дії: Афіша / [О. Петрова]; Держ. театр опери і балету ім. Т. Г. Шевченка. – К., [1974]. – 1 с.

Груп. вист.: Художники України (експоновано ілюстрації до Данте), м. Флоренція, Італія.

1975

49. Советские иллюстраторы Данте // Искусство книги 68/69: [Сборник]. – Вып. 8. – М.: Книга, 1975. – С. 116–123, ил. – Библиогр. 10 назв.

50. Становление графики: [Про творчість Л. Загорної] // Творчество. – 1975. – № 9. – С. 18–19, ил.

Груп. вист.: Друга республіканська виставка рисунка. Спілька художників України, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Акварель'75. Спілька художників України, м. Київ, Україна.

1976

51. З глибин життя: [До п'ятдесятиріччя Олександра Данченка – художника, графіка, заслуж. діяча мистецтв УРСР] // Україна. – 1976. – № 23. – С. 18–19, іл.

52. Магічний кристал мистецтва: [Про творчість М. Врубеля] // Україна. – 1976. – № 29. – С. 12, 2 с. кольор. іл.

53. Тиціан // Україна. – 1976. – № 33. – С. 13, 2 с. кольор. іл.

54. Лл.: Скирда Л. Сходи: Лірика / Худож. О. Петрова. – К.: Рад. письменник, 1976. – 76 с., іл., порт.

1977

55. Леонардо да Вінчі // Україна. – 1977. – № 15. – С. 12, іл.; 2 с. кольор. іл.

56. Лінією і штрихом: VI Республіканська виставка естампа // Культура і життя. – 1977. – 3 квіт.

57. Пензель Рубенса // Україна. – 1977. – № 26. – С. 12, іл.; 2 с. кольор. іл.

58. «Серед багатьох мрій найголовнішою є бажання зробити пластичний коментар до «Божественної комедії...»: [Про роботу над графікою до твору Данте] // Виставка графіки: Роман Адамович. Віктор Кузьменко. Наталя Левчишин. Інна Мовчан. Ольга Петрова: Буклет / Спілька художників УРСР. Київ. орг. Спільки художників УРСР. – [Б. м.], [1977]. – [Без пагінації].

59. «Божественная комедия» – мир Данте // Литература и ты: Сборник. – Вып. 6. – М.: Молодая гвардия, 1977. – С. 165–177, ил.

60. Двадцять лет українського естампа // Творчество. – 1977. – № 6. – С. 8–11, ил.

61. На крильях пошука: [Про ювіл. вист. до 60-річчя Жовтневої революції] // Творчество. – 1977. – № 10. – С. 2–4, ил.

62. **Лл.:** *Уйтмен І.* Пісня про себе / Пер. з англ. *Л. Герасимчука*; Мал. *О. Петрової* // Всесвіт. – 1977. – № 2. – С. 146–182.

1978

63. Сьогодні очима прийдешнього: [Огляд творчості молодих укр. художниць] // Україна. – 1978. – № 10. – С. 12, 1 с. кольор. іл.

1979

64. В пошуках виразительності: [Про живопис *Г. Неледві*] // Творчество. – 1979. – № 5. – С. 8–9, ил.

Куратор. проект: Вечір пам'яті *В. Шекспіра*. АН УРСР. Спілка письменників України, м. Київ, Україна.

1980

65. Шукання сучасників: [Про творчість молодих київ. графіків *Сергія Гети* та *Сергія Якутовича*] // Вітчизна. – 1980. – № 8. – С. 224, іл. на обкл.

66. Сто встреч в мире искусства / *О. Петрова, Г. Недошивин*. – М.: Молодая гвардия, 1980. – 112 с.: іл.

1981

67. Духовна насиченість: [Про виставку творів живопису *Галини Неледві* та *Віктора Рижих*] // Прапор комунізму. – 1981. – 13 січ. – С. 3, іл.

68. Слово про красу та дружбу: [Про творчість *М. Ігнатова*, присвяч. митцям Грузії, зокрема *Н. Піросманішвілі*] // Україна. – 1981. – № 11. – С. 24, 1 с. кольор. іл.

69. Фольклорные фантазии в керамике [*О. Панай*] // Декоратив. искусство СССР. – 1981. – № 9. – С. 20–22, портр. *О. Рапай*, ил.

70. **Лл.:** *Гуцало Є.* Письмо землі: Поезії / Худож. оформ. *О. Петрової*. – К.: Молодь, 1981. – 168 с., іл.

71. **Лл.:** *Гуцало Є.* Шкільний хліб: Повесть-диалогія, оповідання / Худож. *О. Петрова*. – К.: Рад. письменник, 1981. – 408 с., іл.

1983

72. Вернісаж «Радянського письменника» у товаристві муз: [Про твори *Олександри Мікловди*] // Літ. Україна. – 1983. – 23 черв. – С. 8.

73. У книзі увічнений ювілей: Художнє оформлення видань, присвячених 1500-річчю Києва // Київ. – 1983. – № 1. – С. 157–159, іл.

74. Художественно-эстетическое воспитание – важный фактор формирования личности нового типа: Гл. III, п. 4 // Развитой социализм и личность:

Вопросы формирования всесторонне развитой личности: Монография. – К.: Вища школа, 1983. – С. 145–156. – Библиогр. к гл. III. – С. 232–234.

75. Энергия сюжета [у творах *Ігоря Григор'єва*] // Творчество. – 1983. – № 6. – С. 6–8, ил.

1984

76. *Анатолій Лимарев* // Советская живопись: Сборник. – Вып. 6. – М.: Сов. художник, 1984. – С. 124–129, ил.

77. **Рец.:** Шедеври багатой колекції // Друг читача. – 1985. – 20 черв. – С. 4. – Рец. на кн.: Одеський музей західного та східного мистецтва: Альбом / *Н. Луцкевич, О. Соколов, О. Шелестова, Л. Сауленко*. – К.: Мистецтво, 1984. – 271 с. – (Художні музеї України).

1985

78. Красота юности: [Альбом] / [Авт. текстів до творів живопису... *О. Петрова...*]; Сост.: *З. Костюшина, Л. Шитов*; Предисл. *Ю. Нагибин*. – М.: Мол. гвардия, 1985. – 215 с.

79. Мир доброты: [Про живопис *Зої Лерман*] // Творчество. – 1985. – № 8. – С. 27, ил.

80. Становление художника [*Сергія Якутовича*] // Панорама'85: Ежегодник по искусству для молодежи. – М.: Мол. гвардия, 1985. – С. 57–69. – Ил. *С. Якутовича* на с. 68–69.

1986

81. Високість їхньої дружби [*Миколи Бажана і Григорія Гавриленка*] // Вітчизна. – 1986. – № 4. – С. 197–210, фото.

82. Вікно з давнини: [Загал. огляд колекції живопису Держ. музею мистецтв Груз. РСР] // Україна. – 1986. – № 19. – С. 12, ил.

83. З книги мистецтв: [Про творчість груз. художників першої половини ХХ ст. за матеріалами Держ. музею мистецтв Грузії] // Україна. – 1986. – № 30. – С. 12, 2 с. кольор. ил.

84. Заслуженный художник УРСР *Віктор Рижих...*: [Ст. про життя та діяльність] // *Віктор Рижих*: Живопис: Альбом. – К.: Мистецтво, 1986. – С. 9–26.

85. Заслуженный художник УССР *Віктор Рьжих*: [Ст. про життя та діяльність] // *Віктор Рижих*: Живопис: Альбом. – К.: Мистецтво, 1986. – С. 28–45.

86. Стилизация или претворение традиций?: [Бесіда укр. ілюстраторів *Ольги Петрової, Валентина Гордійчука, Олександра Івахненка, Андрія Чебикіна, Оксани Лисенко, Миколи Компанія, Юрія Чаринікова* про деякі проблеми сучасного прочитання та витлумачення сучасної літератури] // Творчество. – 1986. – № 6. – С. 14–16, ил.

87. *Юрій Луцкевич* // Советская живопись: Сб. ст. – Вып. 7. – М.: Сов. художник, 1986. – С. 69–76, ил. – Библиогр. 2 назв.

88. [Стаття про творчість *Атанаса Федінія*] / [Пер. з укр.] // *Акме Атанаса Федінія*: Каталог. – Ужгород: Карпати, 1996. – С. 1–4, 6. – Угор.

89. **Упоряд.:** *Віктор Рижих*: Живопис: Альбом. – К.: Мистецтво, 1986. – 124 с.: ил., фото. – Укр. та рос. – Автор-упоряд.

90. **Упоряд.:** *Акме Атанаса Федінія*: Каталог / *О. Петрова*. – [Ужгород]: [Карпати], [1996]. – 8 с., ил. – Упоряд. – Угор.

1987

91. Графіка'87. *О. Петрова, А. Сіденко, Ю. Рубашов, В. Нікітін, А. Токарев*: Афіша / *О. Петрова*; Спілка художників України. – К., 1987. – 1 с.

92. Діапазон відповідальності: Нотатки з персональної виставки творів Народного художника УРСР *О. Данченка* // *Культура і життя*. – 1987. – 28 черв. – С. 5, іл.

93. Мости до майбутнього: [Про графіку київ. художника *В. Гордійчука*] // *Україна*. – 1987. – № 9. – С. 13, іл.

94. [Про сучасні проблеми українського молодіжного мистецтва]: [Виклади виступів делегатів VIII з'їзду Спілки художників України та учасників респ. наради, присвяч. молодіжному мистецтву] / *О. Петрова, Н. Марченко, Т. Сільваши* // *Образотвор. мистец.* – 1987. – № 4. – С. 1–8, 17; іл. – Из. викладу виступу *О. Петрової*: «Мистецтвознавство – категорія громадська і моральна»; про причини творчої пасивності молодих мистецтвознавців, фахову підготовку кадрів та професійне використання їх тощо. – С. 1.

Груп. вист.: Графіка'87 (*О. Петрова, А. Сіденко, Ю. Рубашов, В. Нікітін, А. Токарев*). Спілка художників України, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: «EXPO». Le groupe. Galerie d'art con-temporain d'Atlan. – (Lorgues) France.

1988

95. Нетрадиционная графика: [Про мистецтво «міського примітива» укр. художників *Л. Загорної, В. Морозової, З. Кружкової, В. Звольського*] // *Творчество*. – 1988. – № 3. – С. 9–11, ил.

96.* Стилистические связи украинской живописи XVII–XVIII столетий с живописными традициями радзпурской миниатюры // *Международная науч.-практ. конф.*, г. Москва, 1988 г. – М.: Сов. художник, 1988. – 0,7 друк. арк.

97.* Этническая традиция в искусстве «современных-новых» и национальное сознание художников // *Всесоюзная конференция искусствоведов*, г. Москва, 1987 р. – М.: Сов. художник, 1988. – 0,5 друк. арк.

Див. № 99.

Груп. вист.: Естамп'88. Спілка художників України, м. Київ, Україна.

1989

98. Вдохновенный Кобзарем: [Про творчість *О. Івахненка*] // *Правда Украины*. – 1989. – 2 февр. – С. 4. – (На соискание Гос. премии УССР им. Т. Г. Шевченко).

99. Всесоюзная конференция искусствоведов. Девять тем-композиций из одной стенограммы: [Скор. тези *О. Петрової* до двох перших тем конференції] // *Декоратив. искусство СССР*. – 1988. – № 3. – С. 16–17.

100. О натюрморте и не только о нем: [творчий портрет *В. Реунова*] // *Творчество*. – 1989. – № 7. – С. 24–25, ил.

101. Прежде всего я человек: [творчий портрет *В. Бовкуна*] // *Творчество*. – 1989. – № 3. – С. 14, ил.

102. [Про спостереження за тенденціями розвитку мистецтва молодих українських художників]: [Скороч. виклад вист.] // Советское изобразительное искусство и искусствоведение в условиях перестройки: Материалы Всесоюзной теоретической конференции искусствоведов, г. Москва, 17–19 ноября 1987 г. / Союз художников СССР. – М.: Сов. художник, 1989. – С. 15. – Рос.

103. Солнцеклонник [Анатолій Лимарев, його творчість і трагічна доля] // Огонек. – 1989. – № 8. – С. 24, 1 с. кольор. іл.

104. Фольклорные традиции в современной украинской иллюстрации // Искусство. – 1989. – № 5. – С. 1–7, ил. – Библиогр. 11 назв.

1990

105. Ольга Петрова. «Знак часу»: Живопис: Афіша / О. Петрова; Спілка письменників України. – К., 1990. – 2 с.

Див. № 312.

106. Світ на трьох китах: [Про авангардну вист. «Седнів-89» та необхідність створення Музею сучас. укр. мистец.] // Образотвор. мистец. – 1990. – № 1. – С. 23–27. – Библиогр. 5 назв.

107. Чорний квадрат чотирьох: [Про вист. живописців Сергія та Олександра Животкових, Миколи Кривенка та скульптора Олега Лишеги] // Вісті з України. – 1990. – № 44, жовт. – С. 5.

108.* Накануне духовного возрождения // Всесоюзная научная конференция искусствоведов, г. Свердловск, 1990 г. – М.: Сов. художник, 1990. – 0,6 друк. арк.

109. Представляя зрителю творчество Эммы Хуцишвили-Зарапишвили...: [Стаття про творчість художниці] // Эмма Хуцишвили-Зарапишвили: Каталог / Центр. Дом художника [Грузії]. – Тбилиси, 1990. – С. 1–2.

110. Те саме груз.

Персон. вист.: «Знак часу: Живопис». Спілка письменників України, м. Київ, Україна.

Куратор. проєкт: Індія в мистецтві українських художників. Резиденція СРСР, м. Делі, Індія.

Груп. вист.: Індія в мистецтві українських художників. Резиденція СРСР, м. Калькутта, Делі, Індія.

1991

111. Виховання національної гідності в студентській молоді засобами мистецьких дисциплін // Нова концепція та сучасні підходи в питаннях підготовки кадрів культури: Тези до наук. конф. / М-во культури. Київ. держ. Ін-т культури, Ін-т підвищення кваліфікації працівників культури. – К., 1991. – С. 42–45.

112. Про сприйняття народної спадщини професіональним художником // Образотвор. мистец. – 1991. – № 5. – С. 10–13, іл. – Примітки та бібліогр. – С. 13.

113.* Проблема національного відродження національного мистецтва // Українське мистецтво 1980-х років: Здобутки чи втрати?: Наук.-теорет. конф., м. Київ, 1991. – К., 1991. – 0,6 др. арк.

114.* Риси європейської етнічної свідомості в творчості художників України // Проблеми українсько-єврейських відносин: Міжнарод. наук. конф., м. Київ, 1991. – К., 1991. – 0,4 др. арк.

115. Рисует и записывает на полях *Зоя Лерман* // Черновиц. листки. – 1991. – № 7. – С. 7, ил.

116. Деп.: Фольклоризм в современном изобразительном искусстве Украины (60–90-е годы): Сб. ст. / *О. Петрова*; Респ. асоц. українознавцев; Евр. агентство «Сохнут». – К.; Черновцы, 1991. – 109 с. – Библиогр. в конце ст. – Машинопис. – Из зм.: Истоки духовного провинциализма и попытка его преодоления в украинском искусстве 80-х годов: (подходы к созданию реальной истории искусства Украины). – С. 3–8; Этнические корни графики «шестидесятников». – С. 9–23; 70-е годы. Фольклорные традиции в украинской иллюстрации. – С. 24–46; Мир на трех китах – неоавангард в 1989 году. – С. 47–53; Современное народное творчество в оценке искусствознания: Индивидуальное самодеятельное творчество. – С. 54–65; Народные корни «нетрадиционной графики». – С. 66–74; О восприятии народного наследия профессиональным художником. – С. 75–97; Общечеловеческие ценности в искусстве национальных художественных школ. – С. 98–109. – Деп. У Держ. наук.-техн. б-ці України 8.08.1992. – № 1314-УК-92.

Персон. вист.: Монотипії. Арт-генез галерея, м. Калькутта, Індія.

Груп. вист.: Українське мистецтво. Галерея «Фішерманз Харбор», м. Отаву, Японія.

Груп. вист.: Квітневі терези. Програма «Алімпій». Твори з майстерень та колекції І. Диченка. Музей історії Києва, Україна.

1992

117. «Благоговіння у мене викликає нація»: Центру «Творчого експерименту» ім. *С. Й. Параджанова* – бути! // Віче. – 1992. – № 3. – С. 83–85. – Підписи: ... *О. Петрова* ...

118. Дорога до храму: [Про нове мистец. України 70–90-х років] // Нова генерація. – 1992. – Спец. вип. – С. 16–23, іл.

119. Єврейські художники з українського андерграунда // Сучасність. – 1992. – № 8. – С. 128–138. – Бібліогр. 5 назв.

120. Мистецтво Вільної України: Твори сучасних українських художників з музеїв, майстерень та приватних колекцій = The Art of the Free Ukraine: Works by contemporary Ukrainian artists from museums, studios and private collections: Афіша / *О. Петрова*; Бі-Бі-Сі, Центр мистецтв «Коло-2», Т-во «Україна», Укр. асоц. міжнарод. співробітництва. – [Б. м.]: [Б. в.], [Б. р.]. – 1 с. – Kiev, 16–28 September, Manchester, Bladford, Nottingham, London, October 1992. – Укр. та англ.

121. Над прірвою: Вступ // Мистецтво Вільної України: Твори сучасних українських художників з музеїв, майстерень та приватних колекцій / Бі-Бі-Сі, Центр мистецтв «Коло-2», Т-во «Україна», Укр. асоц. міжнарод. співробітництва. – [Б. м.], [1992]. – [С. 3, 5, 7, 9, 11, 13]. – Без пагінації.

Те саме англ. № 128, 239 (скор.).

122. Ольга Петрова: Живопис. Об'єкти: Афіша / *О. Петрова*; Всесвіт. євр. агентство «Сохнут», Спілка художників України. – [Б. м.]: [Б. в.], 1992. – 1 с.

123. Ольга Петрова. Зірка Давида: Живопис. Об'єкти: Афіша / *О. Петрова*; Спілка художників України, Всесвіт. евр. агентство «Сохнут». – [Б. м.]: [Б. в.], 1992. – 1 с. – Укр. та англ.

124. Проблема національного та морального в мистецтві України 90-х років // Тези до XIX та XX звітних наукових конференцій професорсько-викладацького складу та аспірантів Київського державного інституту культури / М-во культури України. Київ. держ. ін-т культури. – Ч. 1. – К., 1992. – С. 37–39.

125. Формула Спаса: [Про живопис *О. Животкова*] // Нова генерація. – 1992. – Спец. вип. – С. 28–29, іл.

126. Як високо він жив: [Про останні зустрічі з *Миколою Лукашем*] // Літ. Україна. – 1992. – 30 квіт. – С. 6.

127. * Дух єврейства в творчестві єврейських художників України // *Jews and Jewish topics in the Soviet Union and Europe*. – 1992. – № 2 (18).

128. Over the Chasm: Introduction [С. 2, 4, 6, 8] // Мистецтво Вільної України: Твори сучасних українських художників з музеїв, майстерень та приватних колекцій / Бі-Бі-Сі, Центр мистецтв «Коло-2», Т-во «Україна», Укр. асоц. міжнарод. співробітництва. – [Б. м.], [1992]. – [С. 3, 5, 7, 9, 11, 13]. – Без пагінації. Те саме укр. № 121.

129. **Упоряд.**: Мистецтво Вільної України: Твори сучасних українських художників з музеїв, майстерень та приватних колекцій = *The Art of the Free Ukraine: Works by contemporary Ukrainian artists from museums, studios and private collections* / Бі-Бі-Сі, Центр мистецтв «Коло-2», Т-во «Україна», Респ. орг. українознавців. – [Б. м.]: [Б. в.], [1992]. – Без пагінації. – Укр. та англ. – Зшиток ксероксів. – Упоряд.

Персон. вист.: Живопис: За програмою «Зірка Давида»; «Пам'яті С. Парджанова»; «Алегорії». Спілка художників України, м. Київ, Україна.

Персон. вист.: Зірка Давида: Живопис. Художній музей, м. Чернівці, Україна.

Куратор. проект: Мистецтво Вільної України. На замовлення Бі-Бі-Сі (з приводу заснування української служби Бі-Бі-Сі). Спілка художників України. «Укр. Центр», м. Київ, Україна; м. Ноттінгем (Лондон), Велика Британія.

Груп. вист.: Мистецтво Вільної України. Спілка художників України, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: *Vita Nova*. Програма «Алімпій». Твори українських митців кінця 50-х – початку 90-х рр. Колекція І. Диченка. Музей історії Києва, Україна.

1993

130. Європа продовжує знайомство з мистецтвом України... : Вступ. ст. // *Polystilismus 90*: [Буклет]. – К., 1993. – С. 2–7.

Те саме нім. № 135.

131. Контрмистецтво шестидесятників // *Визвол. шлях*. – Лондон, 1993. – № 9. – С. 1144–1150.

132. Над прірвою [аналіз стану мистецтва України] // *Визвол. шлях*. – Лондон, 1993. – № 1. – С. 65–71, фото.

Див. №№ 121, 128, 239.

133. Функціонування етнохудожньої традиції в професійному образотворчому мистецтві (на матеріалі національних шкіл 60–80 років): Автореф. дис. ...

д-ра філос. наук / АН України. Ін-т філос. – К., 1993. – 39 с. – На правах рукопису.

134. Чарівне свято життя: Пам'яті С. *Параджанова* // Сучасність. – 1993. – № 1. – С. 144–148.

135. Europa Macht ihre Bekannschaft mit der Kunst der Ukraine... // Polystilismus 90: [Буклет]. – К., 1993. – С. 2–7.

Те саме укр. № 130.

136. Упоряд.: Polystilismus 90: [Буклет] / *О. Петрова*; Центр мистецтв «Барва». – К., 1993. – 30 с. – Текст укр. та нім. – Упоряд.

Куратор. проект: Нісайон: Єврейська тема в мистецтві України. (До Міжнародної конференції «Україна – Ізраїль»). Спілка художників України, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Нісайон: Єврейська тема в мистецтві України. Спілка художників України, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Kunst der Ukraine. Polystilismus. Берлін (Ладебард), Німеччина.

Груп. вист.: Традиції Малевича. Музей історії м. Києва, Україна. Малевич-Центр, м. Москва, Росія.

1994

137. В очікуванні Годо або ярмарок без покупців: [Про ярмарок укр. галерей в Укр. Домі] // Скарб. – 1994. – № 4. – С. 52–55; іл.

Те саме англ. № 142.

138. Етномистецтво та вчений художник: Доповідь // Культура та етнотетика: Матеріали Міжнар. науково-теорет. конф. – Вип. 4 / НАН України. Ін-т філос., Ін-т соціол., Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1994. – С. 84–85.

139. Постмодернізм чи маргіналізація мистецтва (український експеримент 90-х років) // Культура та етнотетика: Матеріали Міжнар. наук.-теорет. конф. – Вип. 4 / НАН України. Ін-т філос., Ін-т соціол., Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1994. – С. 85–86.

140. Сенс «Нісайону» // Нісайон. Випробування = Ordeal: Єврейська тема в творах сучасних художників України: Альбом / М-во культури України, Асоц. євр. общин та організацій в Україні, Міжнар. Соломон. ун-т. – К., 1994. – С. 5–11.

Те саме англ. № 143.

141. Очарованный странник [*С. Параджанов*] / Передм. *Л. Финкеля* // Конец недели. – Щотиж. дод. до газети «24 часа». – Тель-Авив, 1994. – 8 июля. – С. 10–11, іл.

142. Awaiting Godeau, the Fair without Buyers // Скарб. – 1994. – № 4. – С. 53–55, іл.

Те саме укр. № 137.

143. Meaning of Nisayon // Нісайон. Випробування = Ordeal: Єврейська тема в творах сучасних художників України: [Каталог] / М-во культури України, Асоц. євр. общин та організацій в Україні, Міжнар. Соломон. ун-т. – К., 1994. – С. 5–11.

Те саме укр. № 140.

144. Упоряд.: Нісайон. Випробування = Ordeal: Єврейська тема в творах сучасних художників України = Jewish theme in works of contemporary Ukrainian artists: Альбом / *О. Петрова*; М-во культури України, Асоц. євр. общин та

організацій в Україні, Міжнар. Соломон. ун-т. – К., 1994. – 66 с.: іл. – Укр. та англ. – Автор концепції, упорядник експозиції, переднє слово та текст каталога. – Из. зм.: *Дзюба І.* Привітання. – С. 4. – Спонсори видання: Центр сучасного мистецтва (Сороса), м. Київ, Україна; Спільне укр.-амер. підприємство «Джойнт»; Художники – учасники виставки вдячні *Й. Зісельсу* та *Л. Фінбергу* (координатори виставки) за фінансову підтримку та участь в організації експозиції. – С. 66.

Персон. вист.: Бог є любов: Живопис. Мистецький центр Міністерства культури та мистецтв України, м. Київ, Україна.

Персон. вист.: Маски: Живопис. Галерея «Бланк-Арт», м. Київ, Україна.

Куратор. проєкт: Арт-контрапункт: Музика в творах сучасних художників України. «Київ Музик Фест'94». Національний художній музей України, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Арт-контрапункт. Національний художній музей України, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Мазепа. Інсталяція. Музей «Косий капонір», м. Київ, Україна.

1995

145. «Духовна діаспора» єврейського художника // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., м. Київ, 8–9 груд. 1994 р. / Асоц. євр. орг. та общин України. Асоц. юдаїки. Н.-д. центр. – К., 1995. – С. 148–150.

146. «Напівобрази» *Казимира Малевича*: (Версія) // Сучасність. – 1995. – № 6. – С. 166–168. – Бібліогр. 9 назв.

147. Наукові публікації: [Бібліографія] // *Ольга Петрова*. Малярство, графіка: Альбом. – К.: АртЕк, 1995. – С. 63. – Без підпису.

148.* Образотворче мистецтво України ХХ століття // Сучасне мистецтво України 1985–1995: свідомість, нова репрезентація, контекст: Тези доп. наук. конф. / Спілька художників України, м. Київ, 27–28 жовтня 1995 р. – К., 1995. – 0,5 др. арк.

149. *Ольга Петрова*: Хронологія: творчість митця як відлуння дружніх голосів // *Ольга Петрова*. Малярство, графіка: Альбом. – К.: АртЕк, 1995. – С. 58–61. – Без підпису.

Те саме англ. № 154.

150. Основні виставки: [Перелік] // *Ольга Петрова*. Малярство, графіка: Альбом. – К.: АртЕк, 1995. – С. 62. – Без підпису.

Те саме англ. № 153.

151. Семантичне перехрестя двох форм художньої свідомості: Доповідь // «Імпреза – Міжсезоння»: діяльність та перспективи міжнародного бієнале «Імпреза»: Зб. виступ. та реф. наук. конф. з проблем сучасного мистецтва, м. Івано-Франківськ, 29 берез. – 1 квіт. 1995 р. – К.; Івано-Франківськ, 1995. – С. 26–27. – Проєкт реалізовано за фінансовою допомогою Центра сучасного мистецтва (Сороса), м. Київ, Україна.

152. Введение в храм: [Про творчість *О. Рижих*] // Зеркало недели. – 1995. – 13 мая. – С. 23.

153. The Main exhibitions / Пер. Л. Герасимчук // *Ольга Петрова*. Малярство, графіка: Альбом. – К.: АртЕк, 1995. – С. 62. – Без підпису.

Те саме укр. № 150.

154. *Olga Petrova: The Chronolog. Creative work of an artists as an echo of the friendly voices* / Пер. Л. Герасимчука // *Ольга Петрова. Малярство, графіка: Альбом.* – К.: АртЕк, 1995. – С. 58–61. – Без підпису.

Те саме укр. № 149.

Груп. вист.: Рот Медузи. Інсталяція. Галерея «Брама», м. Київ, Україна.

1996

155. «Археологічний мемуаризм» на мольберті маляра з Черкас: [Про відкриття 5 березня 1996 р. у Будинку літераторів України виставки «Знаки Землі» *Віктора Олексенка* (малярство, асамбляж)] // *Образотвор. мистец.* – 1996. – № 2. – С. 55, іл.

156. «Берікаоба» *Сергія Параджанова* // *Сучасність.* – 1996. – № 3/4. – С. 145–148.

157. Постмодернізм чи маргіналізація мистецтва (український експеримент 90-х років). – С. 23–24 // *Україна: людина, суспільство, природа: Тези доп. [другої] щоріч. наук. конф., м. Київ, 25–26 січ. 1996 р. / НаУКМА.* – К.: Видавн. дім «КМ Академія», 1996. – С. 23–24.

158.* Свій шлях: Доповідь // Арт-ринок'96 та сучасне мистецтво: [Конференція] / Асоц. артгалерей України. Центр «Укр. Дім». – К., 1996. – С. 5–6.

159. Семантичне перехрестя. Форми художньої свідомості в мистецтві України 1985–1995 рр. // *Сучасність.* – 1996. – № 12. – С. 127–132. – Бібліогр. 13 назв.

160.* Семантичне перехрестя. Форми художньої свідомості в мистецтві України 1985–1995 рр. // *Парта / Центр сучас. мистецт. (Сороса).* – К., 1996. – С. 4–8.

161. «Я устал от белил и румян и от вечной трагической маски...»: [Про серію картин «Я–клоун»] / Інтерв'ю взяла Е. Кириченко // *Київ. ведомости.* – 1996. – 26 дек. – С. 14. – Підпис до фото: «На вернісажі художниці О. Петрової прийшли герої її картин, що ожили». – С. 1.

162. *Ольга Петрова:* [Інтерв'ю] / Взяв *Л. Герасимчук* // *Україна: Інформаційний бюлетин на Посолството на Украйна в България.* – 1996. – Брой 12. – С. 8. – Импресия и експресия: Представляме украинските художници *Ольга Петрова* и *Алексей Малих* – учасници в международното триенале на живопис-ста Софія'96.

Персон. вист.: Я – клоун: Живопис. Інсталяція. Галерея «Ірена», м. Київ, Україна.

Персон. вист.: Рай: Живопис. Національний художній музей України, м. Київ, Україна; Національний музей, м. Львів, Україна; Художній музей, м. Тернопіль, Україна.

Груп. вист.: 50-річчя представництва ООН в Україні. Резиденція ООН, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Чорнобиль: Десять років опісля. Нью-Йорк, США.

Груп. вист.: Триенале живопису. Софія'96. Співка художників Болгарії, м. Софія, Болгарія.

163. «Або...або» в живописних візіях *Любомира Медвіда* // Сучасність. – 1997. – № 10. – С. 145–148.

164. Від андерграунду до полістилізму та мистецтва «Гіпертексту» (З мистецького досвіду України 60–90 років) // Наукові записки. Національний університет «Києво-Могилянська академія»¹. – Т. 2: Культура / Упоряд.: *О. Бондарець*; Редкол.: *В. Брюховецький* (відп. ред.) та ін.; НаУКМА. – К., 1997. – С. 150–156.

165. Діалоги з Хроносом: [Про творчу індивідуальність художника *Г. Гавриленка*] // Образотвор. мистец. – 1997. – № 2. – С. 47–49, іл. – Примітки та бібліогр. – С. 49.

166. *Ольга Петрова*. Рай. = The Paradise by Olga Petrova: Афіша / *О. Петрова*; Нац. худож. музей, Київ; Нац. музей у Львові. – [Б. м.]: [Б. в.] [Б. р.]. – 1 с. – Спонсор виставки «Oriflame». – Назва укр. та англ.

167. Предтеча: [Про творчий метод *С. Параджанова*] // Сучасність. – 1997. – № 1. – С. 107–110.

168. Самоідентифікація «хутора»: [виступ у рамках конф. «Хутор» та вернісажу, що відбувся у Львові з ініціативи часопису «Образотворче мистецтво», альманаху «Альтанія» та у Хмельницькому в Музеї сучасного мистецтва на конф. «Національне і сучасність»] // Образотвор. мистец. – 1997. – № 3–4. – С. 53–54.

169. Стиль Сецесіон-передчуття «філософії підсвідомого» // Україна: людина, суспільство, природа: Тези доп. третьої щоріч. наук. конф., присвяч. 400-й річниці нар. і 350-й річниці смерті *Петра Могили*, м. Київ, 23–24 січ. 1997 р. / Орг. комітет. конф.: *В. Маньківський* (голова); НаУКМА. – К.: Видавн. дім «КМ Академія», 1997. – С. 7.

170. Українське сонце *Олександра Архипенка* // Україна–Ізраїль. Вісник. – 1997. – № 1. – С. 28–29, іл.

171. Фахові кордони мистецтвознавства // Етика і естетика в структурі сучасного гуманітарного знання: Матеріали наук.-теорет. конф., м. Київ 18–19 квітня 1997 р. / КДУ ім. Тараса Шевченка. – К., 1997. – С. 94.

172. Арт-рынок в Україні. Ілюзія или перспектива? // Зеркало недели. – 1997. – № 34. – 23 авг. – С. 16, іл., фото.

173. «Белла Венеція» *Гюнтера Файля* в стенах Києво-Могилянської академії: [Про вист. мюнхен. фотографа] // Зеркало недели. – 1997. – № 26. – 27 июля. – С. 16.

174. Герой нашего времени: [*М. Поплавський*] // Зеркало недели. – 1997. – № 50. – 13 дек. – С. 16, іл. – Підпис: *Алина Васильєва*.

175. До вернісажа осталось менее года. Проект «Искусство Украины XX столетия» // Зеркало недели. – 1997. – № 32. – 9 авг. – С. 15.

176. Зазеркалье неклассической эстетики: Доклад / *О. Петрова, В. Личковах* // Перспективы метафизики. Классическая и неклассическая метафизика на рубеже веков: Материалы междунаrod. конф., г. Санкт-Петербург, 28–29 октября 1997 г. / Санкт-Петербург. ун-т. Фак-т философии. – Санкт-Петербург, 1997. – С. 46–55.

177. Звездное небо *Данила Лидера*: [До 80-річчя художника театру] // Зеркало недели. – 1997. – № 19–20. – 17 мая. – С. 22. – Фото *В. Марущенка*.

¹ Далі – НаУКМА.

178. Искусство на грани: [Про вист. 4-х амер. поставангардистів у Центрі сучас. мистецт. (Сороса)] // Зеркало недели. – 1997. – № 15. – 12 апр. – С. 15.

179. Мастер в своем доме: Живопись *В. Реунова* // Зеркало недели. – 1997. – № 27. – 5 июля. – С. 16.

180. Окно над улицей с цветущими каштанами: (Из мастерской *Михаила Глейзера*) // Егупец: Худож.-публиц. альм. / Ін-т юдаїки. – К.: Сфера, 1997. – № 3. – С. 178–190, іл.

181. Партитуры и исполнительство *Галины Неледвы* // Art-Line. – 1997. – № 1. – С. 48–49, іл.

182. Солнце Адриатики на Андреевском спуске: Живопись *Ю. Луцкевича* // Зеркало недели. – 1997. – № 15. – 12 апр. – С. 15. – Підпис: *Аліна Васильєва*.

183. «Хаосфера» *Любомира Медвідя* как групповой портрет в конце XX века: [Про вист. львів. художника у Нац. худож. музеї України] // Зеркало недели. – 1997. – № 47. – 22 нояб. – С. 15, іл.

184. Художница на фоне собственного «Рая»: Інтерв'ю / *Взяла Л. Таран* // Зеркало недели. – 1997. – 22 февр. – С. 15, іл.

185. «Чарующий праздник жизни»: [Про експозицію останніх робіт із колекції ерев. музея *С. Параджанова* у галереї Фонда Івана Кавалерідзе на Андріївському узвозі та про зустрічі *О. Петрової з С. Параджановим*] // Зеркало недели. – 1997. – № 41. – 11 окт. – С. 15, іл.

186. Ярославна и ее князь: [Про вист. в музеї-квартирі П. Тичини малюнків *Володимира і Алли Скофенків*. Вона за фахом – мікробіолог, він – дипломат] // Зеркало недели. – 1997. – № 41. – 11 окт. – С. 16.

187.* Brutal Refinement: The strange world of Vasyl Bashai // Eastern Economist. – 1997. – 21.07.

188. Рец.: Возвращение домой: Крещатик. История главной улицы // Зеркало недели. – 1997. – № 37. – 13 сент. – С. 14. – Рец. на кн.: Хрещатик. Історія однієї вулиці / *В. Галабайба, А. Макарів, В. Чепелик*. – К., 1997. – Меценат видання *В. Грузин*.

189. Редкол.: Україна–Ізраїль. Вісник. – 1997. – № 1–4. – Член редкол.

Груп. вист.: Сучасний український живопис. За сприяння Посольства України в Болгарії, м. Нова Загора, Болгарія.

Груп. вист.: 25 картин з України. За сприяння Посольства України в Болгарії, м. Плевен, Болгарія.

Груп. вист.: Видатні художниці України. Галерея «Лавра», м. Київ, Україна.

1998

190. А я завжди любила виходити заміж [роздуми про чоловіків-холостяків як соціальне явище] // Хрещатик. – 1998. – 27 листоп. – С. 27, фото.

191. Живописні візії *Любомира Медвідя* – як передчуття та життя постмодернізму // Наукові записки Рівненського державного інституту культури: Вип. 3: Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку / Рівн. держ. ін-т культури. – Рівне, 1998. – С. 259–265.

192. Каталог «Мистецтво України ХХ століття» // Політика і час. – 1998. – № 11–12. – С. 127–128, іл.; іл. на зворот. стор. обкл.; фото *О. Петрової* та *В. Міщенко* – президента будівельної компанії «НІГМА» і ген. спонсора виставки.

- 193.** Мистецтвознавство для ХХІ століття // Art-Line. – 1998. – № 7–8. – С. 62.
- 194.** *Ольга Петрова*: «Я могла не бути професором, мистецтвознавцем, жінкою, але я мусила бути художником» / Розмовляв, розмірковував і записав *Б. Залізник*: [Інтерв'ю] // Універсум. – 1998. – № 3–4. – С. 31–33, іл.
- 195.** Схід на Заході: Художні впливи // Матеріали Першої всеукраїнської науково-практичної сходознавчої конференції, м. Київ, 7–10 квіт. 1997 р.: Зб. наук. пр. – Вип. 1 / Ред. *І. Пістрій*; НАУКМА. Центр сходознавства. – К., 1998. – С. 29–31.
- 196.** «Ноїв Ковчег». Живопис другої половини ХХ ст. Тенденції // Мистецтво України ХХ століття = The Art of Ukraine of the 20th century. – К.: Асоц. артгалерей України, 1998. – С. 117–121.
Те саме англ. № 206.
- 197.** Художник – завжди виразник правди.: Проект «Мистецтво України ХХ століття» // А. С. С. (Art. City. Construction). Украинские регионы. – 1998. – № 6. – С. 56, фото.
- 198.** Щодо визначення «сучасне мистецтво» // Україна: людина, суспільство, природа: (Тези доп.) четвертої щоріч. наук. конф., м. Київ, 22–23 січ. 1997 р. / Упоряд. *Л. Кострова*; НАУКМА. – К.: Видавн. дім «КМ Академія», 1998. – С. 60–61.
- 199.** Апокриф... или как проснуться знаменитым: [Про *Валерія Міщенко* – бізнесмена, президента будівельної компанії «НІГМА», канд. іст. наук, у минулому – співробітника АН України; сфера наукових інтересів – культурні зв'язки України з народами Грузії та Вірменії; меценат видання «Мистецтво України ХХ ст.»] // Зеркало недели. – 1998. – № 24. – 13 июня. – С. 16, фото.
- 200.** «Быть или не быть? Вот в чем вопрос»: Диалог доктора философии, художника *Ольги Петровой* і доктора фізико-математических наук, писателя *Максима Стрихи* [роздуми про державну політику у галузі культури та її вплив на моральний стан суспільства] // Зеркало недели. – 1998. – № 9. – 28 февр. – С. 14, фото.
- 201.** Диалоги с «третьей культурой» // *Давид Давидович Бурлюк*. З поверненням в Україну, пане Бурлюк: [Зб. матеріалів міжнар. конф., м. Київ, 10–11 трав. 1998 р.] / Нац. худож. музей України. – К., 1998. – С. 17–22. – Библиогр. 4 назв.
- 202.** Журавлик с неба: [Про вист. *Миколи Журавля*, його творчий метод] // Зеркало недели. – 1998. – № 11. – 14 марта. – С. 16, ил.
- 203.** * К вопросу об изобразительном полистилизме в проекте «Искусство Украины ХХ столетия» // Художественная культура на рубеже веков: состояние противоречия, перспективы / Акад. гуманит. наук, г. Санкт-Петербург, 3 июня 1998 г. – Санкт-Петербург, 1998. – 0,5 др. арк.
- 204.** Очарованность стилем модерн: [Про вист. «Сторінки українського сецесіону. Історія та сучасність» – одну з проекту «Мистецтво України ХХ ст.»] // Зеркало недели. – 1998. – № 20. – 16 мая. – С. 16, ил.
- 205.** «Спецфонд» – выход из лабиринта: [Про одну з акцій проекту «Мистецтво України ХХ ст.» – виставку картин митців 30-х років; її організатора мистецтвознавця *Світлану Рябічеву*, меценета *Валерія Міщенко* та багатьох небайдужих людей] // Зеркало недели. – 1998. – № 52. – 30 дек. – С. 15, ил.
- 206.** «Nouh's Ark». Painting of the Second half of the 20th century // Мистецтво України ХХ століття = The Art of Ukraine of the 20th century: Каталог. – К.: Асоц. артгалерей України, 1998. – С. 117–121.

Те саме укр. № 196.

207. Лл.: *Дзюба І.* Більший за самого себе // Зар. літ-ра. [Вип. присвяч. роману *М. Сервантеса* «Дон Кіхот»]. – К., 1998. – № 43. – С. 1–2, 6–7. – Граф. роботи *О. Петрової* до роману «Дон Кіхот» у перекладі *М. Лукаша*. – С. 1–3, 6–8. Див. також №№ 311, 362.

208. Куратор-уклад.: «Ноїв Ковчег». Живопис другої половини ХХ ст. = «Nouh's Ark». Painting of the Second half of the 20th century: [Розділ виставки] // Мистецтво України ХХ століття = The Art of Ukraine of the 20 th century: Каталог. – К.: Асоц. артгалерей України, 1998. – С. 116–151.

Персон. вист.: Вишні для Олі: Живопис. Інсталяція. Галерея «Ірена», м. Київ, Україна.

Персон. вист.: Рай: Живопис. Посольство України в Австрії, м. Відень, Австрія.

Персон. вист.: Нитка Аріадни: Живопис. Галерея «L-art», м. Київ, Україна.

Груп. вист.: «1+1». Галерея «Лавра», м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Бієнале нефігуративного живопису. Проект «Мистецтво України ХХ століття».

Груп. вист.: Міжнародний арт-фестиваль. Укр. Дім, м. Київ, Україна.

1999

209. Ольга Петрова. «Нитка Аріадни». Живопис: Афіша. – К., 1992. – 1 с. – Галерея «L-art». – Укр. та англ. (частково).

210. Сергій Параджанов – «граюча людина» в контексті мистецтва транс-авангарду // Київ. старовина. – 1999. – № 2. – С. 168–171. – Бібліогр. 3 назви.

211. Сергій Параджанов – «граюча людина» в контексті мистецтва транс-авангарду // Наукові записки НаУКМА: Спец. вип. – Т. 9. – Ч. 1 / Редкол.: *В. Бруховецький* (відп. ред.) та ін.; НаУКМА. – К., 1999. – С. 209–211. – Бібліогр. 6 назв.

212. Соцреалізм у типологічній системі стилів. Зміна парадигми чи заміщення понять // Соціалістичний реалізм і українська культура. Книга. Реалізм та соціалістичний реалізм в живопису радянського часу. Історія. Концепція, експеримент: Матеріали конф., м. Київ, 3 берез. 1999 р. / Нац. худож. музей України. – К., 1999. – С. 52–53. – Зміст подано англ.

213. Художній авангард як модель «національного стилю» // Культурологічні студії: Зб. наук. пр. – Вип. 2 / Редкол.: *О. Погорілий* (гол. ред.) та ін.; НаУКМА. Каф. культурології та археології. – К., 1999. – С. 221–229, табл.

214. Между Сциллой «безобразного» и Харибдой циничного: [Роздуми мистецтвознавця про філософські парадигми сучасного образотворчого мистецтва України] // Зеркало недели. – 1999. – № 45. – 13 нояб. – С. 15, ил.

215. «...Над всякою застывшей формой»: [З приводу двох виставок в Одесі професійного музиканта та художника *Євгена Рахманіна*] // Зеркало недели. – 1999. – № 40. – 8 окт. – С. 20, порт.

216. Не только о стене, но и о нас: [Про трагічну долю Меморіально-обрядового комплексу на Байковій горі в м. Києві та його авторів *А. Рибачук*, *В. Мельниченко*, *А. Мілецького*] // Зеркало недели. – 1999. – № 35. – 4 сент. – С. 14, ил.

Див. № 257.

217. Черкаassy – столиця трансавангарда: [Про художні акції *В. Яковця*] // Зеркало недели. – 1999. – № 6. – 13 февр. – С. 16, ил.

218. Черниговские записки... из мертвого дома [Чернігів. худож. музею] // Зеркало недели. – 1999. – № 20. – 22 мая. – С. 15.

219. *Olga Petrova*. Der sechste Sinn: [Афіша виставки «Шосте відчуття: Живопис» у Центрі «Муза», м. Геттінген, Німеччина]. – [Б. м.]: [Б. в.], [Б. р.]. – 1 с.

220. **Іл.:** [Графічні роботи *О. Петрової* до «Божественної комедії» Данте] // Зарубіжна література: [Вип. присвяч. «Божественній комедії» Данте]. – 1999. – Ч. 10. – С. 1–8.

221. **Редкол.:** Наукові записки НаУКМА. – Т. 13: Теорія та історія культури / Редкол.: *О. І. Погорілий* (гол. ред.) та ін.; НаУКМА. – К.: КПВД «Педагогіка», 1999. – 88 с.: іл. – Член редкол.

Персон. вист.: Шосте відчуття: Живопис. Центр «Муза», м. Геттінген, Німеччина.

Куратор. проект: Участь у розробці концепції проекту «Мистецтво України ХХ століття». Концепція та виставка «Ноїв Ковчег: Живопис України другої половини ХХ століття. Тенденції». Національний художній музей України, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Останні романтики Києва. Галерея «Тадзіо», м. Київ, Україна.

2000

222. «Алфавіт» *Анатолія Криволапа*: [Про вист. «Живописні контрапункти»] // Дзеркало тижня. – 2000. – № 14. – 7 жовт. – С. 16, іл.

223. Децо з архіву та з сучасного мистецтва України // Сучасність. – 2000. – № 12. – С. 119–133. – Бібліогр. та примітки. – С. 133.

224. «Єврейство» як філософська категорія у образотворчому мистецтві України // Юдаїка: Вісник Міжнар. Соломон. ун-ту. – К., 2000. – № 3. – С. 65–72.

225. «Експрес-проект». Куди поспішаємо, панове?: [Про конкурс на побудову монумента «Незалежній Україні»] // Дзеркало тижня. – 2000. – № 10. – 9 верес. – С. 16. – Фото *С. П'ятерикова*.

226. Кілька інтерв'ю *Георгія Якутовича* // Дзеркало тижня. – 2000. – № 11. – 16 верес. – С. 14, фото.

227. Коктебель. Відкритий лист... [Роздуми та коментарі з приводу листа співробітників «Дома-музея М. Волошина» до міністра культури та мистецтв України *Б. Ступки*] // Дзеркало тижня. – 2000. – № 9. – 2 верес. – С. 15, іл.

228. [Концепція виставки «Ноїв Ковчег: Живопис України другої половини ХХ століття»: Інтерв'ю] / *Взяла Д. Купко* // Пороги. – Прага, 2000. – № 1. – С. 24, іл.

229. Ноїв Ковчег: Живопис України другої половини 20 століття. Тенденції: Афіша / *О. Петрова*; Благод. фонд «Культура України і світ», Нац. худож. музей України. – К., 2000. – 1 с. – Текст: Куратор *Ольга Петрова*; Спонсор – президент компанії «НІГМА» *Валерій Міщенко*.

230. Ноїв Ковчег: Живопис України другої половини 20 століття. Тенденції: Стаття // Ноїв Ковчег: Живопис України другої половини 20 століття. Тенденції: Каталог виставки. – К.: Нац. худож. музей України, 2000. – С. 4–9.

231. «Трагедійний абсурдизм» у живописі *Любомира Медвіда* // Наукові записки НАУКМА. – Т. 18: Теорія та історія культури / НАУКМА. – К., 2000. – С. 104–107.

232. Утопія художньої свободи 60-х років у проекції на образотворчі реалії передпочатку ХХІ століття // Наукові записки НАУКМА. – Т. 18: Ювіл. вип., присвяч. 385-річчю К[ієво]-М[огиланської] А[кадемії], [м. Київ, 11–13 жовтня 2000 р.] / Редкол.: *В. Брюховецький* (відп. ред.) та ін.; Упоряд.: *Н. Антонок, М. Брик*; НАУКМА. – К., 2000. – С. 171–175. – Рез. англ.

233. Фольклорні традиції в українській ілюстрації 70-80-х років ХХ сторіччя // Магістеріум. – Вип. 5: Культурологія / НАУКМА. – К., 2000. – С. 61–69. – Бібліогр. 10 назв.

234. Художня творчість у сучасному соціокультурному просторі // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: Зб. наук. пр. / Київ. лінгвіст. ун-т. – К., 2000. – С. 324–325.

235. Великий гость тихої Равенни [*Данте Алґ'єрі*] // Архитектура и престиж. – 2000. – № 2. – С. 102–103, ил.

236. *Лариса Кадочникова*: Поэзия подсознательного // Стил ь и дом. – 2000. – № 2/21. – С. 142–145.

237. На пути из Эдема в Эдем: [Про вист. *Миколи Муравського* у Нац. худож. музеї України] // Зеркало недели. – 2000. – № 20. – 20 мая. – С. 16, ил.

238. Чем жив, постмодернист?: [Про експозицію «Нові напрямки», експонування її у різних містах України та довгоочікувану виставку в Спільці художників України та про автора проекту – *Віктора Сидоренка*] // Зеркало недели. – 2000. – № 14. – 8 апр. – С. 16, ил.

239. Over the Chasm = Над прірвою: [Уривок] // *Шпанько М. С.* Англійська мова: Підручник для 10–11 класів серед. шк. з поглибленим вивченням англ. мови. – Харків: Скорпіон, 2000. – С. 124–125.

Див. №№ 121, 128.

240. **Уклад.:** Ноїв Ковчег: Живопис України другої половини 20 століття. Тенденції: Каталог виставки / Уклад. та авт. ст. *О. Петрова*, авт. перед. слова *В. Мищенко*; Благод. фонд «Україна і світ». – К.: Нац. худож. музей України, 2000. – 144 с., ил. – Укладач.

241. **Редкол.:** Магістеріум. – Вип. 5: Культурологія / Редкол.: *О. Погорілий* (гол. ред.) та ін.; НАУКМА. – К., 2000. – 135 с. – Член редкол.

242. **Редкол.:** Наукові записки НАУКМА. – Т. 18: Теорія та історія культури / Редкол.: *О. Погорілий* (гол. ред.) та ін.; НАУКМА. – К.: КПВД «Педагогіка», 1999. – 109 с.: ил. – Член редкол.

Персон. вист.: Живопис *О. Петрової*: Живопис. Книгарня «Мистецтво», м. Київ, Україна.

Куратор. проект: Творіння. Ізраїльський культурний центр. За сприяння Посольства держави Ізраїль. Укр. Дім, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Ноїв Ковчег: Живопис України другої половини 20 століття. Нац. худож. музей України, м. Київ, Україна.

Груп. вист.: Українські митці: Живопис. Муніципальна галерея «Чінка», м. Анкара, Туреччина.

242а. Бути чи не бути художнику?..: [Про ставлення державних чиновників до мистців на прикладі кампанії з ліквідації художніх майстерень у Києво-Печерській лаврі, корп. № 30...] // Дзеркало тижня. – 2001. – № 43. – 3 листоп. – С. 14, іл.

243. Дзеркало власної доби в творчо-біографічному довіднику «Художники України» // Художники України. Живопис. Графіка. Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво: Творчо-біограф. довід. – Вип. 2. – К.: ІПРЕЗ, 2001. – С. 10–11.

Те саме англ. № 258.

244. Історія колони. З глибин століть на майдані Незалежності // Дзеркало тижня. – 2001. – № 35. – 8 верес. – С. 14, іл.

245. Качанівка. Її друзі істинні й удавані // Дзеркало тижня. – 2001. – № 14. – 7 квіт. – С. 14.

246. Київ–Відень: мистецьке «Перехрестя» // Дзеркало тижня. – 2001. – № 27. – 21 лип. – С. 16, іл.

247. «Ноїв Ковчег. Живопис другої половини ХХ століття. Тенденції» // Мистецтвознавство. – Ч. 2. IV Міжнародний конгрес українців, м. Одеса, 26–29 верес. 1999 р.: Доп. та повідом. / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Міжнар. асоц. українців. Міжнар. асоц. етнологів. – Одеса; Київ, 2001. – С. 157–164.

248. *Ольга Петрова*. «Іспанія без кориди». Малярство = *Olga Petrova*. Espasa sin corrida: Афіша / *О. Петрова*; Embajada de Espana en Ucrania, Нац. ком. України у справах ЮНЕСКО. Галерея «Університет». – К., 2001. – 1 с.

249. Пасіонарна енергія мистецької України // Українська тема у світовій культурі: Зб. наук. ст. / Нац. муз. акад. ім. П. Чайковського. Центр муз. україністики. – К., 2001. – С. 75–81. – Бібліогр. та прим. на стор. – (Наук. вісн. Нац. муз. акад. ім. П. Чайковського; Вип. 17).

250. Право на вибір: [Проблема Митця і Свободи на тлі десяти років незалежності України] // Дзеркало тижня. – 2001. – № 32/33. – 23 серп. – С. 21.

251. Проект «Перехрестя» – полілог дискурсів // Перехрестя: Сучасне мистецтво України на межі ХХ та ХХІ століть: [Каталог] / Федерал. м-во освіти, науки та культури Австрії; М-во культури та мистецтв України. Віден. музей історії мистецтв. Посольство України в Австрії. – Відень, 2001. – С. 12–15.

Те саме нім. № 259.

252. У пошуках втраченого: [політичні, культурологічні та моральні проблеми сучасного українського суспільства] // Дзеркало тижня. – 2001. – № 23. – 16 черв. – С. 14.

253. Українська палітра в мистецькому Відні // Magazine Aeropost. – 2001. – № 5. – Р. 66–67. – Англ. та укр.

254. Фанфари перемоги з присмаком катастрофи: [Про історію та сучас. стан руйнування архітектур. ансамблю Києва] // Дзеркало тижня. – 2001. – № 12. – 24 берез. – С. 14.

255. Заметки о категориях «прекрасного» и «безобразного» в художественной практике Украины // В диапазоне гуманитарного знания: К 80-летию проф. *Мойсея Самойловича Кагана* / Санкт-Петербург. гос. ун-т. Санкт-Петербург. филос. об-во. – СПб., 2001. – С. 401–423. – Прим. на стор.

256. *Ольга Петрова*: Мистецтво заради мистецтва існує і сьогодні / Розмовляла *Л. Олтаржевська* // Україна молода. – 2001. – 10 листоп. – С. 7.

257. «Стіна пам'яті». Не лише про стіну, а й про нас: [Про авторів та долю Меморіал.-обряд. комплексу на Байковому кладовищі] // Наукові записки НаУКМА. – Т. 19: Теорія та історія культури / НаУКМА. – К., 2001. – С. 39–43. – Бібліогр. 3 назви. – Рез. англ.

258. Mirror of the present eroch in the artistic and biographical reference-book «Artistis of Ukraine» // Художники України. Живопис. Графіка. Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво: Творчо-біограф. довід. – Вип. 2. – К.: ІПРЕЗ, 2001. – С. 12–13.

Те саме укр. № 243.

259. Das Project «Verkreuzungen» // Перехрестя: Сучасне мистецтво України на межі ХХ та ХХІ століть: [Каталог] / Федерал. м-во освіти, науки та культури Австрії, М-во культури та мистецтв України, Віден. музей історії мистецтв, Посольство України в Австрії. – Відень, 2001. – С. 16–19.

Те саме укр. № 251.

260. Ukrainain painting in the Art Vienna // Magazine Aero poet. – 2001. – № 5. – Р. 68–59.

261. Куратор виставки, упоряд.: Перехрестя: Сучасне мистецтво України на межі ХХ та ХХІ століть = «Verkreuzungen: Modern ukrainische Kunstn an der Wende vom 20. zum 21. Jahrhundert / Федерал. м-во освіти, науки та культури Австрії, М-во культури та мистецтв України, Віден. музей історії мистецтв, Посольство України в Австрії; Куратори виставки: *Ольга Петрова, Тамара Лі.* – Відень, 2001. – 96 с., іл., фото. – За підтримки фонду «Культура України і Світ», фонду сприяння творчості «Дія». – Укр. та нім.

262. Редкол.: Наукові записки НаУКМА. – Т. 19: Теорія та історія культури / Редкол.: *Погорілий О.* (гол. ред.) та ін.; Упоряд.: *О. Погорілий, О. Бондарець;* НаУКМА. – К., 2001. – 80 с. – Член редкол. темат. вип.

263. Редкол.: Українська тема у світовій культурі: Зб. наук. ст. / Редкол.: *О. Тимошенко* (голова) та ін.; Нац. муз. акад. ім. П. Чайковського. Центр муз. україністики. – К., 2001. – 356 с. – (Наук. вісн. Нац. муз. акад. ім. П. Чайковського; Вип. 17). – Член редкол.

Іл.: 263а. Здолавши півшляху життя земного... «Божественна комедія» Данте та її українське відлуння / Пер. та упоряд. *М. Стріха;* Графіка *О. Петрової.* – К.: Факт, 2001. – 136 с. – (Літ. проект «Текст+контекст». Знакові літ. доробки та навколо них).

Персон. вист.: Іспанія без кориди. Галерея «Університет», м. Київ, Україна; Галерея «Пласт-Арт», м. Чернігів, Україна.

Куратор. проект: Перехрестя (у співпраці з *Т. Лі*). На замовлення Міністерства культури та мистецтв України, Посольства України в Австрії, Музей історії мистецтв Австрії (Палац Гаррах), м. Відень, Австрія.

Груп. вист.: Перехрестя: До 10-ї річниці незалежності України. Музей історії мистецтв Австрії, м. Відень.

НЕОПУБЛІКОВАНІ ПРАЦІ

1969

264. *Данте*, искусство, время (Развитие дантовской темы в изобразительном искусстве: Реф. с фотоил. работ художников XIV–XX ст. – 1969. – 118 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*).

1973

265. *Данте Алигьери* в истолковании художников: («Божественная комедия» в изобразительном искусстве XIV–XX вв.): Дис. ... канд. искусствоведения / *О. Н. Петрова*; М-во культуры СССР. Ин-т истории искусств; Науч. руководитель *А. Д. Чегодаев*. – М., 1974. – 194 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1978

266. Современный поиск и художественное наследство: Монография / *О. Н. Петрова, Г. А. Недошивин*. – 1978. – 200 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1979

267. У истоков диалога: (Аналогии в осмыслении классики художниками Латвии и Украины). – Февраль–март 1979. – 15 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1980

268. Классическое наследие и тенденции современного советского искусства: Проспект рукопису / *О. Н. Петрова, Г. А. Недошивин*. – 2 с. – Особистий архів *О. Петрової*. – Машинопис. – [Не завершено у зв'язку зі смертю *Г. Недошивіна*].

269. Шукати сучасників: [Про творчість двох молодих кївських графіків *С. Гети* та *С. Якутовича*]. – 1980. – 3 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1982

270. *Майя-Нора Табака* [художник з Латвії]. – 1982. – 2 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1983

271. Категория пространства-времени и живописный поиск: Дискуссия Ольги Петровой и *Тиберия Сильваши*. – 15.12.1983. – 14 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

272. Пространство – время в живописи *Т. Сильваши*. – 24.9.1983. – 8 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1986

273. Беседы о *Данте*. – 20.07.1986. – 10 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1987

274. Проблемы стилизации в современной украинской графике // Всесоюзный семинар по искусствоведению, г. Паланга, 1987 г. – М.: Сов. художник, 1987. – 0,7 друк. арк. – Особистий архів *О. Петрової*.

1988

275. Доклад на республиканской выставке «Эстамп'88». – 14 авг. 1988 г. – 18 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

276. Фольклор и современная украинская графика 60–80-х годов. – 1988. – 90 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1989

277. Истоки духовного провинциализма и попытки его преодоления в украинском искусстве 80-х годов: (Подходы к созданию реальной истории искусства Украины): Док. прочитан и обсужден в диспуте 23.01.1989. – 7 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1990

278. Пропозиції щодо виведення з матеріальної та моральної кризи українських художників. – 1990. – 8 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1992–1994

279. Довідка: [Про бесіду з ректором Академії мистецтв професором *А. Чебикіним*] Міністру культури України академіку *І. Дзюбі*. – 4 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1993

280. Концепція розвитку Київського державного інституту культури / *О. Петрова*; М-во культури України. Київ. держ. ін-т культури. – К., 1993. – 8 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

281. Функціонування етнохудожньої традиції в професійному образотворчому мистецтві (на матеріалі національних шкіл 60–80 років): Дис. ... д-ра філос. наук / АН України. Ін-т філос. – К., 1993. – 39 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1994

282. Протоколи №№ 3–8 засідання конкурсної комісії з напрямку «Культура, мистецтво» програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні» від 10 черв. 1994 р. – 15 лип. 1994 р. – 32 с. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1995

283. Мистецький центр та периферія: Доповідь // Хутір І: Всеукраїнська акція / Музей сучас. укр. мистец., м. Хмельницький, 17 трав. 1995 р. – 0,5 др. арк. Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1996

284. *Параджанов-художник* // Сто років українського кіно: Наук. конф., м. Київ, 19–20 груд. 1996 р. – 0,5 др. арк. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

285. *Стиль модерн у мистецтві України*: Наук. конф. / Нац. худож. музей України, м. Київ, 28 трав. 1996 р. – 0,5 др. арк. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

286. *Щодо терміна «сучасне мистецтво»* // Конференція «Арт-клуб». Художній музей, м. Хмельницький, 22–23 лют. 1996 р. – 0,5 др. арк. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1998

287. *Витоки нефігуративного живопису та підходи до його осмислення сучасною українською естетикою* // Культура, мистецтво України ХХ ст.: Матеріали міжнар. симп. – К.: Центр «Укр. Дім», 1998. – 0,5 др. арк. – Машинопис. – Особистий архів *О. Петрової*.

1999

288. *Творчі заходи за програмою «Україна в Австрії»: Культурологічний проект* / *О. Петрова, В. Пилипчук, Т. Лі, Л. Кадирова*. – 5 с. – Машинопис. – Проект проводиться за сприяння Адміністрації Президента України, М-ва закордонних справ України, Посольства України в Австрії, «Укр. дому» у Відні. – (Фундація Маркіяна Припхана). – Особистий архів *О. Петрової*.

2000

289. *Від модернізму до парадигми постмодернізму в українській духовності* // Наук.-практ. конф. викладачів і студентів, присвяч. 5-річному ювілею Київ. ін-ту інвестиц. менеджменту, м. Київ, 5 трав. 2000 р. – К., 2000. – 8 с. – Не видано за відсутністю коштів.

2001

290. *Образотворче мистецтво – маргіальність критики* // Мистецтвознавча наука в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: Наук. конф. / НАН України. Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського, м. Київ, 26–27 квіт. 2001 р. – К., 2001. – 0,5 др. арк. – Машинопис.

291. *Просторові паузи* *О. Архипенка* // *О. Архипенко* і світова культура: Матеріали міжнар. наук. конф., м. Київ, грудень 2001 р. / Нац. худож. музей України. – К., 2001. – 0,5 друк. арк. – Машинопис.

292. *Соціокультурний образ мистецьких контрастів* // Соціальні, психологічні та мистецькі мотивації категорій Прекрасне та Потворне в просторі історії та в постмодернізмі України: Тези наук. конф./ НАН України. Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського, м. Київ, 8–9 листоп. 2001 р. – К., 2001. – С. 25. – Машинопис.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ О. ПЕТРОВОЇ

1967

293. *Кочур Г.* Роман Сервантеса на Україні // Всесвіт. – 1967. – № 1. – С. 86–87.

Про ілюстрації *О. Петрової*. – С. 87.

1968

294. *Євгенів В.* Здрастуй, мистецтво: [Про здобутки молодого художника, зокрема десятирічну працю над малюнками до «Божественної комедії» Данте] // Літ. Україна. – 1968. – 16 листоп. – С. 4; фото *О. М. Петрової*.

1971

295. Молода українська художниця *Ольга Петрова* працює над ілюстраціями до «Божественної комедії» Данте... [4 іл.: «Пекло». Пісня 3. «Нікчемні», «Чистилище». Пісня 1. «Стихії Чистилища», «Чистилище». Пісня 11 «Пихаті», «Рай». Пісня 22. Космогонія Данте]: [Текст до ілюстрацій] // Всесвіт. – 1971. – № 9. – 130–131.

Див. № 34.

1972

296. Акварель – 1972: II Республіканська виставка акварелі: [Каталог] / М-во культури УРСР. Спілка художників УРСР. – К., 1972. – [8] с.

Про *О. Петрову* як учасницю виставки. – С. 6.

1974

297. Виставка графіки. ... *Ольга Петрова...*: [Каталог] / Спілка художників УРСР. Київ. орг. Спілки художників УРСР. – [Б. м.], [Б. р.]. – [4] с.; фото.

Про *О. Петрову*. – С. 2.

298. *Чайковський П. І.* Лускунчик: Балет на 2 дії: [Програмка з корот. зм.] / Держ. театр опери і балету ім. Т. Г. Шевченка: [Диригент *О. Рябов*; Постановник *А. Шекера*; Декорації *О. Петрової*]. – К., [1974]. – 5 с., іл. – Укр. та рос.

Про *О. Петрову*, фотопорт. – С. 3; ескіз декорацій. – С. 4.

1975

299. Друга республіканська виставка рисунка: Каталог / М-во культури УРСР. Спілка художників УРСР. – К.: Реклама, 1975. – 21 с.: іл.

Про *О. Петрову*. – С. 14, роботи із серії «Кримська сюїта» (1971): «Біла кімната біля моря», «Протяг», «Портрет диригента *О. Рябова*».

300. От українските брези до италианските кипариси: Една жена илюстрира *Данте* / Пер. ст. з італ. газети «Доменика дел корriere» // Паралели: Илюстрован седмичник / Б[олгарська]Т[елеграфна]А[генция]. – София, 21–27.VIII.1975. – Брой 34. – Год XI. – Ил. з циклу «Божественна комедия». – С. 9–10.

301. Rosso B. Innamorata di Dante «Disegna in Rosso» la Divina Comedia // *Domenica del Corriere. Corriere della Sera.* – Milano, 1975. – № 28. – Р. 60–64. – Порт. *О. Петрової*, іл. *О. Петрової* та *Г. Доре* до «Божественної комедії».

1977

302. Виставка графіки: *Роман Адамович, Віктор Кузьменко, Наталія Левчишин, Микола Левчишин, Інна Мовчан, Ольга Петрова*: Буклет / Спілка художників УРСР. Київ. орг. – [Б. м.]: [Б. в-ва], [1977]. – Без пагінації.

Фотопортрет *О. Петрової*, коротка біограф. довідка, перелік літографій серії «Ілюстрації до “Божественної комедії” Данте Аліг’єрі».

303. *Пересунько Ю.* Обрести себя: Заметки с выставки молодых художников // *Комс. знамя.* – 1977. – 8 июля. – С. 3.

Згадується *О. Петрова* не як ілюстратор, а як автор творів за мотивами «Божественної комедії» *Данте*.

304. *Фогель З.* Виставка шести [*Ольги Петрової, Романа Адамовича, Віктора Кузьменка, Наталі Левчишин, Миколи Левчишина, Інни Мовчан*] // *Вітчизна.* – 1977. – № 9. – С. 224, іл.

Про *О. Петрову* як ілюстратора «Божественної комедії» *Данте*; роботи *О. Петрової*. – С. 198 та на обкл.

1980

305. *Гантар В.* До висот врожайного поля: [Про художні роботи *О. Петрової* до творів українських письменників та поетів; творів *Данте* і як автора декорацій до балету «Лускунчик»] // *Ранок.* – 1980. – № 3. – С. 24–25, іл.

306. От украинските брези до италианските кипариси: Една жена илюстрира *Данте* // *Паралели: Илюстрован седмичник.* – София, 18–24.IX.1980. – Брой 38. – Год. XVI. – С. [1–2]; іл.

Див. №№ 300–301.

1982

307. *Петрова Ольга Николаевна*, искусствовед... // *Справочник членов Союза художников СССР по состоянию на 29 марта 1982 г.* М–Я /Отв. ред. *М. Хасаинова*; Сост.: *Л. Курбанова* и др. – М.: Сов. художник, 1982. – С. 235.

1987

308. Графіка *О. Петрової, А. Сіденко, Ю. Рубашова, В. Нікітіна, А. Токарева*: Запрошення / Спілка художників України. Київ. орг. – [К.,] 1987. – 2 с.

309. *Ольга Петрова, Ангеліна Сіденко, Володимир Нікітін, Юрій Рубашов, Анатолій Токарев.* Графіка: Каталог виставки творів / Автор-упоряд. *Н. Кривуца*; Спілка художників України. Київ. орг. – К., 1987. – 32 с.

Про *О. Петрову*: коротка біограф. довідка; фото. – С. 3; нарис про творчість. – С. 4–5; репродукції її робіт. – С. 4–8; каталог. – С. 6–8.

1988

310. *Возіянова І.* П'ять поглядів на світ: [Про виставку молодих графіків *Ольги Петрової, Ангеліни Сіденко, Володимира Нікітіна, Юрія Рубашова, Анаполія Токарева*] // *Образотвор. мистец.* – 1988. – № 2. – С. 12–14, іл.

Про графічні твори *О. Петрової* до «Божественної комедії» Данте.

1989

311. *Дзюба І.* Більший за самого себе // Наука і культура. Україна. – Вип. 23. – К., 1989. – С. 310–323. – Іл. *О. Петрової*.

Про *О. Петрову*, як молодого графіка, та її творчу манеру в ілюструванні *М. Сервантеса* у перекладі *М. Лукаша*.

Див. №№ 207, 362.

1990

312. *Дольницький А.* ...Як беззаконна комета...: [Текст до плакату персон. вист. з біогр. довідкою] = «...As Illegal Comet...» // *Ольга Петрова* «Знак часу»: Живопис: Афіша / Укр. респ. будинок літераторів. – К., 1990. – С. 2. – Укр. та англ.

Див. № 105.

313. Програма ХІХ звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу і аспірантів інституту, присвяченої підсумкам науково-дослідної роботи за 1989 рік / М-во культури. Київ. держ. ін-т культури ім. О. Корнійчука. – К., 1990. – 30 с.

Тема виступу *О. Петрової* «Загальнолюдське в системі багатонаціональних образотворчих шкіл 80-х років». – С. 11.

1991

314. Виставка «Квітневі терези»: Програма «Алімпій»: Афіша / Укр. т-во дружби і культур. зв'язку з зарубіж. країнами, Музей історії Києва, Київ. клуб колекціонерів предметів мистецтва та старовини, Центр «Інтеркультура» Все-світньої лаб. ЮНЕСКО. – К., 1991. – 1 с. – Із зм.: Частину коштів художники та колекціонери перерахують на користь незалежного міжнар. ун-ту «Кієво-Могилянська академія» (для галереї мистецтв) та створення Центру ім. Сергія Параджанова у м. Києві.

О. Петрова серед художників, які надали свої твори для виставки.

315. *Данищук М.* Душі Бабиного Яру: [Про картину «Зірка Давида» *О. Петрової*] // Флоря: Літературно-мистецький вип. – Чернівці. – 1991. – № 37. – Вересень.

316. *Найсон С.* Трагічні промені «Зірки Давида» [*О. Петрової*] // Час. – Чернівці, 1991. – 27 листоп. – № 39.

317. Нова концепція та сучасні підходи в питаннях підготовки кадрів культури: Програма наук.-практ. конф., м. Київ, 22–24 квіт. 1991 р. /М-во культури; Київ. держ. ін-т культури. – К., 1991. – 9 с.

Тема доповіді *О. М. Петрової* «Виховання національної гідності в студентської молоді засобами мистецьких дисциплін». – С. 4.

1992

318. *Керзюк О.* Зустріч з *Іваном Дзюбою* // Укр. думка. – Лондон, 1992. – 19 листоп. – С. 2, фото.

Про приїзд на запрошення Міжнародної Служби Бі-Бі-Сі *І. Дзюби* разом з мистецтвознавцями *О. Петровою* та *О. Рафальським*, про відкриття вистав-

ки «Мистецтво Вільної України», зустрічі у філії Укр. католицького ун-ту; про *О. Петрову* та її участь у дискусії про освіту, зокрема вищу, в Україні.

319. Мистецтво Вільної України: Твори сучасних українських художників з музеїв, майстерень та приватних колекцій = The Art of the Free Ukraine: Works by contemporary Ukrainian artists from museums, studios and private collections: [Каталог вист.] / Бі-Бі-Сі, Центр мистецтв «Коло-2», Т-во «Україна», Респ. орг. українознавців. – [Б. м.]: [Б. в.], [1992]. – Без пагінації. – Укр. та англ.

Про *О. Петрову* як митця та організатора цієї виставки у передмові *Дж. Т'юса*. – С. [2–3], коротка біограф. довідка із зазначенням основних виставок та творів до експозиції «Київ–Лондон». – С. [65–66].

320. [Финкель Л.] Звезда Давида. Живопись *Ольги Петровой*: (К пятидесятилетию Бабьего Яра) / Чернов. худож. музей. О-во евр. культуры им. Э. Штейнберга. – [Б. м.]: [Б. в.], [Б. р.] – 4 с., ил. – Без підпису.

321. *Olga Petrova*: Запрошення на виставку [творів *О. Петрової*, за програмою: «Зал 1. Зірка Давида (живопис)». «Зал 2. Пам'яті *С. Параджанова* (об'єкти)». «Зал 3. Алегорії (живопис)». Відкриття 7 лют. 1992 р.] / Jewish Agency for Israel. The Union of Art of Ukraine. = Весвіт. евр. агентство «Сохнут». Спілка художників України. – [Б. м.]: [Б. в.], [1992]. – [2] с. – Укр. та англ.

322. Ukrainian art exhibition forges new links // Ariel. – 1992. – 21 okt. – P. 5, foto.

Про виставку «Мистецтво Вільної України», *О. Петрову*, як художника і мистецтвознавця.

1993

323. Нісайон. Випробування = Ordeal: Єврейська тема в творах сучасних художників України = Jewish Theme in Works of Contemporary Ukrainian Artists: Афіша / М-во культури України, Асоц. евр. общин в Україні. Міжнарод. Солон. ун-т. – [Б. м.]: [Б. в.], [Б. р.]. – 1 с. – Спонсори виставки: American Jewish Joint Distribution Committee «Joint»; Спільне укр.-амер. підприємство «Інноваційні технології». ІНІТ; Київ. фірма «Крок за кроком». Чернівці. – Укр. та англ.

О. Петрова – автор ідеї та концепції виставки, а також її учасник.

324. *Сидор О.* Маргіналії до каталога «Мистецтво Вільної України» // Образотвор. мистец. – 1993. – № 2. – С. 13.

Згадується *О. Петрова* як учасник виставки та цитується її стаття.

325. Традиції *Малевича*: Каталог / Сост.: *С. Побожий* и др.; Спонсор виставки А/ООСА (Москва). – [Б. м.]: [Б. в.], [1993]. – [6] с.

Експонувалися твори *О. Петрової*: «Три короля», «Аеробіка», «Радість». – С. 5.

326. Polystilismus 90: [Каталог] / Центр мистецтв «Барва». – К., 1993. – [32] с.: ил. – Укр. та нім.

Корот. біогр. відомості про *О. Петрову*. – С. [23], ил. – Текст нім.

1994

327. «Арт-контрапункт» Київ Музик Фест'94». Державний музей українського образотворчого мистецтва: Афіша / М-во культури України. Спілка композиторів України. Центр муз. інформації. – К., 1994. – 1 с. – Укр. та англ.

Про *Ольгу Петрову*, як автора концепції та учасницю виставки.

328. Київ Музик Фест'94: П'ятий український міжнародний музичний фестиваль, 1–8 жовт. 1994 р.: Програма / М-во культури України. Спілка композиторів України. Центр муз. інформації. – К., 1994. – 8 с.

Про *Ольгу Петрову* – автора концепції та учасницю виставки «Арт-контрапункт». Музика в творах сучасних художників України. Живопис. Інсталяція». – С. 8.

329. *Финкель Л.* Сновидение про смерть после смерти.: (Размышление у картины [«Бабий Яр»]) // Свидетель. – Черновцы, 1994. – № 5. – С. 5, ил., фото *О. Петрової*.

1995

330. «Божественна комедія» [Данте] за *Ольгою Петровою* // Вечір. Київ. – 1995. – 25 трав. – С. 3.

331. *Герасимчук Л.* ...Таке перше кохання: (Про живопис *О. Петрової*) // Сучасність. – 1995. – № 1. – С. 129–137.

332. *Герасимчук Л.* «...Серед розчислених світил»: [Вступ. ст.] // *Ольга Петрова.* Малярство, графіка: [Альбом] – К., 1995. – С. 5–15: іл.: граф. пр. *О. Петрової* до «Божественної комедії» Данте. – Укр. та англ.

Те саме англ. № 337.

333. [Презентація живопису *О. Петрової*: нових творів «Маски» та каталога її робіт]: Запрошення = Invitation / Міжнар. фонд Дж. Сороса «Відродження», Вид-во «АртЕк», м. Київ, галерея «Бланк-Арт», 18 трав. 1995 р. – К., 1995. – 1 с. – Укр. та англ.

334. Програма філософської школи «Трансформація філософської освіти в Україні», м. Алушта, 21–28 трав. 1995 р. / Міжнар. фонд Дж. Сороса «Відродження» – [Б. м.]: [Б. в.], [Б. р.]. – 4 с.

Про *О. Петрову* як одного із керівників тематичного засідання «Мистецтво та сучасний міф» секції «Культурологія»; тему її виступу «Викладання історії мистецтва як історії стилів»; участь з доповіддю у роботі круглого столу «Тенденції розвитку сучасної культури: Модерн та постмодернізм». – С. 4.

335. *Ольга Петрова:* «Я живу в сегодняшнем дне и во времени Данте»: [До виходу у світ каталога *О. Петрової*] // Киев. ведомости. – 1995. – 6 июля. – С. 10. – Підпис: Інф. ведомостей.

336. *Родик К.* Соцреалистические круги «Божественной комедии»: [До виходу каталога *Ольга Петрова.* Малярство, графіка = *Olga Petrova.* Painting and Drawings: [Альбом] / Вступ. ст., пер. *Л. Герасимчук.* – К.: АртЕк, 1995. – 64 с.: фотоіл.»] // Кн. обзор. – 1995. – № 36. – 5 сент. – С. 23, ил.

337. «...Among the Calculated Orbs» / Пер. з англ. *Л. Герасимчук* // *Ольга Петрова.* Малярство, графіка: [Альбом] – К., 1995. – С. 5–15: іл. – С. 5–15.

Те саме укр. № 332.

1996

338. Жінки і час: Досвід самопізнання: Міжнар. семінар-зустріч, м. Київ, Будинок кіно, 17–20 трав. 1996 р.: [Програма] / [Міжнар. асоц. жін. кіно, Укр. асоц. жінок-кінематографістів, Ком. у справах жінок, материнства й дитинства при Президенті України]. – К., 1996. – 11 с.

Про участь *О. Петрової* з доповіддю «Образ «совка» у «Вільних роздумах на запропоновану тему «Чоловік і жінка: війна і мир». – С. 4.

339. *Ольга Миколаївна Петрова...* // Довідник Спілки художників України. – К., 1996. – С. 114.

340. *Цалик К.* Веселый грустный клоун...: [Про вист. «Я–клоун» у галереї «Ірена», 19–25 груд.] // Зеркало недели. – 1996. – 21 дек. – С. 16; фото *О. Петрової* біля музею Пікассо у Парижі.

341. *Герасимчук Л. Олга Петрова* [учасниця Міжнарод. трієнале живопису Софія'96] // Україна: Інформаційний бюлетень на Посолството на Україна в Б'юлгарія. – 1996. – Брой 12. – С. 8. – Фрагмент літографії до «Божественної комедії» *Данте Аліґ'єрі* та фотокопія картини «Поклоніння волхвів».

342. Chernobyl: Ten Years After: The Cloud of Fear: [Буклет] /Art Step Intern. Foundation, Permanent Mission of Ukraine to the United Nations, United Nations of Public relations, New York, April 22 – May 3, 1996. – [Б. м.]: [Б. в.]. [Б. р.]. – [4] s.

Про *О. Петрову* як учасницю цієї виставки з літографією «Вони йшли першими». – С. 3.

1997

343. Видатні художниці України: Каталог виставки 8 березня / The International Women's Club of Kyiv. – К., 1997. – 72 с.

Про *О. Петрову*. – С. 26.

344. *Горбачова І.* «Рай» *Ольги Петрової*: [Про вист., присвяч. пам'яті матері – *Зої Петрової*; творчий шлях художниці; інформація про основні вист.]; Листівка / Нац. худож. музей, м. Львів; Пер. *Л. Герасимчук*. – К., 1997. – 2 с. – Укр. та англ. – Ксерокс.

345. *Дєдов Б.* Галерея сучасного мистецтва «Пласт-Арт»: Кредо, історія перспективи: [Буклет] / Черніг. міс. громад. орг. – Чернігів, [Б.р.]. – [Б. с.].

346. *Друченко М.* Національне в поході віків: [Про конф. «Національне і сучасність в образотворчості», яка відбулася 22 квіт. 1997 р. з ініціативи Нац. асоц. мистців, редакцій журналів «Апртенія» та «Образотвор. мистец.» у Києві] // Артанія: Альманах / Нац. асоц. мистців. – 1997. – № 3. – С. 2–3.

Про *О. Петрову* у переліку виступаючих на конференції. – С. 3.

347. *Макаревич М.* Кожен шукає свій рай: [Про вист. *О. Петрової*] // Голос України. – 1997. – 14 лют. – № 27. – С. 1.

348. *Народицька Ф.* Коли майстер пензля поєднується з теоретиком мистецтва: [Про відкриття вист. «Вишні для Олі»] // За вільну Україну. – № 131. – 1997. – 11 лют. – С. 4.

349. *Народицька Ф.* Теорія і практика в одній особі [*О. Петрова*] // Молод. галичанин. – 1997. – № 128. – 11 листоп. – С. 1.

350. *О. Петрова.* Рай. – Нац. музей // Art-line. – 1997. – № 3. – С. 24, іл. – Без підпису.

351. *Ольга Петрова.* Рай: [Запрошення на вист., м. Львів, Нац. музей у Львові, 12 листоп. 1997 р.] / Галерея «Ірена». – Л., [1997]. – 4 с.

352. *Ольга Петрова* // Мистецтво України: Біограф. довід. / За ред. *А. Кудрицького*. – К., 1997. – С. 470–471.

353. *Підгора В.* Елітарність: [Про питання національного у мистецтві] // Артанія: Альманах / Нац. асоц. мистців. – 1997. – № 3. – С. 4–7.

Про полеміку з цієї проблеми з *О. Петровою*; цитує її статтю «Єврейські художниці з українського андерграунду» (№ 109). – С. 5.

354. *Полянський І.* Повернення у рай // Експрес: Щодня і щотижня. – Львів, 1997. – 16–23 листоп. – № 44. – Дод.: Наше місто. – № 55. – 13 листоп. – С. 2.

355. Рай: Запрошення [на вист. *Ольги Петрової*, м. Київ, Нац. худож. музеї, 17 лют. 1997 р.] / Галерея «Ірена». – К., [1997]. – 2 с. – Из зм.: Виставку реалізовано при підтримці співробітників та друзів художника. – С. 1.

356. Художні образи «1+1»: Виставка творів українських художників: Каталог виставки, грудень 1987 р. / Ред. *О. Батюк*; Київ. міс. галерея мистецтв «Лавра». – К., 1997. – 87 с., іл. – Укр. та англ.

Про *О. Петрову*. – С. 53.

357. *Цибенко О.* Рай *Ольги Петрової* // Вечір. Київ. – 1997. – 15 лют.

358. Шлях до «Раю» *Ольги Петрової*: [Про ювіл. вист. з нагоди 30-річчя творчої діяльності у Нац. худож. музеї, складні фінансові обставини і допомогу меценатів – фірми «Оріфлейм» та друзів] // Київ. відомості. – 1997. – 14 лют. – С. 20, іл.

359. *Антонов Я.* Сьвременно українська живопис // Загорско знаме: Информационно рекламен седмичник. – Нова Загора, 1997. – Брой 49. – С. 5, ил.

Про відкриття в Посольстві України в Болгарії виставки київських художників, *О. Петрова* серед них.

360. *Любомиров Ж.* Украински художници не продават в София // Загорско знаме: Информационно рекламен седмичник. – Нова Загора, 1997. – Брой 49. – С. 7, ил.

Про *О. Петрову*, як відомого українського живописця, науковця – професора Національного університету «Києво-Могилянська академія», яка не побажала продавати свої картини, а подарувала їх Посольству України в Болгарії.

361. Сьвременноного изобразително изкуство на Украйна // Украйна: Информационен бюлетин на Посолството на Украйна в България. – 1997. – Брой 7–8. – С. 7–9, ил.

Про *О. Петрову* – учасницю минулорічного Міжнародного трієнале у Софії, коротка біограф. довідка, фото художниці, про картину «Клоун», подаровану Посольству України в республіці Болгарія. – С. 7–8.

1998

362. *Дзюба І.* Більший за самого себе // Зар. літ-ра: [Вип. присвяч. роману *М. Сервантеса* «Дон Кіхот»]. – К., 1998. – № 43. – С. 1–2, 6–7.

Див. № 207, 311.

363. *Залізник Б.* [Про *Ольгу Петрову*] // Універсум. – 1998. – № 3–4. – С. 31.

364. *Личковах В.* *Ольга Петрова* на тлі українського трансавангарду // Київ. старовина. – 1998. – № 4. – С. 51–57.

365. Мистецтво України ХХ століття = The Art of Ukraine of the 20th century: Каталог / Пер.: *О. Герасимчук, О. Кононова, А. Куліков*; Дир. проекту *В. Хаматов*. – К.: Асоц. артгалерей України, 1998. – 351 с., ил.

О. Петрова на колективному фото серед учасників проекту. – С. 9.

366. *Сердюкова Е.* Откровение бабочки: [Про вист. «Вишні для Олі»] // Зеркало недели. – 1998. – № 7. – 14 февр. – С. 16, ил.

367. *Ольга Миколаївна Петрова...* // Довідник Спілки художників України. – К., 1998. – С. 115, порт.

368. *Ольга Петрова* [Корот. біограф. довідка] // Зар. л-ра: [Вип. присвяч. твору *М. Сервантеса* «Дон Кіхот»]. – 1998. – Ч. 43. – С. 8; порт.

369. *Цалик К.* В длительности ожидания суть реальности: [Про філософське підґрунтя вист. «Вишні для Олі», а також фрагменти життєвого та творчого шляху автора] // Art-Line. – 1998. – № 7/8 (29–30). – С. 64–66, ил.

На виставці демонструвався колаж – «Щоденник *Ольги Петрової*» – фрагменти листів батька з фронту, її листи до друзів, документи із особистого архіву *О. Петрової*.

1999

370. Аукціон українського мистецтва: соціалістичний реалізм та сучасний живопис = Auction of Ukrainian Art: Socialist Realism and Contemporary Paintings: Буклет / Галерея L-art. – [Б. м.]: [Б. в.], [Б. р.]. – [8] с. – Укр. та англ.

Про участь *О. Петрової*, увійшли її картини «Світло», «Рожевий сад».

371. «Бог є любов». *Ольга Петрова*. Живопис: Буклет / Авт. ст. *В. Личковах*; Черніг. галерея сучас. мистец. «Пласт-Арт», Черніг. облдержадміністрація, Черніг. від. асоц. релігієзнавців України. – Чернігів, 1999, лют. – 4 с., іл.; фото *О. Петрової*.

372. *Ольга Петрова*: [Корот. біограф. довідка та перелік основ. виставок] // Сучасне мистецтво України: Каталог виставки / Благод. фонд сприяння розвитку моди. – [К.]: [Б. в.], [1999]. – С. 17. – Укр. та англ.

373. *Карпенко Е.* «Нить Ариадны» у *Ольги Петрової*: [Про вист. картин, написаних спеціально для інтер'єру галереї L-art] // Зеркало недели. – 1999. – № 22. – 5 июня. – С. 15, іл.

2000

374. *Андрусенко М.* Круїз в історію на Ноєвому ковчезі: [Про вист., її куратора, цитується виступ п. *Петрової* на відкритті] // Роб. газета. – 2000. – 17 лют.

375. *Ворс І.* «Ноїв Ковчег» українського мистецтва у рамках проекту «Мистецтво України ХХ століття» // Політика і культура. – 2000. – № 5. – С. 46.

376. *Данте й Україна*: Матеріали до бібліогр. покажч. / Укладач *М. Стриха*; Укр. центр культур. дослідж. – К., 2000. – 40 с.

Про поради *О. Петрової* щодо видання. – С. 3; про *О. Петрову* як автора ілюстрацій до творів *Данте* [коротка біограф. довідка]. – С. 15; праці *О. Петрової* у переліку матеріалів розділу «Дослідження. Критика». – С. 15–16, 17, 25, 30.

377. *Криволапов М.* Художня критика і проблеми осмислення мистецької спадщини // Мистецтвознавство України: Зб. наук. ст. – Вип. 1. / Редкол.: *Т. Кара-Васильєва* та ін.; Відп. ред.: *Р. Пилипчук, Г. Скрипник*; Акад. мистецтв України. – К., 2000. – С. 11–26.

378. *Кутко Д.* «Ноїв Ковчег» ХХІ століття // Пороги. – Прага, 2000. – № 1. – С. 24. – Меценат виставки *В. Міщенко*.

Про *О. Петрову* як куратора проекту, мистецтвознавця та художника; наведено тлумачення нею концепції цієї виставки.

379. *Личковах В.* В пошуках втраченого «Нового Світу» // Дивосад: Черніг. культуролог. журн. – 2000. – № 1. – С. 26–28, іл.

Те саме рос. № 389.

Згадується прізвище *О. Петрової* серед мистців, які намагаються розбудувати арт-риннок в Україні. – С. 27; про її участь у проєкті «Живопис України другої половини 20 століття». – С. 27–28.

380. Наукові записки НаУКМА. – Т. 18: Ювіл. вип., присвяч. 385-річчю К[иєво]-М[оголянської] а[кадемії], [м. Київ, 11–13 жовт. 2000 р.] / Редкол.: *В. Брюховецький* (відп. ред.) та ін., Упоряд.: *Н. Антоноук, М. Брик*; НаУКМА. – К., 2000. – 181 с. – Рез. англ.

Про *О. Петрову*: як автора статті у вип. – С. 177; як члена редкол. тем. вип. «Теорія та історія культури». – С. 179.

381. Ноїв Ковчег: Живопис України другої половини 20 століття. Тенденції: Каталог виставки / Благод. фонд «Україна і світ». – К.: Нац. худож. музей України, 2000. – 144 с., іл.

Про *О. Петрову* як автора концепції проекту, куратора виставки. – С. 2, у вступ. ст. *В. Міщенка*. – С. 3; корот. біограф. довідка. – С. 121, 136.

382. [*Ольга Петрова*: Корот. біограф. довідка з переліком основних виставок до 2000 р.] // [Молоде мистецтво-3 у Анкарі: Буклет / Муніципалітет Анкари. Центр сучасного мистецтва. – Анкара, 2000. – С. 8]. – Тур.

383. *Петрова Ольга* // Художники Києва. Живопис. Графіка. Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво: Творчо-біограф. довід. – Вип. 1. – К.: Інпрез, 2000. – С. 140. – Укр. та англ.

384. *Петрова Ольга Миколаївна* // Хто є хто в економіці, культурі, науці Києва / Упоряд. *В. Болгов*; ІТЕРА Україна. – Т. 2. – К., 2000–2001. – С. 268, порт.

385. *Склярченко Г.* Велика мильна бульбашка: Нотатки про виставковий проект «Українське мистецтво ХХ століття» // Політика і культура. – 2000. – № 7. – С. 36–37.

Про *О. Петрову*. – С. 37.

386. Творіння: Виставка живопису, 21–26 листоп. 2000 р.: Афіша / Ізраїл. культур. центр при Посольстві Держави Ізраїль. – 1 с.

Про *О. Петрову* як учасницю виставки.

387. *Бурлака В.* Послепотопные заметки // Зеркало недели. – 2000. – № 7. – 19 февр. – С. 15, іл.

388. *Кириченко Е.* Великий потоп примирил мэтров украинского изобразительного искусства, или Кому удалось спастись в «Ноевом Ковчеге» // Киев. ведомости. – 2000. – 31 янв. – С. 12.

389. *Личковах В.* В поисках украинского «Нового Света» // Зеркало недели. – 2000. – № 11. – 18 марта. – С. 14, ил.

Те саме укр. № 379.

390. *Нестерова Д.* «Ноев Ковчег» пересчитывает гениев // Аргументы и факты в Украине. – 2000. – № 5. – Февр. – С. 10.

391. *Словеская О.* «Ноїв Ковчег» дает надежду на то, что потоп уже позади // Сегодня. – 2000. – 27 янв. – С. 3.

Про *О. Петрову* як куратора проекту, мистецтвознавця та художника; про мецената виставки *В. Міщенка*.

392. *Соловьев А.* Не доплыв до гор Араратских: Критические заметки о том, как «Ноев Ковчег» затонул в Национальном художественном музее // Столич. новости. – 2000. – № 5. – 15–21 февр. – С. 20.

393. *Старовойт В.* Испания без корриды: [Про вист. *О. Петрової*] // Стиль и дом. – 2000. – К., № 1. – С. 118–119.

394. *Хомяков Л.* Ударим кислотой по сахарной живописи: [Про вист. «Ноев Ковчег»] // Вечер. вести. – 2000. – 2 февр. – № 17. – С. 6.

395. *Цалик Е.* Ольга Петрова: Театр созвездия Водолея // Стиль и дом. – 2000. – № 1/20. – С. 82–87.

2001

396. *Ворс І.* Життя без крові, або «Іспанія без кориди»: [Про вист. у галереї «Університет»] // Політика і культура. – 2001. – № 6. – С. 45.

397. Досьє «УМ»: [Корот. відомості про *О. Петрову*] // Україна молода. – 2001. – 10 листоп. – С. 7

398. *Макаревич М.* Гімн життю: [Про творчу долю *О. Петрової*, її мужній характер, вист. «Іспанія без кориди»] // Дзеркало тижня. – 2001. – № 4. – 27 січ. – С. 15. – Фотопортрет *О. Петрової*.

399. Перехрестя: Сучасне мистецтво України на межі ХХ та ХХІ століть = «Verkreuzungen: Modern ukrainische Kunstn an der Wende vom 20. zum 21. Jahrhundert: / Федерал. м-во освіти, науки та культури Австрії, М-во культури та мистецтв України. Віден. музей історії мистецтв. Посольство України в Австрії. – Відень, 2001. – 96 с., фото.

Згадується *О. Петрова* у привітанні відвідувачам виставки сучасного українського малярства «Перехрестя» *В. Огризка* – Надзвичайного і Повноважного Посла України у Республіці Австрія. – С. 6; коротка довідка про творчість. – С. 89, роботи: «Композиція в червоному – І», «Композиція в червоному – ІІ», «Дотик». – С. 54–57.

400. Огляд художніх виставок 2000 року та діяльності галерей: (Огляд довідка) / *Є. Бойко*; Міністерство культури та мистецтв України. Інформцентр з питань мистецтва та культури. – К., 2001. – 10 с.

Про виставку «Ноїв Ковчег. Живопис України другої половини ХХ століття», куратором якої була *О. Петрова*. – С. 3.

401.* *Ольга Петрова* // Жіночий образ в сучасному українському мистецтві: Каталог. – К., 2001.

402. *Ольга Петрова.* «Іспанія без кориди». Малярство = Espana sin corrida: Каталог / Галерея сучасного мистецтва «Пласт-Арт». – Чернігів, 2001. – 2 с.

403. *Ольга Петрова = Olga Petrova* // Художники України. Живопис. Графіка. Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво: Творчо-біограф. довід. – Вип. 2. – К.: ППРЕЗ, 2001. – С. 161; фото, іл. – Укр. та англ.

404. *Ольга Петрова* // *Рудик Г.* Можливість розуміння: Творчі сredo сучасних українських нефігуративістів. – К.: Знання, 2001. – С. 20–22.

405. *Петрова Ольга Миколаївна* // Жінки України: Біограф. енциклопед. слов. / *М. Орлик* (голова) та ін.; Спілка жінок України, Ін-т гуманіт. наук. – К.: Фенікс, 2001. – С. 345, портр.

406. *Прут М.* З життя комах: [Про вист. «Перевтілення» у галереї «Ірена»] // Політика і культура. – 2001. – № 42. – С. 53, 2 іл.

Про творчу манеру та роботи *О. Петрової*, що представлені на виставці; серед фотоіл. – її робота «Крильця».

407. *Рудик Г.* Можливість розуміння: Творчі сredo сучасних українських нефігуративістів. – К.: Знання, 2001. – 30 с.

Згадується *О. Петрова* у передмові до видання як представник «старшого покоління» київських нефігуративістів. – С. 5.

408. Склад Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка / *В. Литвин* // Літ. Україна. – 2001. – 25 жовт. – С. 11.

Петрова Ольга Миколаївна у складі Комітету.

409. *Сом-Сердюкова Е.* Испания без кориды [Про позитиви вист.] // День. – 2001. – 26 янв. – С. 24. – Фото *О. Петрової* в майстерні.

410. *Borchhardt-Birbaumer B.* Stromungen der Moderne bis zu Aspekten der Postmoderne // Wiener Zeitung. – 2001. – 28 August.

Про *О. Петрову* як куратора; серед ілюстрацій до статті – робота *О. Петрової* «Композиція у червоному – І».

411. *Marboe I.* Ukrainische Verkreuzungen // Kirchen Zeitung. – 2001. – 5 August.

Про *О. Петрову* як куратора виставки «Перехрестя» та її картини, що експонувалися на виставці.

412. National Kunst Palais Harrach, Vien // Die Furche. – 2001. – 26 Juli. – P. 10.

413. *Suponina M.* Spain in Ukrainian Eyes: [Про творчі зв'язки художниці *О. Петрової* з Іспанією: ілюстрації до роману *М. Сервантеса* «Дон Кіхот», відвідання країни та виставку робіт «Іспанія без кориди»] // What's on. – 2001. – № 3. – 2–8 Febr. – P. 19.

414. Відомості про авторів // Наукові записки НаУКМА. – Т. 19: Теорія та історія культури / НаУКМА. – К., 2001. – 80 с.

Про *О. Петрову*. – С. 78.

НЕНАДРУКОВАНІ ПРАЦІ ПРО О. ПЕТРОВУ

415. *Костюченко Н. М.* Графика *Ольги Петровой*. – 1984. – 4 с. – Особистий архів *О. М. Петрової*. – Машинопис.

416. «...As Illegal Comet...» [Коротка біогр. довідка] // Genevis gallery. – [Б. м.]: [Б. в.], [Б. р.] – 2 с. – Передрук з афіші.

Іменний покажчик

- Адамович Р. **58, 302, 304**
Андрусенко М. **374**
Андрухів Д. **21**
Антонюк Н. **232, 380**
Архипенко О. (А.) **170, 291**
Бажан М. **40, 81**
Батюк О. **356**
Берг О. **26**
Бічуя Н. **30**
Бовкун В. **101**
Бойко Є. **400**
Бойтар Е. **40**
Болгов В. **384**
Бондарець О. **164, 262**
Брик М. **232, 380**
Брюховецький В. **164, 211, 232, 380**
Бурлака В. **387**
Бурлаков С. **45**
Бурлюк Д. **201**
Вентурі М. **24**
Возіянова І. **310**
Волошин М. **227**
Ворс І. **375, 396**
Врубель М. **52**
Гавриленко Г. **81, 165**
Галабайба В. **188**
Галпер А. **31**
Ганусець О. **17**
Гаптар В. **305**
Гаска М. **31**
Герасимчук Л. **62, 153–154, 162, 331–332, 335–336, 341, 344**
Герасимчук О. **365**
Гета С. **65, 269**
Глейзер М. **180**
Головін О. **43**
Головнюв Г. **6, 10**
Гонтар П. **28**
Горбачова І. **344**
Гордійчук В. **86, 93**
Горліна Л. **4**
Гречанівський І. **13, 15, 18**
Григореску Й. **13**
Григорєва І. **75**
Грузин В. **188**
Гудіашвілі Л. **43**
Гуцало Є. **14, 32, 70–71**
Давид **123, 315, 316, 320–321**
Данищук М. **315**
Данте **34, 43, 46, 49, 58–59, 220–221, 235, 264–265, 273, 294–295, 300, 302–303, 305–306, 310, 330, 332, 335, 341**
Данченко О. **51, 92**
Девечер Г. **40**
Дєдов Б. **345**
Джіугаріу М. **15**
Дзюба І. **144, 207, 279, 311, 318, 362**
Дольницький А. **312**
Доре Г. **301**
Дроб'язко Є. **9**
Дрозд В. **16, 25, 47**
Друченко М. **346**
Ердінч Ф. **17**
Ерера Гарсія А. **35**
Євгенів В. **294**
Животков О. **107, 125**
Животков С. **107**
Жиленко І. **36**
Журавель М. **202**
Загорна Л. **50, 95**
Залізник Б. **193, 363**
Звольський В. **95**
Зісель Й. **144**
Івахненко О. **86, 98**
Ігнатов М. **68**
Каган М. **255**
Кадирова Л. **288**
Кадочникова Л. **236**
Кара-Васильєва Т. **377**
Кариг Ш. **40**
Карпенко Е. **373**
Керзюк О. **318**
Кириченко Е. **161, 388**
Кобуладзе С. **43**
Кодзяс К. **18**
Компанець М. **86**
Кононова О. **365**
Коньхов Л. **39**

Кострова Л. **197**
 Костюченко Н. **415**
 Костюшина З. **78**
 Кривенко М. **107**
 Криволап А. **222**
 Криволапов М. **377**
 Кривуца Н. **309**
 Кружкова З. **95**
 Кудрицький А. **352**
 Кузьменко В. **58, 302, 304**
 Куліков А. **365**
 Купко Д. **228, 376**
 Курбанова Л. **307**
 Лакснесс Г. **4, 19**
 Левчишин Н. **58, 302, 304**
 Леонардо да Вінчі **55**
 Лерман З. **79, 115**
 Лидер Д. **177**
 Лимарев А. **79, 103**
 Лисенко О. **86**
 Литвин В. **408**
 Личковах В. **176, 364, 371, 379, 389**
 Лишега О. **107**
 Ліггет Б. **26**
 Лідман С. **37**
 Лукаш М. **3, 8, 126, 207, 311**
 Лук'янчикова М. **4**
 Луцкевич Н. **77**
 Луцкевич Ю. **87, 182**
 Лі Т. **261**
 Любомиров Ж. **360**
 Макаревич М. **347, 398**
 Макарів А. **188**
 Макдональд Ф. **5**
 Малевич К. **146, 325**
 Малих А. **162**
 Маньківський В. **169**
 Марущенко В. **177**
 Марченко Н. **94**
 Медвідь Л. **163, 183, 190, 231**
 Мельниченко В. **216**
 Мікловда О. **72**
 Мілецький В. **216**
 Мігельхольцер Е. **6**
 Міщенко В. **191, 199, 205, 229, 240, 378, 381, 391**
 Могила П. **169**
 Мовчан І. **58, 302, 304**
 Мороз А. **38**
 Морозова В. **95**
 Мочос Я. **18**
 Муравський М. **237**
 Нагібін Ю. **78**
 Надсон С. **316**
 Народицька Ф. **348–349**
 Неделяєва С. **4**
 Недошивін (Недошивин) Г. **66, 266, 268**
 Нелєдва (Неледва) Г. **64, 67, 181**
 Нестерова Д. **390**
 Нікіташенко С. **20**
 Нікітін В. **91, 308–310**
 Огризко В. **399**
 Олексенко В. **155**
 Олтаржевська Л. **256**
 Орлик М. **405**
 Осечкін Є. **28**
 Островний Б. **2**
 Параджанов С. **134, 141, 156, 167, 185, 210–211, 284, 314, 321**
 Перепада А. **24**
 Пересунько Ю. **303**
 Петровська Г. **26**
 Пилипчук В. **288**
 Пилипчук Р. **377**
 Підгора В. **353**
 Пікассо П. **340**
 Піросманішвілі Н. **68**
 Пістрій І. **194**
 Побожий С. **325**
 Подберезький І. **33**
 Погорлій О. **213, 221, 241–242, 262**
 Полторацький О. **19**
 Полянський І. **354**
 Попеску Д. **27**
 Поплавський М. **174**
 Попсуенко Ю. **5, 7, 10, 12, 33**
 Прут М. **406**
 П'ятериков С. **225**
 Райський Ю. **20**
 Рапай О. **69**
 Рафальський О. **318**
 Рахманін Є. **215**
 Рачхав Р. **7**
 Реунов В. **100, 179**
 Рибачук А. **216**
 Рижих В. (Рыжих) **67, 84–85, 89**
 Рижих О. **152**
 Родик К. **336**
 Рубашов Ю. **308–310**
 Рубенс **57**
 Рудик Г. **404, 407**
 Рябічева С. **205**
 Рябов О. **298–299**
 Сароян У. **20**
 Сауленко Л. **77**
 Сватоплук Т. **28**
 Сенюк О. **37**
 Сервантес М. де **3, 8, 207, 293, 311, 362, 368, 413**
 Сердюкова Е. **366**
 Сидор О. **324**
 Сидоренко В. **238**
 Сіденко А. **91**
 Сільваши (Сильваши) Т. **95, 271–272**

Скачко Ю. **6**
Скирда Л. **54**
Скляренко Г. **385**
Скрипник Г. **377**
Скофенко А. **186**
Скофенко В. **186**
Словенко О. **27**
Слоневская О. **391**
Соколов О. **77**
Соколовський П. **31**
Соловьев А. **392**
Соломатін Ф. **20**
Сом-Сердюкова Е. **409**
Стиль Л. **2**
Сухочев О. **12**
Сумишин М. **41**
Сургутская Е. **23**
Старовойт В. **393**
Стріха (Стриха) М. **200, 263а, 376**
Ступка Б. **227**
Табака М. **270**
Таран Л. **184**
Тимошенко О. **263**
Тіціан **53**
Токарев А. **91**
Толстая Н. **7**
Томан Й. **21**
Г'юса Дж. **319**
Уйтмен І. **62**
Ульянов М. **43**
Фаворський В. **43**
Файль Г. **173**
Федінець А. **88, 90**
Фельдштейн Й. **13, 15, 27**
Финкель Л. **141, 320, 329**
Філіппо Е. де **9**
Фінберг Л. **144**
Фогель З. **304**
Франсіско Сіоні Х. **33**
Хаматов В. **365**
Харчук Б. **22, 29**
Хасанова М. **307**
Хірн Дж. **10**
Хомяков Л. **394**
Хуцишвили-Зарапшвили Э. **109–110**
Чайковський П. **48, 298**
Чандар Кр. **12**
Чаришніков Ю. **86**
Чебикін А. **86, 279**
Чегодаев А. **46, 265**
Чепелик В. **188**
Цалик К. (Е.) **369, 395, 340**
Церковер Е. **11**
Цибенко О. **357**
Шандор Л. **40**
Шекера А. **298**
Шелестова О. **77**
Шитов Л. **78**
Шлієнков А. **11**
Шпанько М. **239**
Яковець В. **217**
Якутович Г. **226**
Якутович С. **65, 80, 269**
Антонов Я. **359**
Bashai V. **187**
Borchhardt-Birbaumer B. **410**
Marboe I. **411**
Rosso B. **301**
Suponina M. **113**

Абетковий покажчик назв наукових та публіцистичних праць О. Петрової

А я завжди любила виходити заміж **190**

«Або...або» в живописних візіях Любомира Медвідя **163**

Акме Атанаса Федінця: Каталог **90**

«Алфавіт» Анатолія Криволапа **222**

«Археологічний мемуаризм» на мольберті маляра з Черкас **155**

«Берікаоба»* Сергія Параджанова **156**

«Благоговіння у мене викликає нація»: Центру «Творчого експерименту»
ім. С. Й. Параджанова – бути! **117**

Бути чи не бути художнику?.. **242a**

В очікуванні Годо або ярмарок без покупців **137**

Вернісаж «Радянського письменника» у товаристві муз **72**

Високість їхньої дружби **81**

Витоки нефігуративного живопису та підходи до його осмислення
сучасною українською естетикою **287**

Виховання національної гідності в студентській молоді засобами
мистецьких дисциплін **111**

Від андерграунду до полістилізму та мистецтва «Гіпертексту»
(З мистецького досвіду України 60–90 років) **164**

Від модернізму до парадигми постмодернізму в українській
духовності **289**

Вікно з давнини **82**

Віктор Рижих: Живопис: Альбом **89**

Графіка'87 **91**

Дантове пізнання світу **42**

Дзеркало власної доби в творчо-біографічному довіднику «Художники
України» **243**

Дещо з архіву та з сучасного мистецтва України **223**

Діалоги з Хроносом **165**

Діапазон відповідальності: Нотатки з персональної виставки творів
Народного художника УРСР О. Данченка **92**

- Довідка Міністру культури України академіку І. Дзюбі **279**
Дорога до храму **118**
«Духовна діаспора» єврейського художника **145**
Духовна насиченість **67**
- «Експрес-проект». Куди поспішаємо, панове? **225**
Етномистецтво та вчений художник **138**
- «Єврейство» як філософська категорія у образотворчому мистецтві України **224**
Єврейські художники з українського андерграунда **119**
Європа продовжує знайомство з мистецтвом України... **130**
- Живописні візії Любомира Медвіда – як передчуття та життя постмодернізму **191**
- З глибин життя **51**
З книги мистецтв **83**
Заслужений художник УРСР Віктор Рижих... **84**
- Історія колони. З глибин століть на майдані Незалежності **244**
- Качанівка. Її друзі істинні й удавані **245**
Київ–Відень: мистецьке «Перехрестя» **246**
Кілька інтерв'ю Георгія Якутовича **226**
Коктебель. Відкритий лист... **227**
Контрмистецтво шестидесятників **131**
[Концепція виставки «Ноїв Ковчег». Живопис України другої половини ХХ століття»: Інтерв'ю] **228**
Концепція розвитку Київського державного інституту культури **280**
- Леонардо да Вінчі **55**
Лінією і штрихом: VI Республіканська виставка естампа **56**
- Магічний кристал мистецтва **52**
Мистецтво Вільної України: Твори сучасних українських художників з музеїв, майстерень та приватних колекцій **120, 129**
Мистецтвознавство для ХХІ століття **193**
Мистецький центр та периферія **283**
Мости до майбутнього **93**
- Над прірвою **121, 132**
«Напівобрази» Казимира Малевича: (Версія) **146**
Наукові публікації **146**
Нісайон. Випробування = Ordeal: Єврейська тема в творах сучасних художників України = Jewish theme in works of contemporary Ukrainian artists **144**
«Ноїв Ковчег». Живопис другої половини ХХ століття. Тенденції **196, 208, 229–230, 240, 247**

Образотворче мистецтво – маргінальність критики **290**
Образотворче мистецтво України ХХ століття **148**
Ольга Петрова: Живопис. Об'єкти **122**
Ольга Петрова. Зірка Давида: Живопис. Об'єкти **123**
Ольга Петрова. «Знак часу»: Живопис **105**
Ольга Петрова. «Іспанія без кориди». Малярство **248**
Ольга Петрова: Мистецтво заради мистецтва існує і сьогодні **256**
Ольга Петрова. «Нитка Аріадни». Живопис **209**
Ольга Петрова. Рай **166**
Ольга Петрова: Хронологія: творчість митця як відлуння дружніх голосів **149**
Ольга Петрова: «Я могла не бути професором, мистецтвознавцем, жінкою, але я мусила бути художником» **194**
Основні виставки **150**

Пасіонарна енергія мистецької України **249**
Пензель Рубенса **57**
Перехрестя: Сучасне мистецтво України на межі ХХ та ХХІ століть **261**
Поезія, мистецтво, час **34**
Постмодернізм чи маргіналізація мистецтва (український експеримент 90-х років) **139, 157**
Право на вибір **250**
Предтеча **167**
[Про спостереження за тенденціями розвитку мистецтва молодих українських художників] **102**
Про сприйняття народної спадщини професіональним художником **112**
[Про сучасні проблеми українського молодіжного мистецтва] **94**
*Проблема національного відродження національного мистецтва **113**
Проблема національного та морального в мистецтві України 90-х років **124**
Проект «Перехрестя» – полілог дискурсів **251**
Пропозиції щодо виведення з матеріальної та моральної кризи українських художників **278**
Просторові паузи О. Архипенка **291**
Протоколи №№ 3–8 засідання конкурсної комісії з напрямку «Культура, мистецтво» програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні» від 10 черв. 1994 р.–15 лип. 1994 р. **282**

Радянські ілюстратори Данте **43**
*Риси європейської етнічної свідомості в творчості художників України **114**

Самоідентифікація «хутора» **168**
*Свій шлях **158**
Світ на трьох китах **106**
Семантичне перехрестя двох форм художньої свідомості **150**
Семантичне перехрестя. Форми художньої свідомості в мистецтві України 1985–1995 рр. **159–160**
Сенс «Нісайону» **140**
Сергій Параджанов – «граюча людина» в контексті мистецтва трансавангарду **210–211**

- «Серед багатьох мрій найголовнішою є бажання зробити пластичний коментар до «Божественної комедії...» **58**
- Слово про красу та дружбу **68**
- Соціокультурний образ мистецьких контрастів **292**
- Сопреалізм у типологічній системі стилів. Зміна парадигми чи заміщення понять **212**
- [Стаття про творчість Атанаса Федінця] **88**
- Стежками історії: [Київ. Соловецький монастир] **1**
- Стиль Сецесіон-передчуття «філософії підсвідомого» **169**
- «Стіна пам'яті». Не лише про стіну, а й про нас **257**
- Схід на Заході: Художні впливи **195**
- Сьогодення очима прийдешнього **63**
- Творчі заходи за програмою «Україна в Австрії»: Культурологічний проект **288**
- Тіціан **53**
- «Трагедійний абсурдизм» у живописі Любомира Медвіда **231**
- У книзі увічнений ювілей: Художнє оформлення видань, присвячених 1500-річчю Києва **73**
- У пошуках втраченого **252**
- Українська палітра в мистецькому Відні **253**
- Українське сонце Олександра Архипенка **170**
- Утопія художньої свободи 60-х років у проекції на образотворчі реалії передпочатку ХХІ століття **232**
- Фанфари перемоги з присмаком катастрофи **254**
- Фахові кордони мистецтвознавства **171**
- Фольклорні традиції в українській ілюстрації 70–80-х років ХХ сторіччя **233**
- Формула Спаса **125**
- Функціонування етнохудожньої традиції в професійному образотворчому мистецтві (на матеріалі національних шкіл 60–80 років) **133, 281**
- Художник – завжди виразник правди...: Проект «Мистецтво України ХХ століття» **197**
- Художній авангард як модель «національного стилю» **213**
- Художня творчість у сучасному соціокультурному просторі **234**
- Чарівне свято життя: Пам'яті С. Параджанова **134**
- Чорний квадрат чотирьох **107**
- Шедеври багатой колекції **77**
- Шукати сучасників **65, 269**
- Щодо визначення «сучасне мистецтво» **198**
- Щодо терміна «сучасне мистецтво» **286**
- Як високо він жив **126**

Анатолий Лимарев **76**

Апокриф... или как проснуться знаменитым **199**

Арт-рынок в Украине. Иллюзия или перспектива? **172**

«Белла Венеция» Гюнтера Файля в стенах Киево-Могилянской академии **173**

Беседы о Данте **273**

«Быть или не быть? Вот в чем вопрос» **200**

«Божественная комедия» – мир Данте **59**

В поисках выразительности **64**

Введение в храм **152**

Вдохновенный Кобзарем **98**

Великий гость тихой Равенны **235**

Возвращение домой: Крещатик. История главной улицы **188**

Герой нашего времени **174**

Данте Алигьери в истолковании художников: («Божественная комедия» в изобразительном искусстве XIV–XX вв.) **46, 265**

Данте, искусство, время (Развитие дантовской темы в изобразительном искусстве) **264**

Двадцать лет украинского эстампа **60**

Диалоги с «третьей культурой» **201**

До вернисажа осталось менее года. Проект «Искусство Украины XX столетия» **175**

Доклад на республиканской выставке «Эстамп'88». – 14 авг. 1988 г. **275**

*Дух еврейства в творчестве еврейских художников Украины **127**

Журавлик с неба **202**

Зазеркалье неклассической эстетики **176**

Заметки о категориях «прекрасного» и «безобразного» в художественной практике Украины **255**

Заслуженный художник УССР Виктор Рыжих **85**

Звездное небо Данила Лидера **177**

Искусство на грани **178**

Истоки духовного провинциализма и попытки его преодоления в украинском искусстве 80-х годов **277**

*К вопросу об изобразительном полистилизме в проекте «Искусство Украины XX столетия» **203**

Каталог «Мистецтво України ХХ століття» **192**

Категория пространства-времени и живописный поиск **271**

Классическое наследие и тенденции современного советского искусства **268**

Красота юности **78**

Лариса Кадочникова: Поэзия подсознательного **236**

«Лилея», «Любка» и другие **2**

Майя-Нора Табака **270**

Мастер в своем доме **179**

Между Сциллой «безобразного» и Харибдой циничного **214**

Миниатюры «Урбинского кодекса» **44**

Мир доброты **79**

На крыльях поиска **61**

На пути из Эдема в Эдем **237**

«...Над всякой застывшей формой» **215**

*Накануне духовного возрождения **108**

Не только о стене, но и о нас **216**

Нетрадиционная графика **95**

О натюрморте и не только о нем **100**

Окно над улицей с цветущими каштанами: (Из мастерской Михаила Глейзера) **180**

Очарованность стилем модерн **204**

Очарованный странник **141**

Параджанов-художник **284**

Партитуры и исполнительство Галины Неледвы **181**

Представляя зрителю творчество Эммы Хуцишвили-Зарапишвили... **109**

Прежде всего я человек **101**

Проблемы стилизации в современной украинской графике **274**

Пространство – время в живописи Т. Сильваши **272**

Рисует и записывает на полях Зоя Лерман **115**

Советские иллюстраторы Данте **49**

Современный поиск и художественное наследие **266**

Солнце Адриатики на Андреевском спуске: Живопись Ю. Луцкевича **182**

Солнцеклонник **103**

«Спецфонд» – выход из лабиринта **205**

Становление графики **50**

Становление художника **80**

Стилизация или претворение традиций? **86**

*Стилистические связи украинской живописи XVII–XVIII столетий с живописными традициями радзпурской миниатюры **96**

Сто встреч в мире искусства **66**

У истоков диалога **267**

Фольклор и современная украинская графика 60–80-х годов **276**

Фольклоризм в современном изобразительном искусстве Украины (60–90-е годы) **116**

Фольклорные традиции в современной украинской иллюстрации **104**

Фольклорные фантазии в керамике **69**

- «Хаосфера» Любомира Медвидя как групповой портрет в конце XX века **183**
Художественно-эстетическое воспитание – важный фактор формирования личности нового типа **74**
Художница на фоне собственного «Рая» **184**
- «Чарующий праздник жизни» **185**
Чем жив, постмодернист? **238**
Черкассы – столица трансавангарда **217**
Черниговские записки... из мертвого дома **218**
- Энергия сюжета **75**
*Этническая традиция в искусстве «современных-новых» и национальное сознание художников **97**
- Юрий Луцкевич **87**
- «Я устал от белил и румян и от вечной трагической маски...» **161**
Ярославна и ее князь **186**
- Олга Петрова **162**
- Awaiting Godeau, the Fair without Buyers **142**
- *Brutal Refinement: The strange world of Vasyl Bashai **187**
- Europa Macht ihre Bekannschaft mit der Kunst der Ukraine... **135**
- The Main exhibitions **153**
Meaning of Nisayon **143**
Mirror of the present epoch in the artistic and biographical reference-book «Artists of Ukraine» **258**
- «Nouh's Ark». Painting of the Second half of the 20th century **206**
- Olga Petrova: The Chronolog. Creative work of an artists as an echo of the friendly voices **154**
Olga Petrova. Der sechste Sinn: Афіша **219**
Over the Chasm: Introduction **128**
Over the Chasm = Над прірвою: [Уривок] **239**
- Polystilismus 90: [Буклет] **Упоряд.:** **136**
- Das Project «Verkreuzungen» **259**
- Ukrainian painting in the Art Vienna **260**

Зміст

Від укладача	3
<i>Петрова О.</i> Ольга Петрова: Хронологія. Творчість митця як відлуння дружніх голосів	6
<i>Дзюба І.</i> Шлях до українства	12
<i>Личкова В.</i> Ольга Петрова на тлі українського трансавангарду	13
<i>Недошивін Г.</i> Фрагменти з «Відгуку про дисертацію О. М. Петрової “Данте Аліг’єрі в тлумаченні художників” (“Божественна комедія” в образотворчому мистецтві XIV–XX ст.)», яка подана на здобуття вченого ступеня кандидата мистецтвознавства	20
<i>Герасимчук Л.</i> «...Серед розчислених світил»	23
<i>Тьюса Дж.</i> З «Передмови»	27
<i>Качуровський В.</i> Фрагменти з листів до Ольги Петрової	28
<i>Рудик Г.</i> Ольга Петрова	38
Хронологічний покажчик праць О. Петрової	40
Опубліковані праці	40
Неопубліковані праці	61
Література про життя та діяльність О. Петрової	64
Іменний покажчик	75
Абетковий покажчик назв наукових та публіцистичних праць О. Петрової	78

Наукове видання

ОЛЬГА ПЕТРОВА

Біобібліографічний покажчик

Серія «Вчені НаУКМА»

Редактор

Ю. Г. Попсуєнко

Художнє оформлення

Н. В. Михайличенко

Технічний редактор

Т. М. Новікова

Верстка

Г. Г. Пузиренка

Коректор

І. Г. Ярошенко

Підписано до друку 12.12.2001. Формат 60 г 84 ¹/₁₆.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний № 1. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 5,11+вкл. 0,93. Обл.-вид. арк. 6,5.
Наклад 200 прим. Зам. 1-268.

Видавничий дім «КМ Академія».

Друкарня НаУКМА.

Адреса видавництва та друкарні:
04070, Київ-70, вул. Сковороди, 2.

Тел./факс: (044) 416-60-92, 238-28-26.

Петрова Ольга

ПЗ05 Біобібліогр. показч. / Авт. ст.: *І. Дзюба, Л. Герасимчук, В. Личкова, Г. Недошивін, Г. Рудик, Дж. Тьюса*; авт. листів *В. Качуровський*; Уклад. *Н. Казакова*; Редкол.: *М. Брик* (голова) та ін.; НаУКМА.– К.: Видавн. дім «КМ Академія», 2001. – 85 с.: 16 іл. – («Вчені НаУКМА»).

ISBN 966-518-158-0

Видання серії «Вчені НаУКМА» репрезентують здобутки сучасного професорсько-викладацького складу університету. Цей біобібліографічний показчик видано до ювілею професора філософії кафедри культурології Ольги Петрової – відомого мистецтвознавця, художника, діяча культури України. Матеріали до розділу «Основні дати життя та діяльності Ольги Петрової» складені О. Петровою і містять цінну фактографічну інформацію про її участь у мистецькому, науковому та громадському житті України. Статті відомих діячів культури та мистецтвознавців, вміщені у виданні, висвітлюють різні періоди творчості Ольги Петрової.

Сподіваємось, що це видання сприятиме популяризації як художнього, так і мистецтвознавчого доробку О. Петрової і буде корисним для науковців, студентів та викладачів, а також усіх, хто цікавиться українською культурою.

УДК 012+016:73/76(477)+141.2(477)